

Ліягона

**Латиноамериканські
піонери, с. 16**

Вибрати шлях у житті, с. 42

**Вірш з Писань,
який змінив усе, с. 50**

Віл і храм, с. 68

Надія Сіону, художник Мирослава Менссен-Безакова

В середині 19-го століття багато святих останніх днів ішли на захід до Долини Солоного озера. Задовго до того, 1 серпня 1831 року, пророк Джозеф Сміт звертався до святих у Міссурі, сповнюючи їх надією на майбутнє життя у Міссурі та подальший перехід на захід.

В одкровенні пророкові Господь сказав:

“Бо за великою знемогою приходять благословення.

Отже, приходить день, коли вас буде увінчано великою славою; година ще не прийшла, але зовсім поруч.

Пам’ятайте те, що Я кажу вам заздалегідь, щоб ви могли взяти це до серця і сприйняти те, що йде слідом” (УЗ 58:4–5).

Тут ми бачимо людей, які залишилися вірними. Вони уособлюють всіх, хто з вірою вирушив будувати Сіон.

ПОСЛАННЯ

- 4** Послання Першого Президентства:
Брате, я вже взяв зобов'язання
Президент Дітер Ф. Ухтдорф
- 7** Послання візитного вчителювання: Приходьте до храму й заявляйте права на свої благословення

СТАТТІ

- 16** *Mi Vida, Mi Historia*
Історії про віру й навернення дев'яти латиноамериканських святих останніх днів.
- 22** **З вірою прийняти покликання**
Старійшина Джеффри Р. Холланд
Переконання, яке вело піонерів освоювати пустинні райони, може надихати нас докласти всіх зусиль для виконання роботи Бога.
- 29** **"Як Я вас полюбив"**
Барбара Томпсон
Дві якості вирізняють нас як учнів Ісуса Христа.
- 32** **Острови віри: історія про старанність**
Адам С. Олсон
Плаваючий острів сім'ї Койла є зримим символом того, що вони намагаються побудувати духовно для своєї сім'ї.
- 36** **Він не боїться води**
Адам С. Олсон
Джозеф боявся зануритися у воду під час хрищення. Але його сім'я допомогла йому подолати цей страх.

РУБРИКИ

- 8** **Через мале і просте**
- 10** **Ми говоримо про Христа: Пити повною мірою з вод життя**
Метью Хіпс
- 12** **У що ми віримо: Праця—вічний принцип**
- 14** **Служіння в Церкві: Покликані Богом**
Рамона Даттон
- 15** **Наші домівки, наші сім'ї: Життєва місія люблячої матері**
Пейхолані Каувака
- 38** **Голоси святих останніх днів**
- 75** **Церковні новини**
- 79** **Ідеї для домашнього сімейного вечора**
- 80** **До нових зустрічей: Цього року—це бур'ян. Вирви його**
Монт Полсен

НА ОБКЛАДИНЦІ
Перша сторінка обкладинки: фотографія Марка Дж. Девіса. Четверта сторінка обкладинки: фотографія Кента Майлза.

42 Починайте рухатися

Старійшина Вон Г. Кітч

Історія про гірських пожежників може навчити нас про те, як отримувати одкровення для свого життя.

Чи зможете ви в цьому номері знайти заховану Ліягону? Підказка: фургони!

58

46 По суті

48 Плакат: Плітки

49 Місце для нас

50 Звідки я знаю: Відповідь у восьмому вірші

Анжеліка Нельсон

52 Наш почесний піонерський спадок

Президент Томас С. Монсон

Ми багато чого можемо навчитися від наших предків-піонерів.

54 Надання допомоги в Індії

Старійшина Чарльз і сестра Керол Кевіш

Молодь і молоді дорослі допомагали тим, хто постраждав від повені в південній Індії.

56 На місіонерській ниві: Те, що для одного непотріб, для іншого—скарб

Андрій Боженів

58 Просто продовжуй плисти

Як одна з найкращих юних плавчих Нової Зеландії пережила несподівану смерть батька?

61 Особливий свідок: Чому важливо служити іншим людям?

Старійшина Даллін Х. Оукс

62 Спрямування вас додому

Президент Генрі Б. Айрінг

Наш люблячий Небесний Батько дав нам на шляху рятувальників, щоб допомогти повернутися до Нього додому.

64 Початкове товариство вдома: Храм—це Дім Бога

ДжоЕнн Чайлд і Крістіна Франко

66 День піонерів на Таїті

Марія Т. Муді

Подивіться, як таїтянські діти святкують День піонерів.

67 Наша сторінка

68 Покликання

Корін Пау

Ісак, Таурус і храм у Наву.

70 Для молодших дітей

74 Картки з важливими цитатами з конференції

Офіційний міжнародний журнал Церкви Ісуса Христа
Святих Останніх Днів

Перше Президентство: Томас С. Монсон,
Генрі Б. Айрінг, Дітер Ф. Ухтдорф

Вворум Дванадцятьох Апостолів: Бойд К. Пекер,
Л. Том Перрі, Рассел М. Нельсон, Даллін Х. Оукс,
М. Рассел Баллард, Річард Г. Скотт, Роберт Д. Хейлз,
Джеффри Р. Холланд, Девід А. Беднар, Квентін Л. Кук,
Д. Тодд Крістофферсон, Ніл Л. Андерсен

Редактор: Пол Б. Пайпер

Консультанти: Стенлі Г. Елліс, Крістофель Голден
мол., Йошихіко Кікучі

Головний директор: Девід Л. Фрішкнехт

Керівник редакційного відділу: Вінсент А. Вон

Керівник відділу графіки: Аллан Р. Лойборг

Головний редактор: Р. Вел Джонсон

Помічники головного редактора: Дженіфер Л.
Грінвуд, Адам С. Олсон

Заступник редактора: Райян Карр

Помічник редактора: Сюзен Барретт

Редколегія: Brittany Beattie, Девід А. Едвардс,
Метью Д. Фліттон, Ларен Портер Гонт, Леррі Гіллер,
Керрі Кастен, Дженніфер Медді, Мелісса Меррілл,
Майкл Р. Морріс, Саллі Дж. Оуджерк, Джошуа Дж. Перкі,
Чед Е. Фарес, Джен Пінбороу, Річард М. Ромні, Джанет
Томас, Пол Ванденберге, Мелісса Зентено

Головний директор художнього відділу:

Дж. Скотт Кнудсен

Керівник художнього відділу: Скотт Ван Кемпен

Керівник видавництва: Джейн Енн Пітерс

Старші дизайнери: С. Кімбол Ботт, Томас С. Чайлд,
Коллін Хінклі, Ерік П. Джонсон, Скотт М. Муї

Склад видавництва: Коллет Небекер Оне, Говард
Дж. Браун, Джулі Бурдетт, Реджинальд Дж. Крістенсен,
Кім Фенстермейкер, Кетлін Говард, Деніс Кірбі, Джинні
Дж. Нільсон, Ту Pilcher

Підготовка до друку: Джефф Л. Мартін

Відповідальний за друк: Крейг К. Седжвік

Відповідальний за розповсюдження: Еван Ларсен

За інформацією щодо передплати і цін поза межами
Сполучених Штатів і Канади звертайтеся до місцевого
розподільного центру Церкви або керівника приходу
чи філії.

**Рукописи і запитання надсилайте до Liahona,
Rm. 2420, 50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT
84150-0024, USA; або електронною поштою на
адресу: liahona@ldschurch.org.**

Ліягона (слово з Книги Мормона, що означає "компас"
або "дороговказ") друкується: албанською, англійською,
біслама, болгарською, вірменською, в'єтнамською,
голландською, грецькою, датською, естонською,
індонезійською, ісландською, іспанською, італійською,
камбоджійською, китайською, кірибати, корейською,
латвійською, литовською, мальгаською, маршалійською,
монгольською, німецькою, норвезькою, польською,
португальською, російською, румунською, самоанською,
себуано, словенською, тагальською, тайянською,
тайською, тонганською, угорською, українською, урду,
фіджійською, фінською, французькою, хорватською,
чеською, шведською та японською мовами.
(Періодичність видання різна в залежності від мови).

© 2011 by Intellectual Reserve, Inc. Усі права застережено.
Printed in the United States of America.

Текст та ілюстрації з *Ліягони* можна копіювати для
разового некомерційного церковного або домашнього
використання. Ілюстративні матеріали не можна
копіювати, якщо інше не зазначено у відповідному
місці біля ілюстрації. Із запитаннями щодо авторських
прав звертайтеся до Офісу інтелектуальної власності
за адресою: Intellectual Property Office, 50 E. North
Temple St., Salt Lake City, UT 84150, USA; електронна
адреса: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

July 2011 Vol. 14 No. 7. LIAHONA (USPS 311-480)
Ukrainian, (ISSN 1096-5173) is published monthly by The
Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North
Temple St., Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price
is \$10.00 per year; Canada, \$12.00 plus applicable taxes.
Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days'
notice required for change of address. Include address
label from a recent issue; old and new address *must*
be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake
Distribution Center at address below. Subscription help
line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard,
American Express) may be taken by phone. (Canada Post
Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake
Distribution Center, Church Magazines, PO Box 26368,
Salt Lake City, UT 84126-0368.

Більш докладно он-лайн

Liahona.Lds.org

ДЛЯ ДОРОСЛИХ

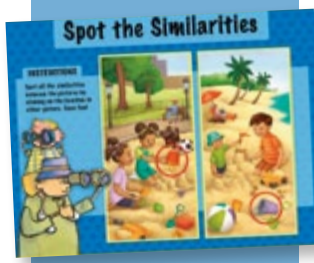
Сім'я Койла живе на плаваючому
острові на озері Тітікака. Острів зро-
блено з очерету. Утримання острова
навчає старанності (див. с. 32). Дивіться
більше фотографій на сайті www.liahona.lds.org.

ДЛЯ МОЛОДІ

Дванадцятирічна Моніка Сайлі—одна
з найкращих плавчих у Новій Зеландії.
Коли її батько несподівано помер, вона
зрозуміла, що "коли ми робимо те, що
важко, ми стаємо міцнішими. Просто
треба продовжувати плисти" (див. с.
58). Дивіться більше фотографій на сайті
www.liahona.lds.org.

ДЛЯ ДІТЕЙ

Ви знайдете вправи для дітей на сайті
www.liahona.lds.org.

ВАШОЮ МОВОЮ

Журнал *Ліягона* та інші церковні матеріали доступні багатьма мовами
на сайті www.languages.lds.org.

ТЕМАТИЧНИЙ ПОКАЖЧИК ЦЬОГО НОМЕРА

Номери сторінок відповідають першій сторінці статті.

Вивчення Писань, 50

Віра, 22, 32

Воскресіння, 39

**Засоби масової
інформації, 47**

Зобов'язання, 4, 22, 50, 58

Історія Церкви, 9

Ісус Христос, 10, 29

Книга Мормона, 38, 49, 56

Легідні милості, 41

Любов, 29

Материнство, 15

Місіонерська робота, 56

Навернення, 16, 40

Натхнення, 42

Піонери, 22, 40, 52, 66

Піст, 9

Плітки, 48

Покликання, 14, 68

Послух, 22, 58, 80

Праця, 12, 32

Свідчення, 16, 38, 50

Святий Дух, 42, 47

Сім'я, 15, 32, 39, 58, 67, 70

Служіння, 29, 54, 61, 62, 68

Товариство допомоги, 7

Храми, 8, 64, 67, 70

Хрищення, 36, 46

Президент
Дітер Ф. Ухтдорф

Другий радник у
Першому Президентстві

БРАТЕ, Я ВЖЕ ВЗЯВ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Двоє юних братів стояли на вершині невеликої скелі й дивилися на чисті води блакитного озера. Це було улюблене місце для пірнання, й брати часто говорили між собою, щоб і їм стрибнути звідти, як це робили інші.

Хоч обом хотілося стрибнути, проте ніхто не бажав бути першим. Скеля не була такою вже й високою, але обом юнакам здавалося, що відстань збільшується, як тільки вони починали робити рух вперед, і їхня сміливість миттєво зникала.

Нарешті один з братів поставив ногу на край скелі й рішуче рушив уперед. У ту ж мить його брат прошепотів: “Може, почекаємо до наступного літа”.

Однак перший брат уже був під дією рушійної сили, яку не можна було зупинити: “Брате,—відповів він,— я вже взяв зобов'язання!”

Він стрибнув у воду й незабаром випірнув з переможним вигуком. Другий брат відразу ж стрибнув за ним. Після того обоє вони сміялися над словами першого хлопця, промовленими перед стрибком: “Брате, я вже взяв зобов'язання”.

Взяти на себе зобов'язання—це ніби пірнути у воду. Ви або наважилися, або ні. Ви або рухаєтеся вперед, або стоїте на місці. Тут немає середини. В житті кожного настає момент прийняття рішення, яке змінює решту життя. Як члени Церкви, ми повинні сказати собі: “Я буду пірнати чи так і стоятиму на краєчку? Зроблю я крок вперед, чи просто перевірю, яка там вода, торкнувшись її пальцями ніг?”

Деякі гріхи є наслідком неправильних вчинків. Інші гріхи є наслідком нашої бездіяльності. Якщо ми лише робимо вигляд, що взяли зобов'язання жити за євангелією, то на нас попереду можуть чекати розчарування, сум і відчуття провини. Нам не слід допускати цього, оскільки

ми—завітний народ. Ми укладаємо завіти з Господом під час хрищення і відвідування дому Господа. Чоловіки укладають завіти з Господом, коли їх висвячують у священство. Немає нічого важливішого за виконання зобов'язань, які ми пообіцяли виконувати Господу. Пам'ятаймо ж відповідь, яку дали Рахіль та Лія Якову в Старому Завіті. Вона була простою і прямою та показувала їхню готовність жити відповідно до взятих зобов'язань: “Зроби все, що Бог наказав був тобі” (Буття 31:16).

Ті, хто робить вигляд, що живуть відповідно до взятих зобов'язань, можуть сподіватися, що вони отримають лише вигляд благословень свідчення, радості й миру. Небесні отвори лише на вигляд будуть відкриті для них. Хіба не безглуздо думати: “Зараз я виконую взяті зобов'язання на 50 відсотків, а ось коли явиться Христос під час Другого пришествя, я буду робити це на всі 100 відсотків”?

Відданість нашим завітам, укладеним з Господом, є результатом нашого навернення. Відданість нашому Спасителю та Його Церкві розвиває наш характер і зміцнює наш дух, щоб коли ми зустрінемося з Христом, Він міг обійняти нас і сказати: “Таразд, рабе добрий і вірний!” (Матвій 25:21).

Існує різниця між намірами і діями. Ті, хто лише має намір взяти зобов'язання, кожного разу можуть знаходити виправдання, щоб не виконати їх. Ті, хто дійсно бере на себе зобов'язання, сміливо відповідають на виклики і кажуть собі: “Так, є реальна причина для того, щоб не поспішати з виконанням, але я уклав завіти, тому зроблю те, що зобов'язався зробити”. Такі люди вивчають Писання і щиро прагнуть отримати провід від Небесного Батька. Вони приймають і звеличують свої церковні покликання. Вони відвідують збори, на яких мають бути. Вони виконують покликання домашнього або візитного вчителювання.

Німецьке прислів'я каже: “Обіцяння—як повний місяць. Якщо їх не виконують відразу, то з кожним днем вони йдуть на спад”. Як члени Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів, ми взяли зобов'язання йти дорогою учнівства. Ми взяли зобов'язання наслідувати приклад нашого Спасителя. Уявіть, яким би був благословенним і зміненим на краще світ, якби всі члени Господньої Церкви жили відповідно до свого справжнього потенціалу—якби вони були навернені до глибини своєї душі й віддані зобов'язанню будувати царство Бога.

Певним чином кожен з нас ніби стоїть, дивлячись у воду перед тим, як прийняти остаточне рішення. Я молюся про те, щоб ми мали віру, йшли вперед, сміливо дивилися в обличчя своїм страхам і сумнівам і сказали собі: “Я взяв зобов'язання!” ■

ЯК НАВЧАТИ З ЦЬОГО ПОСЛАННЯ

“Один із способів допомогти учням зрозуміти принципи євангелії—це запропонувати їм робити малюнки. Малювання дозволяє їм поглибити своє розуміння та виразити його, а також ті почуття, які виникають у них під час обговорення євангельських розповідей і принципів” (*Навчати—немає покликання величнішого* [2000], с. 162). Ви можете прочитати статтю, обговорити принцип відданості євангелії та попросити всіх бажаних зробити малюнок того аспекту життя за євангелією, який виявляє їхню відданість своєму зобов'язанню. Можливо, малим дітям слід запропонувати кілька ідей стосовно того, що вони можуть намалювати.

МОЛОДІ

Усе, що я можу дати

Алісса Хансен

Я хвилювалася, бо не знала, де зможу знайти гроші, аби заплатити за все, що запланувала собі на літо: заняття, семінари, літні табори та інше. Мені хотілося плакати. Потім я згадала все, чого мене навчали стосовно віри й довіри до Господа. Я вирішила віддати все в руки Господа і повірити, що коли є на це Його воля, Він знайде шлях.

Невдовзі після цього моя мама знайшла чек, виданий мені раніше того ж року на попередньому місці

роботи, за яким я ще не отримала гроші. А наступного ж дня я поштою отримала невеликий грошовий приз за друге місце, яке посіла в змаганнях. То було великим свідченням для мене, що Бог дійсно живе, що Він любить мене, опікується мною і приготує шлях.

Мене переповнювали вдячність і любов до Небесного Батька і Спасителя. Мені здавалося, що я просто вибухну від радості! Я дуже хотіла виявити всю свою вдячність

і прославити Бога якимось надзвичайним чином та поділитися своїми почуттями. Деякі люди в таку мить пишуть пісні, складають вірші або малюють картини, але я відчувала, що зробити цього не зумію. Я зрозуміла: єдине, що я можу дати, щоб належним чином уславити Христа,—це моє життя, яке має бути “зразком для вірних” (1 Тимофію 4:12). Це все, що Він просить, і це все, що я можу дати.

ДІТЯМ

А ти виконуєш свої зобов'язання?

Коло ми пообіцяли йти за Ісусом Христом, то робимо те, що є правильним, без усяких відмовок.

Ці четверо дітей разом зі своїм класом Початкового товариства збираються прибирати гральний майданчик. Хто з дітей, на твій погляд, не дуже охоче це робить? Чому? Як інші виявляють свою зацікавленість?

Обведи кружечком п'ять предметів, які допоможуть цій дитині взяти участь у служінні разом з іншими людьми. Чи можеш ти знайти граблі, щітку для фарбування, драбину, відро і лопату?

Приходьте до храму й заявляйте права на свої благословення

Вивчіть поданий матеріал і знайдіть спосіб обговорити його з сестрами, яких ви відвідуєте. Звертайтеся до запитань, які допоможуть вам зміцнити ваших сестер і перетворити Товариство допомоги на активну частину свого власного життя.

Сестри, ми маємо найбільші благословення. Спаситель стоїть на чолі цієї Церкви. Нас ведуть сучасні пророки. У нас є Священні Писання. І в нас є багато святих храмів по всьому світу, де ми можемо отримати необхідні обряди, що допоможуть нам повернутися до Небесного Батька.

Спочатку ми приходимо в храм для отримання особистих обрядів. «Головна мета храму,—як пояснював старійшина Роберт Д. Хейлз, з Кворуму Дванадцятих Апостолів,—надати обряди, необхідні для нашого піднесення в цілестіальному царстві. Храмові обряди спрямовують нас до Спасителя і дають благословення, які ми отримуємо завдяки Спокуті Ісуса Христа. Храми—найвеличніший університет, де, навчаючись, людина може отримувати знання і мудрість стосовно сотворіння світу. Настанови, отримані під час ендаументу, вказують нам, як ми повинні жити тут, у смертному житті. ... Обряд складається з ряду настанов щодо того, як нам жити, і завітів, які ми укладаємо, щоб жити праведно, йдучи за Спасителем»¹.

Але наше храмове служіння на цьому не закінчується. Президент Бойд К. Пекер, президент Кворуму Дванадцятих Апостолів, навчав: «Тут, виступаючи повіреною особою когось, хто вже пішов за завісу, ви повторите завіти, які вже уклали самі. Ви краще запам'ятаєте ті великі духовні благословення, що пов'язані з домом Господа. ... У завітах і обрядах містяться благословення, на які ви можете розраховувати у святому храмі»².

Приходьте до храму, а потім приходьте знову. Укладання і дотримання храмових завітів допоможе нам іти шляхом, що веде до найбільшого з усіх благословень—вічного життя.

Барбара Томпсон, другий радник у генеральному президентстві Товариства допомоги.

З Писань:

Ісаїя 2:3; 1 Коринтянам 11:11; Об'явлення 7:13–15; Учення і Завіти 109

Що я можу зробити?

1. Якою історією я поділюся, щоб зміцнити сестер, яких відвідую, в їхньому рішенні «прийти до храму»?
2. Як особисто я можу заявити про своє право на храмові благословення?

З нашої історії

Пророк Джозеф Сміт часто звертався до сестер Товариства допомоги на їхніх зборах. Коли будувався храм у Наву, пророк навчав сестер доктрині, готуючи їх до отримання більших знань під час храмових обрядів. У 1842 році він сказав Мерсі Філдінг Томпсон, що ендаумент «виведе [її] з темряви в чудесне світло»³.

Приблизно 6 тис. святих останніх днів отримали храмові обряди перед тим, як залишити Наву. Президент Бригам Янг (1801–1877) сказав: «Святі виявляли таке велике бажання отримати [храмові] обряди, а ми мали таке велике бажання виконати їх, що я повністю присвятив себе роботі Господа, працюючи у Храмі вночі й удень, виділяючи для сну в середньому не більше чотирьох годин на добу, а додому я приходив лише раз на тиждень»⁴. Сила й могуть храмових обрядів зміцнили святих, коли вони залишили місто і храм, вирушивши назустріч невідомому.

ПОСИЛАННЯ

1. Роберт Д. Хейлз, «Благословення храму», *Ліягона*, жовт. 2009, с. 14
2. Бойд К. Пекер, *The Holy Temple* (1980), 170, 171.
3. *Учення Президентів Церкви: Джозеф Сміт* (2007), с. 420.
4. *Teachings of Presidents of the Church: Brigham Young* (1997), 299.

Більш докладна інформація міститься на сайті www.reliefsociety.lds.org.

Через мале і просте

*“Через мале і просте відбувається велике”
(Алма 37:6).*

КОРОТКО ПРО ХРАМ

Ванкуверський храм, провінція Британська Колумбія

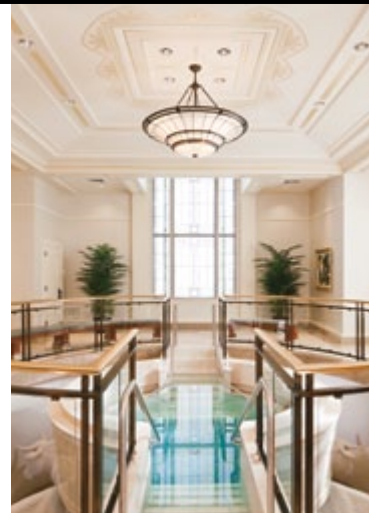
2 травня 2010 року Ванкуверський храм у пров. Британська Колумбія став 131 освяченим храмом цього розподілу. Площа храму—2617 м², і в ньому є христильня, целестіальна кімната, дві кімнати для ендаументу й дві кімнати для запечатування. В гаммі кольорів інтер'єру є зелений, світло блакитний і золотистий, які символізують велич лісів, моря і неба Тихоокеанського Північного Заходу. Зображення тихоокеанського кизилу, квітки провінції Британська Колумбія, зустрічається у всій будівлі на малюнках і тканинах.

Увечері перед освяченням понад 1200 молодих людей взяли

участь у святковому концерті. У програмі під назвою “Маяк для світу” було відтворено історію Канади та зображено її народ. На початку концерту Президент Монсон замінив вступний гімн на національний гімн Канади, сказавши: “Ми приїхали, щоб разом з вами насолоджуватися Канадою”.

У молитві освячення Президент Монсон сказав: “Нехай усі, хто входить, мають чисті руки і щире серце. Нехай їхня віра зростає завдяки роботі, яку вони будуть тут виконувати для тих, хто вже пішов з життя. Нехай вони йдуть з храму з відчуттям миру, славлячи Твоє святе ім'я”¹.

Зверху вниз: вигляд христильні, декоративні деталі і целестіальна кімната у Ванкуверському храмі, пров. Британська Колумбія.

ПОСИЛАННЯ

1. Томас С. Монсон, “Молитва освячення”, ldschurchtemples.com/vancouver/prayer.

Щоденник посту

Мені завжди було нелегко поститися—поки я не почала вести щоденник посту. Зараз перед постом я записую конкретні цілі свого посту. Наприклад, я можу написати: “Через те, що моє нове покликання порадирика в класі “Вулик” змушує мене так хвилюватися, я пощуся і молюся, щоб Господь благословив мене спокоєм, впевненістю й допоміг зібратися з думками завтра, коли я буду вести свій перший урок”.

Упродовж усього посту я коротко записую все важливе: думки, почуття і враження, що приходять в розум та серце; послання на Писання, що особливо стосуються мети посту.

Коли я ділюся своїми бажаннями з Небесним Батьком, Він часто благословляє мене таким чином, що я навіть не сподівалася. Те, що могло здаватися випадковими подіями в моєму житті, складається в одну картину, коли я записую їх і розумію, як вони сприяють моєму зростанню й розвитку. Я спостерігаю, як Небесний Батько благословляє моє життя з 1996 року, коли я розпочала вести щоденник посту. Я свідчу про неймовірну духовну силу посту і молитви та вважаю піст нагодою для “радош[ів] і молитв[и]” (УЗ 59:14).

Рені Хардінг, шт. Північна Кароліна, США

Мері Філдінг Сміт

Мері Філдінг Сміт, віддана вірі жінка-свята останніх днів, залишалася з кількома малими дітьми, коли її чоловік перебував у в'язниці Ліберті протягом зими 1838–1839 років. Погромники увірвалися в її дім, через це її син мало не загинув. Мері була дружиною Гайрума Сміта і стала вдовою 27 червня 1844 року, коли її чоловіка вбили у в'язниці Картедж. Вона і Емма Сміт пережили багато випробувань разом зі своїми чоловіками Гайрумом і Джозефом Смітами. Сьогодні ми захоплюємося Мері як однією з найстійкіших серед піонерів ранньої доби Церкви.

Мері вийшла заміж за Гайрума Сміта 24 грудня 1837 року. Перша дружина Гайрума, Джеруша, померла під час пологів, і Мері опікувалася малими дітьми Гайрума як своїми рідними. У Гайрума з Мері також було двоє своїх дітей, одним з яких був Джозеф Ф. Сміт, який пізніше став шостим Президентом Церкви.

Коли святі залишали Наву, щоб іти в Долину Солоного озера після мученицької смерті Джозефа і Гайрума, Мері також вирішила вирушити в дорогу. Її разом із сім'єю прикріпили до однієї групи, керівник якої сказав, що вона буде тягарем для інших, тому їй не слід іти в таку важку подорож. Мері відповіла: “Я прийду в долину раніше за вас і не буду ні в кого просити допомоги”¹. Дорога була важкою, однак Мері прибула разом із сім'єю в Долину Солоного озера 23 вересня 1848 року, на день раніше за керівника групи, який сумнівався в ній.

Мері Філдінг Сміт залишалася вірною до кінця життя. Вона

Вгорі: Мері Філдінг Сміт іде через рівнини. Вгорі: Джозеф Ф. Сміт разом із сім'єю в домі Мері Філдінг Сміт в Солт-Лейк-Сіті, приблизно 1910 рік.

платила десятину навіть у своїй бідності. Коли один чоловік недоречно сказав, щоб вона не віддавала десятину картоплею, яку виростила того року, Мері відповіла: “Вам має бути соромно. Невже ви хочете позбавити мене благословень? ... Я сплачую десятину не лише тому, що це Божий закон, але й тому, що я сподіваюся на благословення за його виконання”². Вона обзавелася фермою в Долині Солоного озера й навчала своїх дітей евангелії. Президент Джозеф Ф. Сміт пізніше казав: “Вона навчала мене честі, доброчесності, істині і вірності царству Божому—і не лише словом, але й власним прикладом”³.

ПОСИЛАННЯ

1. Див. Don Cecil Corbett, *Mary Fielding Smith: Daughter of Britain* (1966), 228.
2. Mary Fielding Smith, цитовано Джозефом Ф. Смітом, у Conference Report, Apr. 1900, 48.
3. *Учення Президентів Церкви: Джозеф Ф. Сміт*, (1999), с. 36.

ПИТИ ПОВНОЮ МІРОЮ З ВОД ЖИТТЯ

ВІН Є ВОДОЮ ЖИВОЮ

“Ви хочете напитися цієї води життя [про яку йдеться в Іван 4:14] і відчути в собі божественне джерело, що тече в життя вічне?”

Тоді не бійтеся. Вірте усім серцем. Розвивайте непохитну віру в Божого Сина і виливайте серце в палкій молитві. Наповніть свій розум знанням про Нього. Позбудьтеся своїх недоліків. Ходіть у святості, живіть за заповідями.

Пийте повною мірою із вод життя євангелії Ісуса Христа”.

Старійшина Джозеф Б. Віртлін (1917–2008), з Кворуму Дванадцятьох Апостолів: “Повноцінне життя”, *Ліягона*, трав. 2006, с. 100.

“А хто питиме воду, що Я йому дам, прагнути не буде повік” (Іван 4:14).

Метью Хіпс

Служба благополуччя

Виконуючи свої службові обов’язки, я відвідаю багато місць по всьому світу, де у людей немає доступу до чистої води. Наша група працює з місцевими урядовцями та мешканцями, щоб забезпечити людей постійними джерелами чистої води, придатної для вживання, наприклад, колодязями або забірниками джерельної чи дощової води.

Ці проекти постачання води допомагають суттєво покращити якість життя. Значно покращується здоров’я, оскільки чиста вода допомагає уникати зараження тифом, холерою та іншими захворюваннями, збудники яких є в забрудненій воді. Покращується також економічне становище, оскільки батьки й діти, які раніше витрачали час на те, щоб приносити воду, тепер можуть влаштуватися на роботу або навчатися. Навіть у громадах з численними проблемами різного характеру люди завжди кажуть, що чиста вода—це те, чого вони бажають найбільше.

Під час Свого земного служіння Спаситель жив у місцевості, де життя

людей залежало від наявності колодязів з водою. Коли Він навчав жінку біля криниці словами “хто питиме воду, що Я йому дам, прагнути не буде повік” (Іван 4:14), чи не навчав Він також і тому, що Його євангелія задовольняє, і постійно, нашу найбільшу потребу? Я впевнений, що це так.

Я завжди буду вдячний одній жінці з Кенії, Африка, яка навчила мене бажанню працювати над тим, щоб здобути воду. Я познайомився з нею під час святкування, що відбулося з нагоди відкриття колодязя в її громаді. З вдячністю вона сказала мені, що завдяки новому колодязю вона тепер буде ходити за водою не 14 км, а півтора. Вона страшенно раділа тим можливостям, які тепер відкривалися перед нею.

У мене відразу ж виникла думка: а що відчував би я, якби *мені* довелося ходити півтора кілометри, щоб набрати води. Я був вражений тим, що вона відкладала все—від хатньої роботи до роботи на городі,—аби піти й набрати води. Вона знала, що не може

Спаситель навчав: “А хто питиме воду, що Я йому дам, прагнути не буде повік, бо вода, що Я йому дам, стане в нім джерелом тієї води, що тече в життя вічне” (Іван 4:14).

виконати решту завдань без води. Я думав про те, якою важкою була її ноша. Щоб носити воду, треба бути сильною і витривалою. Однак заради сім’ї вона кожного дня з готовністю проходила 14 км, щоб принести води.

Я міркую над тим, а чи не сподіваємося ми, хто отримує чисту воду з крану в своєму домі, прийти до Христа так само легко, як відкриваємо кран і набираємо склянку води. І чи готові ми

відкласти інші завдання, навіть дуже важливі, щоб прагнути пізнавати Ісуса Христа і Його Батька?

Я знаю, що криниця, з якої Спаситель пропонує нам набрати живої води, ніколи не пересихає, і вода в ній завжди чиста і життєдайна. Коли ми підходимо до Нього з порожньою чашею, Він наповнить її, дуже часто вділяючи більше, ніж ми здатні отримати. Він—дійсно жива вода, вияв Божої любові. ■

ЩО ТАКЕ ЖИВА ВОДА?

- Жива вода—це євангелія Ісуса Христа.
- “Джерел[о] живих вод... є образ любові Божої” (1 Нефій 11:25).
- Жива вода може дати нам “життя вічне” (Іван 4:14; УЗ 63:23).

Щоб знайти більш докладну інформацію на цю тему, див. 1 Нефій 8; 11 і Річард Г. Скотт, “Віра і характер”, *Ліягона*, лист. 2010, с. 43.

ЯК ЖИВА ВОДА БЛАГОСЛОВЛЯЄ НАС?

Кетлін Х. Х’юз, колишній перший радник у генеральному президентстві Товариства допомоги, пояснила це у своєму виступі на генеральній конференції “Благословенні живою водою” (*Ліягона*, трав. 2003, с. 13).

1. Жива вода зцілює нас силою Святого Духа.
2. Жива вода живить і підтримує (див. Матвій 11:28).
3. Жива вода приносить мир і радість (див. Іван 14:27; УЗ 101:16).

Ви можете прочитати 1 Нефій 11:25 разом із сім’єю або другом. Обговоріть взаємозв’язок між джерелом живої води і деревом життя.

ПРАЦЯ – ВІЧНИЙ ПРИНЦИП

Наш Небесний Батько та Ісус Христос працювали, щоб створити небо і землю.

Вони створили сонце, місяць і зірки. Вони збрали води моря і зробили так, щоб з'явився суходіл і на ньому зростали рослини. Потім Вони створили все живе, що мешкає в морі й на суші. (Див. Буття 1; Мойсей 2). Їхній приклад показує нам, що праця є важливою як на небесах, так і на землі. (Див. також Іван 5:17; 9:4).

Коли Бог створив чоловіка і жінку на Свій власний образ, Він помістив їх у Еденський сад (див. Буття 1:26–27; 2:8). Пізніше, коли їх було вигнано із Еденського саду, Господь сказав Адаму: “У поті свого лица ти їстимеш хліб” (Буття 3:19). З того часу й надалі Адам і Єва працювали, щоб забезпечити себе і своїх дітей (див. Мойсей 5:1).

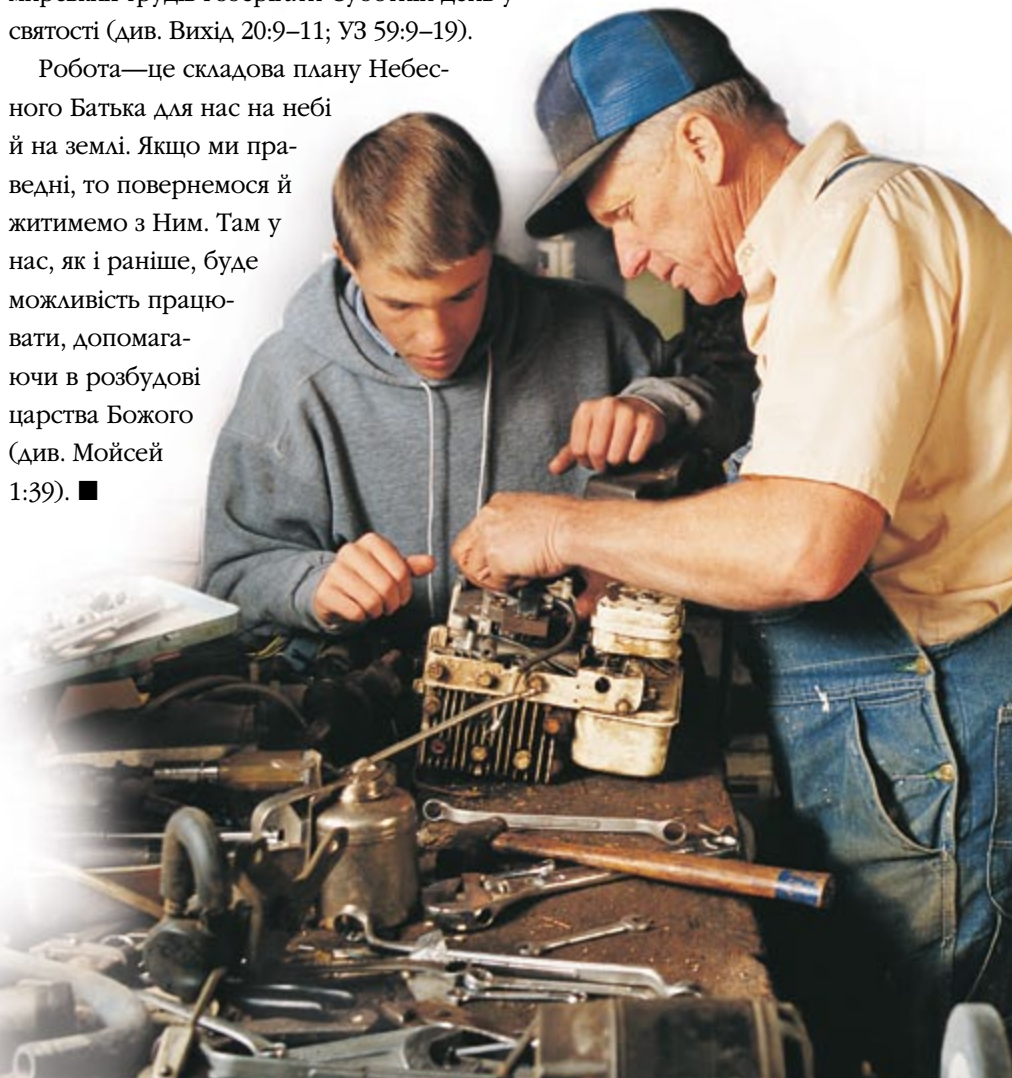
З часів Адама і Єви праця є способом життя для всіх нас, хто живе на землі. Ми працюємо, щоб забезпечувати матеріальне, духовне та психічне благополуччя як для себе, так і для своєї сім'ї. Батьки стараються влаштувати домівку таким чином, щоб навчати у ній принципам праці. Даючи дітям завдання щось виконати відповідно до їхніх можливостей і хвалячи їх за успіхи, ми тим самим допомагаємо розвивати в них позитивне ставлення до праці.

Завдяки цьому діти привчаються до роботи, з повагою до неї ставляться і здобувають основні трудові навички.

Ми також повинні намагатися знайти баланс між роботою та відпочинком. Шість днів на тиждень ми можемо отримувати благословення, якщо не забуваємо поєднувати роботу з такими заходами, що допомагають відновлювати сили. Однак по неділях Господь обіцяє нам особливі благословення, якщо ми дотримуємося Його заповіді утримуватися від наших мирських трудів і зберігати Суботній день у святості (див. Вихід 20:9–11; УЗ 59:9–19).

Робота—це складова плану Небесного Батька для нас на небі й на землі. Якщо ми праведні, то повернемося й житимемо з Ним. Там у нас, як і раніше, буде можливість працювати, допомагаючи в розбудові царства Божого (див. Мойсей 1:39). ■

Коли ми допомагаємо одному і розподіляємо між собою тягар нашої роботи, то навіть найтяжчий вантаж стає легшим.

Ми несемо відповідальність за те, щоб піклуватися про себе й свої сім'ї.

1. Батьки мають священний обов'язок піклуватися про своїх дітей (див. Уз 83).

2. Діти матимуть благословення, піклуючись про своїх літніх батьків (див. 1 Тимофію 5:3–4, 8).

3. Ми повинні допомагати своїм родичам, якщо є така можливість.

1. Ми зміцнюємо характер і розвиваємо трудові навички.

Робота приносить благословення.

2. Ми відчуваємо радість від Божого плану для нашого земного життя.

3. Ми стаємо краще підготовленими й краще себе забезпечуємо, якщо створюємо тримісячний запас продуктів, води та іншого необхідного.

“Нехай [людина] працює та чинить руками своїми добро, щоб мати подати нужденному” (Ефесеям 4:28).

Більш докладну інформацію можна знайти в *Основи євангелії* (2009), сс. 155–160 і в *“Сім'я: Проголошення світові”*, Ліягона, лист. 2010, с. 129.

ПОКЛИКАНІ БОГОМ

Рамона Даттон

Я з власного досвіду дізналася, що означає "бути покликан[им] Богом через пророцтво й рукопокладання тих, хто має повноваження, щоб проповідувати євангелію і виконувати її обряди" (Уложення віри 1:5).

Ми з чоловіком щойно переїхали до нового містечка і з радістю ходили до нового приходу. Виявилось, що межі приходу було змінено і його поділили.

Це була наша друга неділя в церкві, й після зборів діловод призначив нам зустріч з новим єпископом на вечір вівторка. Після короткої розмови єпископ попросив дозволу мого чоловіка покликати мене президентом Початкового товариства нового приходу. Після цього він почав говорити зі мною про покликання. Я була приголомшена, але мене навчили ніколи не відхиляти покликання, тому я погодилася робити все, що в моїх силах.

Єпископ дав мені список імен і попросив зустрітися з ним через два дні для того, щоб повідомити йому імена радників та секретаря. Я була дуже збентежена. Коли ми приїхали додому, я зачинилася у ванній і плакала. Після того я вилала серце Небесному Батькові, розповівши про свої тривоги через нове покликання. Я нікого не знала у новому приході й мені потрібна була Його допомога. Після молитви моє серце сповнилося спокоєм.

Наступного ранку я помолилася і занурилася у свою звичну хатню роботу. Перелік імен, який дав

мені єпископ, лежав на кухонному столі, і кожного разу, проходячи біля столу, я швиденько проглядала його. Після того як я проглянула список кілька разів, мені здалося, що два прізвища виділяються із загального списку. Я взяла список і прочитала ті прізвища. Коли я промовляла імена, то сповнилася теплим почуттям. Я ніколи так сильно не відчувала Святого Духа.

Я відразу ж звернулася до Небесного Батька в молитві. По моїх щоках покотилися сльози, коли я знову промовила ті прізвища. Я нічого не знала про жодну з тих жінок, але в серці я знала, що вони мають бути моїми радниками.

Пізніше того ж вечора я знову подумки перебирала всі імена в списку. Одне прізвище кожного разу спадало мені думку, як тільки я уявляла список. Та жінка стала моїм секретарем.

Наступного дня я зустрілася з єпископом і передала імена своїх радників та секретаря. На мій подив вони були саме тими жінками, які, на думку єпископа, могли найкраще працювати в Початковому товаристві. Коли я прийшла до церкви в неділю, перший радник в єпископаті разом зі мною стояв на вулиці біля входу в каплицю, щоб показати моїх

ШУКАТИ ПРОВІДУ ДУХА

"Щоб служити у Церкві, особа повинна бути покликана Богом (див. Уложення віри 1:5). Провідники шукають проводу Духа, щоб визначити, кого покликати. Вони беруть до уваги гідність особи, що може вимагатися для певного служіння. Вони також враховують особисті й сімейні обставини члена Церкви. Кожне покликання має приносити користь людям, яким служать, самому члену Церкви і сім'ї члена Церкви.

Довідник 2: Керування Церквою (2010), 19.1.1.

радників та секретаря, як тільки вони прийдуть. Коли я дивилася на сестер, то мала таке відчуття, ніби вже знала їх. Дух знову підтвердив мені, що ці жінки були покликані Богом.

Я знала, що ми зможемо працювати злагоджено, разом служачи Господу. Так і було. Хоча я не знала тих сестер, вони найкращим чином підходили для служіння у своїх покликаннях. Господь знав, кого хотів покликати. Я так зміцнилася, бо з власного досвіду зрозуміла, що означає бути покликаною через пророцтво від Бога. ■

ЖИТТЄВА МІСІЯ ЛЮБЛЯЧОЇ МАТЕРІ

Пейхолані Каувака

Вгорі: Батько автора, Мозес, матір, Лавінія, і племінниця на території Лос-Анжелеського Каліфорнійського храму у 1999 році.

Коли я зростав на острові Тонга, моя мама час від часу навчала в семінарії. Коли мені вже було 5 років і до 10-річного віку вона часто будила мене перед семінарією і вела в будинок, де збирався її клас. Хоча треба було пройти менше 400 м через зарості гуави, вона запитувала: “Тобі не страшно?” Я сміливо відповідав: “Ні”.

Потім вона казала: “Одного дня тобі доведеться бути сміливим і служити нашому Небесному Батькові. Він дав нам усе, навіть план, щоб ми могли повернутися і жити з Ним. Одного дня ти поїдеш на місію і служитимеш Йому всім своїм серцем, могуттю, розумом і силою. Ти повинен почати готуватися вже зараз, щоб бути хорошим місіонером”.

Згодом мої батьки разом з усіма нами переїхали до Онтаріо, шт. Каліфорнія, США. Мама опинилася в незнайомій країні, не вмюючи розмовляти тією мовою і відчуваючи культурний шок. Як квочка, що збирає своїх курчат під крила, вона збирала всіх нас, своїх дітей, і ставала з нами на коліна, благаючи Небесного Батька, щоб жодна дитина, з тих, яких Він їй дав, не відпала від Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів. Мої батьки щодня проводили сімейну молитву, читали Писання, ми регулярно постилися сім'єю, щотижня проводили домашній сімейний вечір і ходили на церковні збори, прагнучи отримати підтримку від Небесного Батька у зміцненні нашої сім'ї.

З раннього дитинства батьки заохочували

нас поводитися так, як місіонери. Ми завжди носили білі сорочки до церкви й мали місіонерські зачіски. Священиком я благословляв причастя, а мої молодші брати, будучи вчителями і дияконами, готували і розносили причастя. Я бачив, як мати й батько спостерігають за нами, аби пересвідчитися, що ми вірно виконуємо свої обов'язки.

Перед від'їздом на місію моя мама сказала: “Ти виконуй свою частину, а я буду виконувати свою. Я буду поститися і молитися за тебе, щоб ти знаходив людей для навчання”. Вона продовжувала поститися і молитися за всіх чотирьох своїх синів, коли вони служили на місії. Ми всі вірно відслужили і з честю повернулися додому.

Під час нашої останньої розмови перед її смертю моя мама сказала: “Пейхолані, я навчала тебе тому, що, як сама знаю, є найголовнішим у цьому та прийдешньому житті. Я навчала, що євангелія Ісуса Христа є істинною. Викупительна кров Ісуса Христа є спасінням для наших душ. Шануй завіти, які ти уклав з Господом у храмі. Роби це, і наша сім'я буде разом знову. Я знаю це без усяких сумнівів, бо Небесний Батько та Ісус Христос живуть”.

Мое свідчення було побудоване на євангелії завдяки кожному слову, сказаному матір'ю і батьком. Я знаю, що наша сім'я одного дня буде разом знову, бо мої батьки виконали свою місію навчати нас євангелії та вести до Спасителя. ■

Історії про віру й натхнення латиноамериканських святих останніх днів

На цих сторінках святі останніх днів розповідають про свої переконання й віру в євангелію Ісуса Христа. Ці оповіді взято з нещодавньої експозиції Музею історії Церкви. У своїй сукупності ці історії розповідають про життя мільйонів латиноамериканських святих.

Експозиція в Музеї історії Церкви, що в Солт-Лейк-Сіті, була показана у червні 2011 року і складалася з 24 історій. Мультимедійну експозицію все ще можна побачити он-лайн на сайті lds.org/churchhistory/museum/exhibits/mividamihistoria.

Кармен Ечеверрія Вуд

Кармен народилася в релігійній сім'ї в місті Гватемала, Гватемала. Коли їй було 9 років, сестри-місіонерки Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів навчали її сім'ю євангелії. Кармен подобалося відвідувати Початкове товариство й розмовляти про нове відчуття радості в сім'ї. Через рік сім'я охристилася. Жінка розповідає: "То був чудовий, прекрасний час". Вона пригадує, як Президент Девід О. Мак-Кей (1873–1970) відвідав Гватемалу в 1954 році й навчав дітей принципу десятини. У 17 років її покликали служити до Центральноамериканської місії, і вона була вдячна за нагоду ділитися "надією на краще життя та можливістю бути разом навіки".

Міріам Пуерта Амато

Міріам народилася в Бразилії. Коли вона захотіла служити на місії, то заповнила необхідні документи. Через сім тижнів, коли сім'я зібралася разом, вона прочитала лист з покликанням служити місію на Храмовій площі в Солт-Лейк-Сіті, Юта. Вона розповідає: “Коли я прочитала лист, цікавим було те, що моя сім'я виголосила від радості так само, як тоді, коли національна бразильська футбольна команда забиває гол. Я також була щаслива і знала, що мене посилає туди Господь”.

Нельсон Москес

Невдовзі після народження Нельсона в Асунсьйоні, Парагвай, його батьки зустріли місіонерів. “Одного разу мій батько стояв на ганку нашого дому й побачив старійшину Хігбі і старійшину Джонсона, але він не знав, що то були місіонери,—пригадає брат Москес.—Батько сказав моїй сестрі принести стільці, бо, за його словами, “ці юнаки змінять наше життя”. Коли старійшини постукали у двері, він відчинив їх і сказав: “Заходьте. Ми на вас чекаємо”. Мій батько разом з усією сім'єю приєднався до Церкви”.

ФОТОГРАФІЇ МАРКА ДЖ. ДЕВІСА, КРЕЙГА ДІМОНДА, КЕНТА МАЙЛСА І КРЕЙГА ДЖ. ЛОУ

Робін Мендоса

Робін зростав у Еквадорі у бідності, але він хотів кращого життя. Одного разу, коли він працював на плантації 12 годин на день, хлопець молився, просячи

проводу, і під час молитви він побачив блискавку. Робін сприйняв її як ознаку від Бога, що його надія збудеться. “Я знав, що те відчуття прийшло від Бога”,—пригадує Робін. Він зрозумів, що завдяки вірі він зможе змінити своє життя. У 16 років він поїхав працювати в Гуаякіль, де був охрищений. Отримуючи натхнення за натхненням, юнак зміг навчатися в Університеті Бригама Янга, де здійснилося його бажання здобути освіту.

Урсула Байндер Брок

Сестра Брок пригадує, що замислювалася над сенсом життя, коли їй було лише 5 років. Уже в підлітковому віці у Венесуелі місіонери навчали її та її сім'ю евангелії, і вони охристилися.

Сповнену віри дівчину покликали бути президентом Початкового товариства у 16-річному віці. Тепер, коли вона прожила сповнене віри життя, то зрозуміла, що для неї “віра є вибором”. Вона пояснює: “Я прийняла рішення знайти місце для Спасителя у своєму житті. Я зрозуміла, що Спокута—це найдивовижніший безкорисливий акт любові заради всього людства. Мій Спаситель і Викупитель, Джерело миру, став моїм найкращим Другом—постійним Другом”.

Лінкольн Петерс

Лінкольн жив зі своєю сім'єю в Сантьяго, Чилі, поки не померла його мати, коли йому було 10 років. Після цього він жив з тіткою і дядьком. Коли Лінкольну виповнилося 18 років, в дім його дядька й тітки прийшли старійшина Бертон і старійшина Бентлі. Тітка і бабуся Лінкольна відразу ж прийняли євангелію, але Лінкольн уникав зустрічей з місіонерами. Якось вранці в неділю зазвичай лагідна бабуся увійшла в його кімнату, стягла з нього ковдру й сказала, що він іде разом з ними до церкви. Вражений незвичайною поведінкою бабусі й через повагу до неї, він встав і пішов до церкви. Того дня він відчув щось нове й потужне у своїй душі, що змінило його життя. Невдовзі він став одним з перших навернених до Церкви у Чилі.

Луїс і Карла Ернандес

Ще в підлітковому віці Луїс познайомився з Карлою в Гондурасі. Вони почали зустрічатися, а потім одружилися. Луїс, який не був членом Церкви, був у захопленні від батьків Карли, які “ставилися одне до одного з такою повагою і любов’ю. Через це я захотів дізнатися про їхні цінності”. Невдовзі Луїс охрестився, і Карла запечаталася з ним у Гватемальському храмі. Коли їм було трохи більше за 30 років, їхні стосунки погіршилися, і Карла повернулася додому, запитуючи себе, чи не був їхній ранній шлюб помилкою. Луїс постився, молився і просив Бога “повернути Карлу додому, і Він це зробив. Він це зробив”. Зараз їхній шлюб міцний, як ніколи.

Ноємі Гусман де Абреа

Ноємі народилася в Аргентині, де її сім'я і приєдналася до Церкви. Вони емігрували до Сполучених Штатів, коли дівчина була підлітком. Хоча їй подобається бути американкою, однак найбільше щастя вона відчуває завдяки культурі Аргентини. "У Латинській Америці люди дуже, дуже приязні. Вони відразу приймають тебе у свою компанію. Вони друзять, товаришують з тобою. Вони люблять бути в колі сім'ї та друзів, їсти смачну їжу. Це чудово. І це та частина мого культурного спадку, який я не проміняю ні на що".

Омар Каналс

В 1948 році в Уругваї мати Омара запропонувала свою парасольку двом сестрам-місіонеркам. Завдяки цьому вони почали спілкуватися з місіонерами і старша сестра Омара пізніше охристалася. Омар, який народився в 1948 році, став першим немовлям, яке благословили в уругвайській місії, відкритій в 1947 році. Омар охрився разом з батьками, коли йому було 8 років. Через кілька років після того, як Омар одружився зі своєю нареченою, вони емігрували до Сполучених Штатів. Омар, який уже був радіоведучим, отримав роботу в Церкві і став перекладачем з іспанської мови під час генеральних конференцій. ■

З вірою прийняти ПОКЛИКАННЯ

У серці кожного з нас має горіти впевненість у тому, що це робота Бога і вона вимагає від нас усього, на що ми здатні заради освоєння “спустошених місць Сіону”.

У 1849 році, усього через два роки після того, як святі увійшли в Долину Солоного озера, старійшина Парлі П. Пратт, з Кворуму Дванадцятьох Апостолів, очолив експедицію, що попрямувала на південь. Чим далі на південь просувалася експедиція, тим важче було йти тією місцевістю. Десять на відстані 900 м від меж Великого басейну і до місця злиття річок Вірджин і Санта-Клара (південь сучасного Сент-Джорджа, шт. Юта) місцевість була сухою, піщаною, вулканічною і горбистою. Розвідники були розчаровані. В журналі є запис:

“Минули горбисту, кам’янисту, піщану місцевість, яку важко описати. Все навколо нас в якомусь жахливому безладі. ...

Широкі простори хаотично розміщеної матерії постають у вигляді величезних пагорбів, [червоних] пустель, безрадінних, без жодної травинки рівнин, перпендикулярних скель, покладів глини, ... піщанику. Одним словом—це руйнівна місцевість, ... де все перевернуто і вивернуто неймовірної сили поштовхами минулих епох”¹.

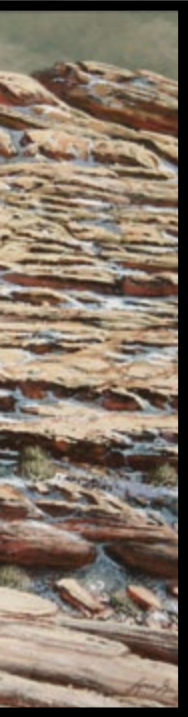
Але якою б горбистою не була земля, що лежала на південь, обточені вітром і пориті ерозією скелі та каньйони в місцевості Сан-Хуан, що знаходяться у східному напрямку, виглядали ще набагато загрозливіше. Провідники Церкви знали, що освоювати цей непривітний, необжитий куточок території буде важко, однак вони хотіли заснувати там поселення членів Церкви. У 1879 році на кварталній конференції колу Парован 250 чоловік прийняли покликання Президента Джона Тейлора заснувати місію

ОСТАННІЙ ФУРГОН, ХУДОЖНИК ЛІНН ГРОФОН

**Старійшина
Джеффри Р. Холланд**

З Кворуму Дванадцятьох Апостолів

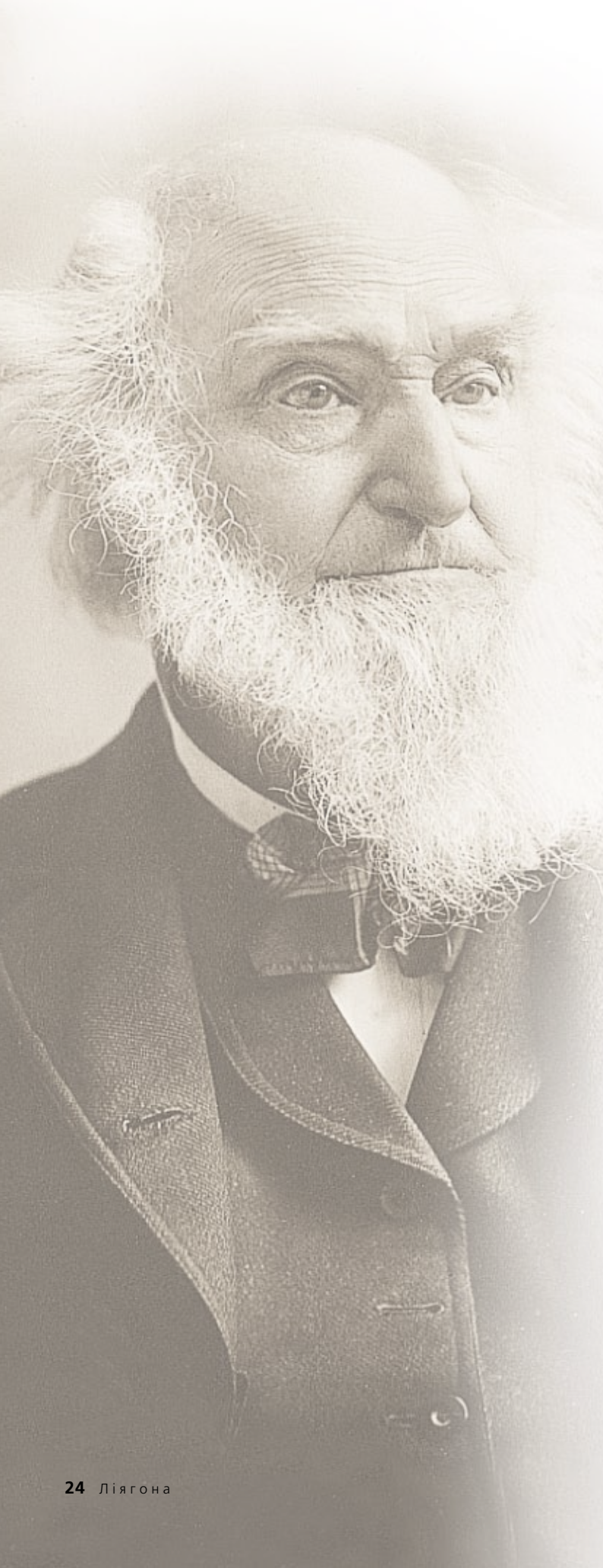

Сан-Хуан. Маючи 80 фургонів і близько 1 тис. голів худоби та коней, ці люди почали торувати свій шлях в напрямку широкої необжитої території з укритими снігом вершинами гір і кам'яними вертикальними утвореннями, що нагадували вежі.

У пошуках найкоротшого шляху до Сан-Хуана ті перші дослідники долали перешкоду за перешкодою, але невдовзі перед ними постала найбільша і найскладніша перепона з усіх: непрохідна ущелина біля ріки Колорадо. Дивовижним чином їхні розвідники натрапили на вузький прохід в каньйоні—розщелину, яка тягнулася на 610 м вниз по червоних скелях до ріки Колорадо, що протікала внизу. Цей “прохід у скелі”, такий смертельно небезпечний, був єдиним можливим проходом на східний берег.

Майже по всій своїй довжині ця ущелина в піщанику була надто вузькою для коней, у деяких місцях навіть і для чоловіка чи жінки. Здавалося, що прямовисні стіни висотою 23 метри зробили ущелину неприступною для гірських овець, уже не кажучи про навантажені вози. Але наполегливі святі не збиралися повертатися назад. Тому за допомогою пороху та різних знарядь вони, працюючи майже весь грудень 1879 року та січень 1880, пробрили не дуже надійну примітивну дорогу до краю каньйону.

Коли цю дорогу, наскільки можливо, було завершено, поставало завдання провести 40 фургонів через утворений “прохід”. Інші фури, які

Що ми бачимо в цих прикладах життя вірних піонерів? Ми бачимо те саме, що ми бачили, коли святі втікали з Нью-Йорку, Пенсільванії, Огайо і Міссурі, а пізніше й зі свого милого Наву через замерзлу ріку, залишивши храм, який невдовзі буде спалено.

чекали за 8 км від того місця у Фіфті-Майл-Спрінг, мали проїхати пізніше.

Для цього святі зорганізувалися таким чином: “десять чи більше чоловіків чіплялися за задню частину фургона”, прив’язавши себе вірвочками, щоб уповільнити спуск. Ланцюги на колесах правили за гальма, щоб вози могли повільно сунутися, таким чином запобігаючи катастрофі, яка виникла б, якби колеса крутилися.

У цей один з найвеличніших моментів історії піонерів фургон за фургоном було спущено вниз небезпечним спуском. Коли фургони досягали підніжжя каньйону, то їх швидко переправляли через ріку плоскодонним човном, що був пристосований для цього. Вийшло так, що сім’я Джозефа Стенфорда Сміта була в останньому фургоні, який спускався того дня.

Стенфорд Сміт постійно допомагав спускатися попереднім фургонам, але так сталося, що загін, очевидно, забув, що й сім’ї брата Сміта, яка рухалася останньою, теж була потрібна допомога. Сильно стурбований тим, що, як здавалося, про нього і його сім’ю забули, Стенфорд наблизився з кіньми, фургоном і сім’єю до краю крутого спуску. Пару коней він запряг, третього коня прив’язав *позаду* фургона до задньої осі. Якусь мить Сміти стояли й дивилися вниз на небезпечний крутий спуск. Стенфорд звернувся до своєї дружини Арабелли і сказав: “Боюся, що нам це не під силу”.

Вона відповіла: “Але ми повинні це зробити”.

Він сказав: “Якби було ще кілька чоловіків, щоб утримувати фургон ззаду, ми *могли б* це зробити”.

Тоді дружина відповіла: “Я буду ззаду”.

Вона поклала на землю ковдру й посадила на неї свого грудного сина, попросивши трирічного Роя і п’ятирічну Аду наглядати за ним. “Дивіться за своїм малим братом, поки не прийде тато”,—сказала вона. Потім, ставши позаду фургона, Арабелла ухопилася за віжки коня, прив’язаного позаду. Стенфорд направив коней

у прохід. Фургон нахилився вниз. Після першого ж поштовху прив'язаний ззаду кінь упав. Сестра Сміт підбігла до нього і до фургону та з усіх сил сміливо потягла за віжки. Невдовзі вона також упала. Разом з конем її тягло по землі. Гострим каменем їй глибоко розрізало ногу від п'яти до стегна. Та тендітна жінка,

Коли їй батька було покликано їхати разом із сім'єю на важку місію в Мадді, що знаходиться на території сучасної Невади, США, Елізабет Клерідж (вгорі) плакала, однак сказала: "Я не вважала б його своїм батьком, якби він не прийняв покликання".

в подертому одязі, серйозно поранена, ухопилася за віжки і тягла їх на себе з усіх сил і з усією вірою уздовж усього спуску аж до річки.

Коли вони з'їхали вниз, майже не вірячи, що зробили це, Стенфорд відразу ж пробіг угору всі 600 з лишнім метрів на вершину скелі, боячись, щоб з дітьми нічого не трапилося. Коли він вліз на верхівку, там він побачив їх на тому ж місці, де й залишив. Несучи немовля на руках, в той час як двоє інших дітей міцно трималися за нього й одне за одного, він спустився скелястою ущелиною вниз, де їх чекала занепокоєна мати. Здалеку вони побачили п'ятьох чоловіків, які йшли в

їхньому напрямку з ланцюгами й вірвовками. Зрозумівши, в якому становищі опинилися Сміти, ці чоловіки прийшли на допомогу. Стенфорд вигукнув: "Все гаразд, хлопці. Ми вже впоралися. У мене є [Белл], а це вся допомога, яка необхідна чоловікові [у цій подорожі]"².

Коли дають покликання

Перехід через ту скелясту ущелину—це лише один з багатьох прикладів надзвичайної рішучості й відданості, які виявляли перші святі, відгукуючись на заклик пророка. Ще одним таким прикладом є створення місії Мадді в сучасній Неваді та покликання на неї. Як і у випадку з багатьма першими поселеннями піонерів, Мадді обіцяло дуже важке життя. Треба було зібратися з усіма душевними силами, щоб відгукнутися на покликання і вирушити, щоб оселитися там.

Безсумнівно, дехто з тих, кого покликали в 1860-х роках, міг запитувати: "Чому з усіх місць на землі обрали саме Мадді"? На те були свої причини. Перш за все, громадянська війна в Америці сприяла зростанню перевезення вантажів рікою Колорадо. По-друге, коли через війну прийшли в занепад традиційні місця виробництва текстилю, було засновано місію Коттон у Сент-Джорджі та Вашингтоні, які знаходилися неподалік. Планувалося, що бавовну для цієї місії можна вирощувати в районі Мадді. По-третє, святі останніх днів мали сильне відчуття, що їм необхідно працювати в тому регіоні з племенами корінних американців, допомагаючи їм продуктами і

сподіваючись просвітити їх.

Однак той регіон був віддаленою неродючою пустиннею. Здавалося, що там не буде нічого, крім спеки й важкої праці. Та земля знаходилася далеко й була майже пустинною, а ріка, за якою й назвали цю місцевість (Мадді означає “багниста”), повністю відповідала своїй назві.

Щоб зрозуміти, як і з якою вірою та рішучістю було засновано поселення Мадді, я звернуся до слів однієї з поселенок. Вона є уособленням цілеспрямованості, відваги й морального переконання, які мали молодь і дорослі, у цьому випадку— молода дівчина. Ось як описує Елізабет Клерідж Мак-Кун покликання свого батька заснувати Мадді:

“Для мене у мої п’ятнадцять років найкращим місцем на землі було старе місто Нефій [округа Джуаб, шт. Юта]. З яким нетерпінням ми чекали на періодичні приїзди Президента Бригама Янга і його соратників! ...

...Брат Бригам, брати Кімбол і Уеллс з усім товариством вийшли зі своїх екіпажів і пройшли уквітчаною дорогою ... до наших будинків, де готували і подавали обід. ...

Ми всі були на [недільних] післяобідніх зборах. Дівчата у білих сукнях зайняли місця попереду. Проповіді були чудовими, і ми всі були дуже радісні, поки Президент Янг не оголосив, що має зачитати кілька імен тих чоловіків, яких мали покликати і яких мали підтримати підняттям руки як місіонерів, що поїдуть та оселяться в “Мадді”. В усіх присутніх завмерло серце. Багато з наших людей було покликано оселитися в окрузі Діксі. Але

ж Мадді знаходиться набагато південніше! І воно ж набагато гірше місце! Ой, ой! Я не чула інших імен, крім одного—Сем’юел Клерідж. Як же я ридала і плакала, і мені було байдуже, що сльози бруднили мою нову білу сукню. Батька дівчини, яка сиділа поруч зі мною, також покликали. Вона мене запитала:

“Чого ти плачеш? Я не збираюся плакати. Я знаю, що мій батько не поїде”. “Так в тому-то й справа,— сказала я.—Я знаю, що мій батько поїде і ніщо не зупинить його. Я не вважала б його своїм батьком, якби він не прийняв покликання”. Тоді я знову почала ридати. ...

Оскільки ми щойно в’їхали в новий будинок і зручно в ньому облаштувалися, багато наших друзів намагалися переконати батька зберегти дім та ферму, поїхати на якийсь час на південь, а потім повернутися. Однак батько знав, що не на таку місцю його покликають. “Я продам усе майно,—сказав він,— і візьму все, що маю, аби допомагати в освоєнні пустельних місць Сіону”³.

Суть нашого переконання полягає в тому, що цю роботу не лише слід просувати, але її можна, треба і необхідно просувати. Я не знаю, що ще надавало б матерям і батькам сили залишати тих немовлят у неглибоких могилах на рівнинах, і, кинувши останній погляд, прямувати вперед до Сіону.

Віра в дії

Що саме було тоді і є в наш час джерелом віри й відданості, які ми бачимо в цій 15-річній дівчині та в сім'ї, де вона народилася? Що саме змусило її звернутися до подруги, яка була трохи менш стійкою, і заявити: “Я знаю, що мій батько *поїде* і ніщо не зупинить його”? Звідки взялася така відвага, яка спонукала її сказати: “Я не вважала б його своїм батьком, якби він не прийняв покликання”?

А ті троє малих дітей, які дивилися, як їхні батьки зникли разом з фургоном у прірві біля ріки Колорадо, однак вірно виконали настанову, дану матір'ю? Вони непорушно сиділи там, де їх посадили, і вирішили не бігати й не плакати, хоча були, мабуть, страшенно налякані.

Що ми бачимо в цих прикладах вірних піонерів? Те ж саме, що ми бачимо в усіх попередніх розподілах часу і, безсумнівно, в цьому розподілі. Ми бачимо те саме, що бачили, коли святі втікали з Нью-Йорку, Пенсільванії, Огайо й Міссурі, а пізніше й зі свого милого Наву через замерзлу ріку, залишивши храм, який недовзі буде спалено. Саме це ми бачили, коли ті ж самі люди ховали багатьох своїх померлих в Уінтер-Квотерзі, а пізніше—в одиноких могилах, іноді не більших за ящик для зберігання хліба, у Вайомінгу, поблизу Чімней-Рок, або на одній з багатьох переправ через Світвотер-ривер, чи у засніженій печері Мартіна.

Те, що ми бачили тоді і що ми бачимо зараз серед благословенних святих по всьому світу,—це віра в Бога, віра в Господа Ісуса Христа, віра в пророка Джозефа Сміта, віра в реальність цієї роботи й істинність цього послання. Саме віра привела хлопчика у гай помолитися, і саме віра дала йому сили встати з колін, вручити себе в руки Бога заради Відновлення евангелії та, зрештою, прийняти мученицьку смерть трохи більше, ніж через два десятки коротких років.

Не дивно, що віра завжди була і завжди буде першим і незмінним принципом евангелії та нашої роботи. Суть нашого переконання полягає в тому, що роботу не лише слід просувати, але її можна, треба і необхідно просувати.

Я не знаю, що ще надавало б матерям і батькам сили залишати тих немовлят у тих неглибоких могилах на рівнинах, і, кинувши останній погляд,

Що ми бачимо в піонерах і що ми бачимо зараз серед благословенних святих по всьому світу,—це віра в Бога, віра в Господа Ісуса Христа, віра в пророка Джозефа Сміта, віра в реальність цієї роботи й істинність цього послання.

прямувати вперед до Сіону. Я не знаю, яким іншим чином жінка, подібна до Арабелли Сміт, могла залишити своїх дітей на краю скелі й, напружуючи всі свої м'язи, спускати фургон небезпечним спуском. Я не знаю, що ще змусило б Сем'юела Клеріджа продати все своє майно і піти будувати Сіон у далекій місії Мадді. Головною руйнівною силою цих історій є віра—основана на міцному фундаменті, загартована у вогні, сповнена подіями, духовним піднесенням,—віра в те, що це—Церква і царство Боже і що коли вас покликають, ви ідете.

Покликання, що ґрунтується на вірі

І досі існують “пустельні місця Сіону”, які треба освоювати, і деякі з них знаходяться набагато ближче, ніж місії Мадді або Сан-Хуан. Деякі з них—у нашому серці, в наших домівках.

Тож я закликаю до віри, яка має горіти в серці кожного з нас, в те, що це—робота Бога і вона вимагає від нас найстаранніших зусиль. Я закликаю вас плекати свою фізичну й духовну силу, щоб ваш запас віри був достатньо великим і ви могли звернутися до нього, коли доведеться виконувати завдання чи вирішувати проблеми того або іншого характеру. Моліться трохи більше, навчайтеся трохи більше, відокремтеся від шуму й гамору, милуйтеся природою, прикликайте особисте одкровення, досліджуйте свою душу і досліджуйте небеса, щоб здобути свідчення, яке було проводом для наших батьків-піонерів. Потім, коли

вам знадобиться зануритися трохи глибше і трохи далі, щоб протистояти життю й виконувати свою роботу, ви будете впевнені, що у вас є до чого звернутися.

Коли у вас буде своя віра, то ви підготовлені, щоб благословити свою сім'ю. Єдиним сильним показником активності й служіння, відданості й вірності у цій Церкві є, як це було й раніше, наявність сильних сімейних уз. Я кажу це, знаючи повною мірою, що складовою величчя цієї Церкви є *кожен окремий* член Церкви. Іноді це новонавернений, іноді цей член Церкви є єдиним святим останніх днів у своїй сім'ї. Іноді певній людині в певному місці доведеться встановити прапор віри і започаткувати нове покоління в євангелії. Але факт полягає в тому, що віра краще виховується, має сильніший захист і триває довше, коли цьому сприяє вся сім'я. Тож знаючи, як це одному відстоювати свої принципи, ретельно працюйте, аби зробити так, щоб інші члени вашої сім'ї *не були* в цьому самотні. Зміцнюйте сім'ю і дбайте про те, щоб у ній була сильна віра.

Якщо ми цього досягаємо, то можемо служити Церкві десь поблизу чи далеко, якщо нас туди покличуть. Потім ми можемо знаходити загублену вівцю—члена чи нечлена Церкви, живого чи померлого. Це можна робити мудро і добре лише тоді, коли 99 інших овець, у тому числі наша невелика черідка, перебувають у безпеці, поки ми проводимо пошуки. Якщо ми любили і навчали тих, хто живе разом з нами, то вони зрозуміють так само, як юна Елізабет Клерідж: коли

покликання надходить, ви можете бути впевнені, що ваші батько й мати, ваші брати й сестри будуть його виконувати.

Є робота, яка має бути зроблена. Ми не можемо сказати, що кожен з наших ближніх має сильну віру, що в кожного є сильна сім'я і що кожен, чи то поряд з нами, чи в далекім краю, почув євангельське послання і став святим останніх днів, який вірить, навчає, ходить до храму. Світ стає все більш злочестивим, а майбутні випробування не обійдуть і найкращих з нас. Однак сили праведності завжди перемагатимуть, поки люди, такі як Стенфорд і Арабелла Сміт, такі як Сем'юел Клерідж та його відважна дочка Елізабет, допомагатимуть їм перемагати.

Ми повинні мати віру в цій роботі—віру в те, що всі віруючі покликані її робити, віру в Господа Ісуса Христа і нашого Небесного Батька. Нам потрібно узгодити нашу волю з Їхньою, а потім зробити ту віру незламною, такою сильною, як у піонерів. Якщо ми цього досягнемо, то я впевнений, що будемо перебувати в безпеці під час невпинного поступу вперед Церкви і царства Божого на землі. ■

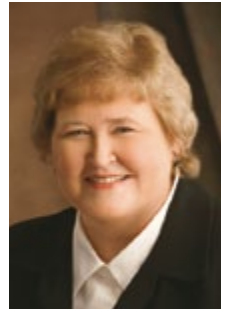
З виступу під час трансляції регіональної конференції колу, яка відбулася 12 вересня 2010 року в Університеті Бригама Янга.

ПОСИЛАННЯ

1. У Milton R. Hunter, *Brigham Young the Colonizer* (1973), 47.
2. Див. David E. Miller, *Hole-in-the-Rock: An Epic in the Colonization of the Great American West* (1959), 101–118; курсив дано, пунктуацію узгоджено із сучасними правилами.
3. Elizabeth Claridge McCune, in Susa Young Gates, “Biographical Sketches,” *Young Woman's Journal*, July 1898, 292, 293; пунктуацію узгоджено із сучасними правилами.

Барбара Томпсон

Другий радник у
генеральному президентстві
Товариства допомоги

“Як Я вас ПОЛЮБИВ”

*Любов і служіння—ось що вирізняє
нас як учнів Христа.*

Колись у мене була сусідка по кімнаті, яка була чудовою людиною, але здавалося, що майже все, що я роблю дратувало її. Я думала: “Чому я постійно її дратую? Зі мною так легко уживатися. Хіба ж це не так?”

Оскільки я їй не дуже подобалася, то це було для мене виправданням того, чому вона мені не дуже подобалася. На щастя, я пригадала пораду, яку ще за часів навчання у коледжі почула на причасних зборах від єпископа. Я дуже добре пам’ятаю його пораду: “Якщо ви когось не любите, то, мабуть, недостатньо служили цій людині. Якщо ви служите людині, то ви будете її любити”.

Поміркувавши над порадою єпископа, я вирішила, що мені необхідно послужити цій сусідці по кімнаті й випробувати дієвість цієї поради. Я почала шукати якісь

незначні способи надання допомоги цій дівчині, виявляти їй доброту і швидше відгукуватися на її потреби й бажання.

Тоді майже відразу сталося диво! Я зрозуміла, що по-справжньому її люблю! Вона була чудовою, талановитою людиною. Те, що ми жили в одній квартирі, було благословенням для мене. Я була вражена тим, як за такий короткий час змінилося моє ставлення до неї.

Любити інших і служити їм

Вивчаючи Іван 13, ми засвоюємо одні з найважливіших уроків, яких навчав Спаситель під час Свого земного служіння. Серед них такі:

1. Служіть одне одному.
2. Любіть одне одного.

Коли Спаситель і Його апостоли зібралися, щоб спожити Пасхальну трапезу, ймовірно, що атмосфера

Ісус хотів, щоб Дванадцятьро— і Він хоче, щоб кожен з нас— навчилися того, що смирення і служіння є важливими якостями, які ми маємо розвинути в собі. Він навчав, що ніхто не є надто важливим, щоб не служити іншим.

в кімнаті була благоговійною. Спаситель знав, що невдовзі Його буде принесено в жертву й розіп'ято. Я впевнена, що навіть якщо апостоли й не розуміли значення подій того вечора, невдовзі вони дізналися й повною мірою усвідомили місію Спасителя.

Після вечері Ісус узяв рушника, налив у миску води й омив ноги кожному з присутніх чоловіків. Омивання ніг було зроблено у

благоговінні й смиренні, оскільки Спаситель безсумнівно відчував смуток через події, що невдовзі мали статися, у тому числі неминучу зраду.

Петро, знаючи, що Ісус був Месією і обіцямим Спасителем, хотів служити Господу замість того, щоб Господь служив Йому. “Коли Я не вмию тебе,—ти не матимеш частки зо Мною” (Іван 13:8). Тоді Петро швидко

погодився, щоб Спаситель послужив йому з любов'ю.

Потім Ісус пояснював:

“Ви Мене називаєте: Учитель і Господь,—і добре ви кажете, бо Я є.

А коли обмив ноги вам Я, Господь і Вчитель, то повинні й ви один одному ноги вмивати.

Бо то Я вам приклада дав, щоб і ви те чинили, як Я вам учинив” (Іван 13:13–15).

Ісус хотів, щоб Дванадцяттеро—і Він хоче, щоб кожен з нас—навчився того, що смирення і служіння є важливими якостями, які ми маємо розвинути в собі. Він навчав, що ніхто не є надто важливим, щоб не служити іншим. В дійсності, те, що робить нас великими,—це наше бажання служити і відіяти від себе. Як сказав Спаситель: “Хто між вами найбільший, хай слугою буде вам” (Матвій 23:11; див. також Лука 22:26).

Наслідувати приклад Спасителя

Це змушує мене пригадати служіння, яке проводилося після деяких природних катаклізмів, що відбулися упродовж останніх місяців і років. Ми були свідками штормів, землетрусів, голоду й епідемій. Є багато розповідей про людей, які, хоч і потерпали самі, однак дбали про поранених, хворих або тих, у кого були якісь інші потреби.

Після того, як землетрус у Перу зруйнував домівки тисяч людей, один з єпископів, вибравшись з-під руїн свого дому, швидко взявся за визначення потреб членів свого приходу, благословляючи та втішаючи свою невеличку черідку.

Одна мати на Гаїті, оплакуючи втрату членів своєї сім'ї після землетрусу, все ж не переставала допомагати іншим, заспокоюючи їхні страхи, втішаючи розбиті серця, зміцнюючи тих, хто вижив, і допомагаючи їм знайти їжу та прихисток.

Доросла молодь в Чилі поспішала на допомогу, щоб розподілити продукти та інші необхідні речі серед тих, хто найбільше постраждав від землетрусу. Коли ці члени Церкви служили, то робили це з радісним обличчям, завжди готові надати допомогу, хоча й самі перебували в нелегких обставинах.

Усі ці люди й багато інших відгукнулися на заклик Спасителя “чини[ти], як Я вам учинив” (Іван 13:15). Далі у 13 розділі Євангелії від Івана ми читаємо:

“Нову заповідь Я вам даю: Любіть один одного! Як Я вас полюбив, так любіть один одного й ви!”

“По тому пізнають усі, що ви учні Мої, як будете мати любов між собою” (вірші 34–35).

Чи помітили ви, як часто провідники Церкви, починаючи від Президента Томаса С. Монсона і до Дванадцятьох апостолів та місцевих президентств, єпископатів та вчителів, виявляють свою повагу тим, кому служать? Ця любов є наслідком наслідування прикладу Спасителя.

Служіння іншим—це спосіб, у який ми виявляємо до них свою любов. Можливо, любов і служіння—це одне і те ж саме. Дійсно, саме це вирізняє нас як учнів Христа. ■

ВИЯВЛЯТИ ХРИСТОВУ ЛЮБОВ

“Любімо ж за всякого часу. І особливо будьмо ж поруч з нашими братами і сестрами у часи неволі. ...

Коли ми простираємо руки і відкриваємо свої серця іншим людям, виявляючи їм Христову любов, з нами відбувається щось чудове. Наш дух зцілюється, очищується і зміцнюється. Ми стаємо щасливішими, більш спокійними й більш сприйнятливими до спонукань Святого Духа”.

Президент Дітер Ф. Ухтдорф, другий радник у Першому Президентстві, “Ви—Мої руки”, *Ліягона*, трав. 2010, сс. 70, 75.

Нельсон Койла (зліва) настиляє свіжий шар очерету тотора на Утаму—плаваючому острові, на якому він живе разом із сім'єю на озері Тітікака.

ОСТРОВИ ВІРИ: ІСТОРІЯ ПРО СТАРАННІСТЬ

Лише постійне оновлення острова не дає сім'ї Койла потонути.

Адам С. Олсон Співробітник редакції церковних журналів

Нельсон і Дора Койла живуть на острові—не на тому острові, що, як правило, є суцільною скелею, яка височіє над океаном або озером, а на малесенькому острівці, зробленому ними самими всього лише з очерету; і острівець цей плаває на поверхні острова Тітікака у Перу.

Щоб створити острів і перетворити його на домівку, необхідна віра. Хатинку їхньої сім'ї і ще з десяток хатинок інших людей на їхньому острові утримує на плаву

шар очерету товщиною лише в 1, 2 м у воді, температура якої досягає +10 °С. Стихії в буквальному розумінні постійно загрожують знищити їхній острів і дім.

Однак для Нельсона і Дори їхній острів є фізичним уособленням того, що вони намагаються побудувати для своєї сім'ї духовно: островом віри, який зможе протистояти світу.

Поступово вони засвоїли ось що: недостатньо мати віру, щоб щось побудувати. Після цього слід старанно підтримувати конструкцію.

ПЛАВАЮЧІ ОСТРОВИ НАРОДУ УРОС

Утама—це одна з 50 громад, яка живе на плаваючих островах. Вони є домом для кількох сотень нащадків народу урос. Цей народ жив упродовж сотень років на таких островах ще до епохи інків. Як правило, кілька сімей, які пов'язані родинними стосунками, живуть на одному острові й разом доглядають за ним. Сім'я Койла живе на острові Ютаму ще з однією сім'єю. На найбільшому острові мешкає 10 сімей.

Острови тримаються одного місця за допомогою довгого канату, закріпленого на дні озера. Однак у 2010 році якорі було міцніше закріплено після того, як несподівана течія відірвала більше 40 островів з їхнього місця й віднесла на кілька миль.

Чому необхідно бути послідовним

Для народу урос, який будує такі острови й живе на них з покоління в покоління, очерет тотора—це невід’ємна складова повсякденного життя. Очерет, який росте на мілководді озера Тітікака, можна використовувати для багаття, на якому готують їжу. Корінь очерету їстівний. Його стебло також використовують для медичних цілей. І звичайно ж, майже усе виготовлено з очерету: житло, традиційні човни, башти для спостереження, самі острови, навіть кошики для сміття.

Народ урос будує острови, накладаючи очерет шар за шаром. Але в порівнянні з іншими

будівельними матеріалами тотора не дуже довговічна. Сонце висушує її в сухий сезон. Волога в сезон дощів прискорює руйнування очерету. Тому ті шари, які знаходяться у воді поступово розпадаються. Невпинна ерозія острова, на якому живе сім’я Койла, означає, що Нельсон має настилати новий шар очерету кожні 10–15 днів.

“Побудова острова—це лише початок,—каже він.—Якщо я перестану настилати очерет, острів повільно розпадеться на частини. Але чим більше шарів я накладаю, тим міцнішим стає острів через певний час”.

Небезпека зволікання

Настилання нового шару очерету не є складною справою, але це робота. Дуже легко відкласти її.

Однак зволікання збільшує ризик того, що хтось із сім’ї ступить

ногою на тонке місце й опиниться в холодній воді. Це може бути не дуже приємним для дорослих, а малим дітям може загрожувати смертельною небезпекою, як це було у випадку з дворічним сином Койлів Емерсоном.

Тож Нельсон додає шар очерету сьогодні, знаючи, що завтра від цього залежатиме безпека кожного члена сім’ї.

Це урок про старанність, яка змінила життя сім’ї Койла.

Плоди старанності

Старанність—це наполегливе виконання якогось завдання попри спротив¹. Вперше Дора зрозуміла, як важливо—і як складно—бути старанною після свого хрищення в 1998 р.

Коли Дорі було 17, вона охристилася разом зі своєю молодшою сестрою Алісією, таким чином сприяючи зростанню Церкви на островах

Для сім’ї Койла—Нельсона, Дори та Емерсона—і для народу урос, який живе на озері Тітікака, очерет тотора є невід’ємною складовою повсякденного життя. Але як і у випадку з євангельськими принципами, його потрібно постійно використовувати.

ПОСТІЙНО ЗМІЦНЮВАТИ ВІРУ

“Якою б сильною не була наша віра в послух Богу зараз, нам потрібно

зміцнювати її постійно і постійно оновлювати. ... Ключ до духовної підготовки—навчитися тому, щоб почати заздалегідь і бути в цьому твердим. Зволікання і непостійність є її смертельними ворогами”.

Президент Генрі Б. Айрінг, перший радник у Першому Президентстві, “Духовна підготовленість: почніть заздалегідь і будьте твердими”, *Ліягона*, лист. 2005, с. 38.

ВІРНІ СІМ'І

“Мене глибоко вразило, що тут, на плаваючих островах озера Тітікака, ці вірні сім'ї святих

останніх днів просили мене помолитися за цей маленький острів Апу Енті і просити Господа благословити [їхні] домівки й сім'ї”.

Старійшина Рональд А. Разбанд, з президентства сімдесятників, “Особливий досвід”, *Ліягона*, трав. 2008, с. 12.

Щоб дізнатися більше про візит старійшини Разбанда на острови Урос, зайдіть на conference.lds.org і перейдіть на його виступ на квітневій генеральній конференції 2008 року.

Щоб побачити більше фотографій до цієї історії, зайдіть на сайт liahona.lds.org.

народу урос. Однак приблизно через місяць їхній батько заборонив їм мати будь-які стосунки з Церквою.

І з дівчатами сталося щось дивне. Раптом з ними стало важко спілкуватися, вони постійно хотіли сперечатися. Поступово батько зрозумів, що коли вони брали участь у церковних заходах, це змінювало їх на краще.

“Він передумав,—розповідає Дора,—і почав будити нас рановранці, щоб ми не запізнилися до церкви”.

Дора вважає, що євангелія змінила їхнє життя завдяки маленьким справам, які вони з Алісією виконувала регулярно. Це сплата десятини, молитва, вивчення Писань, дотримання Суботнього дня у святості і щотижневе поновлення завітів завдяки обряду причастя.

Пізніше, коли він сам переконався, які зміни відбуваються завдяки вірі й старанності,² батько Дори та інші члени сім'ї також приєдналися до Церкви.

Нагорода за старанність

Від Господнього народу вимагається, незважаючи на протидію, наполегливо виконувати те, що є правильним. І Господь обіцяє великі благословення тим, хто старанно молиться³, дотримується заповідей⁴, дослухається до одкровення⁵, вивчає Писання⁶ і виконує Його роботу⁷.

Завдяки досвіду у підтриманні життєдіяльності їхнього острова, як у прямому, так і в переносному розумінні, сім'я Койла зрозуміла, що винагорода за старанність є реальною. “Іноді нам здається, що неможливо справитися з повсякденною роботою, приготуванням їжі й т.і.,—каже Нельсон.—Коли ми забуваємо Бога, все стає важким. Виникає більше проблем і все йде не так”.

Нельсон замовкає, показуючи на новий шар очерету, який він настелив сьогодні вранці. “Якщо

ми послідовні,—каже він,—якщо ми молимося, навчаємося, постимося й проводимо домашні сімейні вечори регулярно, то ми станемо сильнішими”. ■

ПОСИЛАННЯ

1. Див. *Merriam-Webster's Collegiate Dictionary*, 11th ed. (2003), “diligence”; див. також “persevere.”
2. Див. Алма 32:41–43.
3. Див. 1 Нефій 2:18–19; 10:17–19; Енош 1:12.
4. Див. 1 Нефій 15:8–11; 16:28–29; Енош 1:10; Мосія 1:11; 4:6.
5. Див. Мосія 1:16; Алма 12:9–11.
6. Див. Мосія 1:6–7; Алма 17:2).
7. Див. Кн. Якова 1:19; 5:75; Мороній 9:6.

ДІТЯМ

Він не боїться води

Джозеф з острова Апу-Інті, озеро Тітікака, Перу

Адам С. Олсон Співробітник редакції церковних журналів

Семирічний Джозеф виріс серед води. Або краще сказати, що вода постійно була навколо *нього*—холодна вода озера Тітікака в Перу. Ось так буває, коли ви зростаєте на маленькому острові, зробленому з очерету.

Джозеф і його сім'я належать до народу урос, який будує плаваючі острови на острові Тітікака й живе на них ось уже сотні років. Вони рибалять на озері, купаються в озері, плавають у човнах по озеру, щоб дістатися з острова на острів.

Ви можете подумати, що Джозеф, який так звик до води, не буде хвилюватися, коли через кілька місяців увійде в христильну купіль, щоб охреститися. Однак він відчуває те ж саме, що й багато інших дітей.

“Я дуже радію,—каже він,—але хвилююся, що доведеться занурюватися у воду”.

Оскільки вода скрізь навколо них, діти народу урос навчені бути обережними на воді. Тому, коли Джозеф розповів батькам про своє занепокоєння, сім'я поговорила про хрещення під час домашнього сімейного вечора, а Джозеф

з батьком потренувався, що треба буде робити.

“Мене буде хрестити батько,—каже Джозеф.—Він допоміг мені не боятися”.

Зараз Джозеф наполегливо готується до хрещення. Він особливо намагається бути уважним у Початковому товаристві й вивчати Уложення віри. Він знає, що це допоможе йому зараз і в майбутньому.

“Я поїду на місію,—каже він.— Як сказав Нефій, я піду і зроблю те, що наказує Господь” (див. 1 Нефій 3:7). ■

ЩО ЛЮБИТЬ ДЖОЗЕФ

- Історію про те, як Нефій здобув пластини з латуні (див. 1 Нефій 3–4).
- Десяте уложення віри.
- Гратися із сестрою й племінницею та племінником (вгорі), яких він називає братом і сестрою.
- Їсти смажену форель і картоплю.
- Доглядати за своїм ягням.

ЯК Я ЗАХИЩАВ СВОЮ НАУКОВУ РОБОТУ І КНИГУ МОРМОНА

Коли я навчався в університеті, то був зарахований до програми для студентів-відмінників. Відповідно до цієї програми я мав написати наукову роботу. Два викладачі мали керувати роботою і прийняти її.

Темою своєї роботи я обрав дослідження й аналіз війн у Книзі Мормона. Я порадився з одним

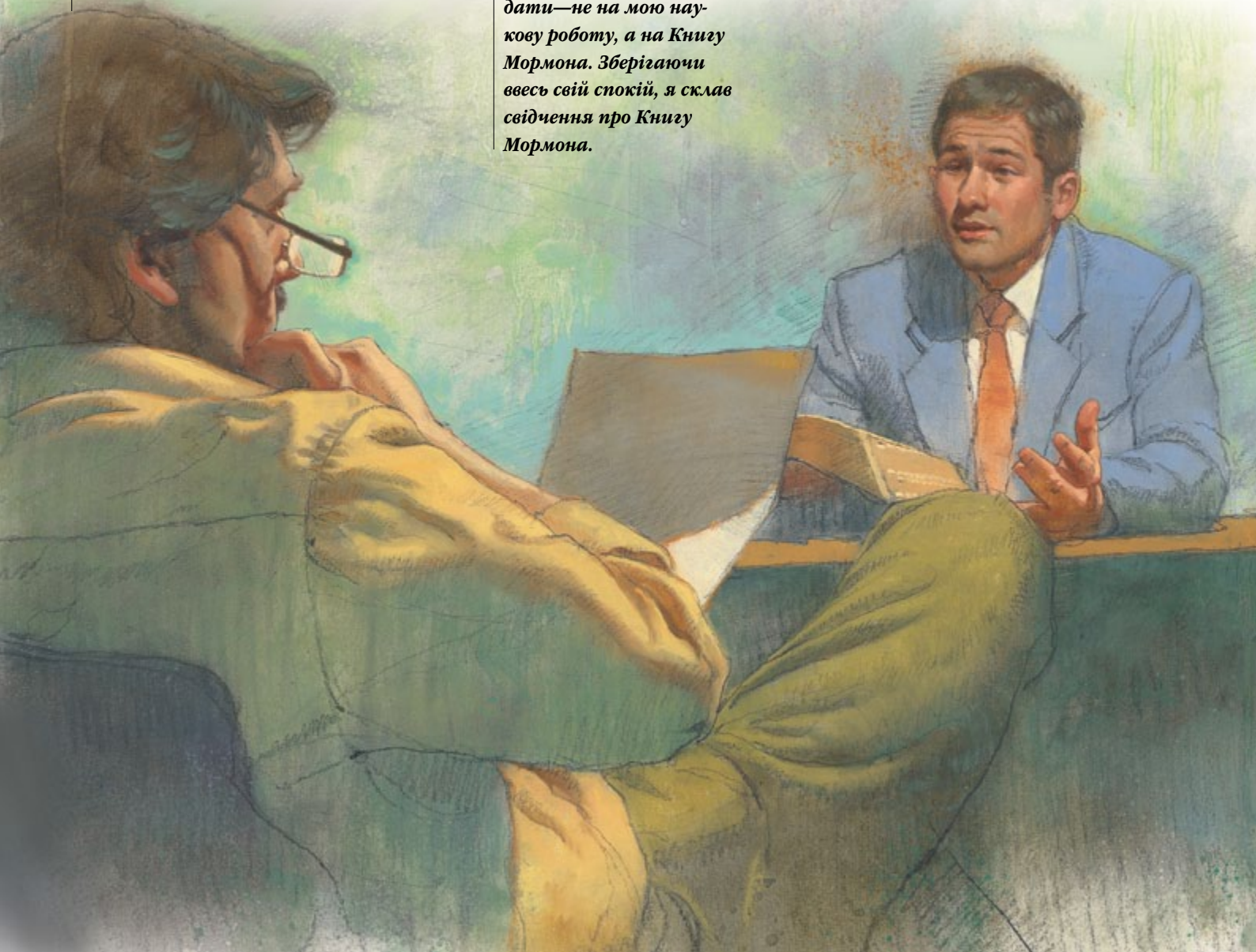
викладачем стосовно моєї ідеї, і він погодився бути одним з моїх керівників. Він також запропонував кандидатуру ще одного викладача, який би міг бути моїм другим керівником.

Я зустрівся з цим другим викладачем, щоб пояснити тему моєї

Майже відразу ж викладач почав нападати—не на мою наукову роботу, а на Книгу Мормона. Зберігаючи весь свій спокій, я склав свідчення про Книгу Мормона.

роботи. Як тільки я згадав Книгу Мормона, його настрій змінився і він почав критикувати Церкву. Я спокійно слухав, поки він не закінчив, а потім коротко пояснив, що, як мені здавалося, він неправильно розуміє наші вірування. Це не дуже переконало його, але, на мій подив, він погодився бути керівником моєї наукової роботи.

Я проводив дослідження і писав роботу майже рік, після чого подав її на підпис своїм викладачам. Того ж самого року мене прийняли на

юридичний факультет, тому мені необхідно було закінчити цей проєкт, щоб завершити навчання тут і рухатися далі.

Серед тижня я отримав електронне послання від того викладача, який критикував Церкву. Він попросив мене прийти до нього в кабінет.

Коли я прийшов, він попросив мене зачинити двері й сісти. Майже відразу він почав нападати—не на мою наукову роботу, а на Книгу Мормона. Зберігаючи весь свій спокій, я склав своє свідчення про Книгу Мормона.

Я нерішуче запитав, чи викладач підпише мою роботу. Він відмовився.

Я пішов додому дуже пригнічений і невпевнений у тому, що робити. Без підпису цього чоловіка я міг втратити шанси закінчити програму для студентів-відмінників і почати навчання на юридичному факультеті. Я молився, щоб усе якось чином владналося.

Коли я пояснив свою ситуацію іншому викладачеві, який був керівником моєї наукової роботи, то він порадив мені наступного дня знову піти до того викладача і дати йому ще один шанс підписати мою роботу.

Наступного ранку я був під кабінетом викладача. Я хвилювався і не знав, як він відреагує, коли знову мене побачить. Коли викладач прийшов, то мовчки відчинив двері, жестом запрошуючи мене зайти. Не кажучи жодного слова, він узяв ручку і підписав мою роботу. Він ніяк не пояснив, що змусило його

змінити думку, однак усміхнувся мені, коли я прощався з ним.

Я вдячний, що мав нагоду свідчити цьому чоловікові. Я знаю, що коли ми відстоюємо те, у що віримо, Небесний Батько зміцнить і благословить нас. ■

Скотт Макдональд, шт. Каліфорнія, США

КОЛИ Я ЗНОВУ ЗУСТРІНУ СВОГО БРАТА

Коли я була малою дівчинкою, то дуже хотіла, щоб мій брат Хуан Фернандо бігав і грався, як інші діти. Коли я запитала маму, чому він не може цього робити, вона відповіла, що під час народження він пережив серйозну травму мозку через брак кисню, тому ніколи не зможе нічого такого робити.

Мій брат все своє життя провів у ліжку. Оскільки я зростала у Церкві, то розуміла й приймала те, що з ним відбувалося, бо знала, яким величним був його дух. Однак моє юне серце дуже хотіло того, щоб він був, як усі, хоча мені навіть важко було уявити, що він ходить, бігає чи говорить.

Я дуже переживала, хто ж про нього буде піклуватися, якщо всі члени сім'ї помруть раніше за нього. У щирих молитвах я благала Небесного Батька не забирати нас раніше, ніж Він візьме до Себе Хуана Фернандо. Я знала, що Він мені відповідь.

Моему братові було 16 років, коли він помер холодного

зимового вечора. Ми відчували не-ймовірну порожнечу. Нам було сумно, та ми мали надію. За кілька днів після смерті брата я засинала з думкою про нього й побачила прекрасний сон.

Я кудись ішла, але через хмари мені було важко щось роздивитися. Я бачила щось на відстані, тож продовжувала повільно йти в тому напрямку. Коли я наблизилася, то побачила візок, наповнений прекрасними квітами. Розглядаючи їх, я помітила вродливого юнака, одягнутого у біле. Він стояв біля візка. На якусь мить я зупинилася, намагаючись впізнати його, а потім зрозуміла, що це мій брат. Я була така рада бачити його. Він розмовляв зі мною, а я хотіла його обійняти й поцілувати. Потім я прокинулася.

Я була така вдячна, що могла чути голос брата і бачити здоровим. Я можу лише уявити ту мить, коли ми всі разом зустрінемося знову. Я впевнена, що будуть обійми, і поцілунки, і слова любові—все це завдяки спокуті Ісуса Христа. Завдяки Спасителю всі ми встанемо з могили і об'єднаємося з нашими сім'ями, щоб уже ніколи не розлучатися.

Я пам'ятаю слова Амулека: “Дух і тіло будуть знову воз'єднані у своїй досконалій формі; і кінцівки, і суглоби будуть відновлені до їхньої належної структури” (Алма 11:43).

Я вдячна за відновлену евангелію Ісуса Христа, яка приносить у мою душу спокій. Я знаю, що одного дня побачу мого брата. ■

Марія Ізабель Парра де Урібе, Мексика

МОЄ ПІОНЕРСЬКЕ ЖИТТЯ У КАЛГАРІ

Я народилася в маленькому містечку на півночі Англії в 1947 році. Коли мені було 15 років, мої друзі познайомили мене з місіонерами, і я приєдналася до Церкви. Однак моя сім'я—ні.

Коли я дізналася про піонерів Церкви, то відчула себе обділеною, оскільки у мене не було предків, які переходили рівнинами до Долини Солоного озера. Але мої почуття змінювалися, коли я більше дізнавалася про євангелію.

Я зрозуміла, що піонери проклали шлях для людей, таких як я, даючи нам можливість приєднатися до Церкви. Двоє місіонерів, які познайомили мене з євангелією, були нащадками тих піонерів. Тож мені є багато чим завдячувати піонерам. Я почала відчувати особливий зв'язок з ними.

Я також зрозуміла, що *отримала* спадок від тих щедрих, працелюбних людей, які жертвували, трудилися й навіть боролися, щоб я могла мати те, чого вони ніколи не мали, і дати мені свободи, якими я насолоджуюся сьогодні. Мої батьки не приєдналися до Церкви, але вони прищепили мені високі цінності, що допомогли мені прийняти євангелію.

Згодом я зрозуміла, що піонерів є багато. Я належу до першого покоління членів Церкви у своїй сім'ї. Моя сім'я без ентузіазму прийняла моє рішення охреститися, тому мені було важко ходити на збори.

Нашій маленькій філії було нелегко через недостатню кількість членів Церкви, особливо носіїв священства. Згодом стало очевидним, що місія закрие її.

Внаслідок цього я вирішила переїхати до Канади. Це було одним з найважчих рішень у моєму житті. Я була єдиною дитиною в сім'ї і дуже любила своїх батьків, так само, як і вони мене. Але моє свідчення було б під загрозою, якби я жила там, де не могла ходити до церкви. Я й досі пам'ятаю той вечір, коли від'їздила. Мій тато біг за поїздом, посилаючи повітряні поцілунки, а мама просто дивилася на мене. Моє серце розривалося, але я знала, що маю їхати.

Я приїхала до Калгарі, пров. Альберта, на день матері у травні 1967 року. Я пішла до церкви з тими членами Церкви, у яких зупинилася, і проплакала всі збори. Я пам'ятаю, як писала додому листи, а по щоках котилися сльози. Я розповідала, як люблю Канаду і сумую за Англією та своєю сім'єю.

Мені було важко пристосуватися до нового життя. Я потерпала від ностальгії, самотності й розчарувань, але залишалася вірною євангелії. Я ходила на всі збори й приймала покликання. Це і було піонерським періодом мого життя.

Згодом я познайомилася зі своїм майбутнім чоловіком. Ми були

Я й досі пам'ятаю той вечір, коли від'їздила. Мій тато біг за поїздом, посилаючи повітряні поцілунки, а мама просто дивилася на мене. Моє серце розривалося, але я знала, що маю їхати.

запечатані в Кардстонському храмі, пров. Альберта, і виховали у Церкві трьох дітей.

Кожного разу, коли я повертаюся до Англії, мене переповнюють спогади мого навернення і почуття вдячності за мої благословення. Де була б я зараз, якби мені не вистачило сміливості прийняти таке важке рішення і діяти за спонуканнями Духа?

Я буду вічно вдячна за перших піонерів, як у Церкві, так і поза нею, які проклали шлях, щоб я і такі, як я, могли почути євангелію. Ті, хто прийшов раніше, дали мені можливість і сміливість стати піонером у наш час. ■

Лоррейн Гілмур, пров. Онтаріо, Канада

ДВА МІСТА Й ЛАГІДНА МИЛІСТЬ

Як і Наву, шт. Іллінойс, місто Натчез, шт. Міссісіпі, США, розташоване на високому пагорбі, що височіє над рікою Міссісіпі. Перші святі останніх днів, які прибували з Англії, часто проходили через Натчез на своєму шляху вгору по ріці з Нового Орлеана до Наву. Відомо, що в 1844 році група зловмисників підпалила корабель, пришвартований в Натчезі, який перевозив велику групу святих останніх днів.

Коли я приїхала до Натчеза працювати в Службі національних парків США, то мене мучили сумніви і страхи. Я залишала все, до чого звикла і що знала, у Юті та переїздила, щоб жити у новому, очевидно недружелюбному місті. Я відчувала себе розгубленою і самотньою.

У перший день проведення тренінгу головний рейнджер повів мене, щоб ознайомити з великим маєтком часів Громадянської війни, аби підготувати до екскурсії, яку я невдовзі мала проводити сама. Коли ми закінчували огляд першого поверху, мені вже було важко запам'ятувати всі деталі. Цей пишно прикрашений будинок—від вишуканих меблів французького

рококо до англійської порцеляни—був втіленням процвітаючого Півдня. Його атмосфера мене пригнічувала. Коли я розуміла, що ми ще навіть не оглянули другий поверх будинку, я відчула сильне розчарування й мені захотілося додому.

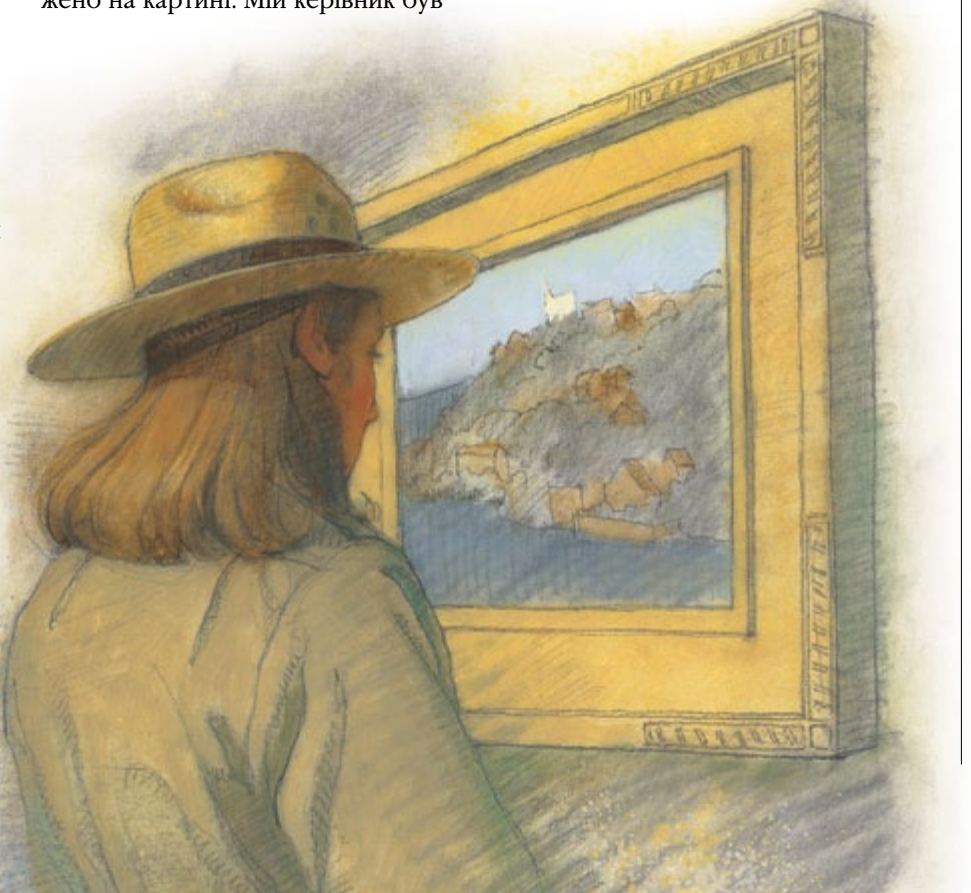
Коли ми піднімалися широкими центральними сходами, мою увагу привернула написана олійними фарбами картина із зображенням міста. Я ніколи не бачила цю картину раніше, але щось у ній було дуже знайоме. Мої очі зупинилися на великій будівлі на верхівці пагорба, я впізнала крутий вигін, який робила ріка навколо міста. Невже це те, про що я дійсно подумала?

Я запитала, чи не Наву зображено на картині. Мій керівник був

здивований запитанням, і відповів, що то дійсно Наву. Невдовзі я дізналася, що картину придбав один із пізніших власників будинку, оскільки, як вважається, її було написано в середині 19-го століття і пейзаж з рікою дуже був подібний до пейзажу Натчеза.

Святі, які проходили через Натчез, гнані переслідуваннями, мабуть, відчували велике полегшення і вдячність, коли нарешті добиралися до Наву. Так і я відчула втішення, коли побачила картину із зображенням Наву в тому маєтку в Натчезі. Картина допомогла мені зрозуміти, що Небесний Батько знав про мою ситуацію і благословить силою долати тугу за домом, страхи й сумніви. Я знала, що зображення Наву було лагідною милістю Господа. ■ Тіффані Тейлор Боулз, шт. Іллінойс, США

Коли ми піднімалися широкими центральними сходами, мою увагу привернула написана олійними фарбами картина із зображенням міста. Невже це те, про що я подумала?

ПОЧИНАЙТЕ РУХАТИСЯ

Старійшина Вон Г. Кітч

Територіальний сімдесятник, територія Солт-Лейк-Сіті, шт. Юта

Розповідають історію про групу пожежників-парашутистів.

Ці сміливі чоловіки і жінки гасять лісові пожежі, приземляючись на місцевості, розташованій вище місця пожежі, і гасять її, ідучи зверху, в той час, як інші гасять її просуваючись знизу вгору.

Під час однієї надзвичайно великої лісової пожежі відбірна команда пожежників-парашутистів зібралася на короткі збори перед тим, як сідати у літак. Диспетчер—мудрий і досвідчений пожежник—сказав парашутистам, що ситуація дуже нестабільна і що зараз він не може дати їм чітких настанов. Натомість диспетчер просив парашутистів зв'язатися з ним за допомогою рації, як тільки вони приземляться на вершині, що була над ділянкою пожежі. Потім він скаже, в якому напрямку їм слід рухатися, щоб гасити пожежу.

Невдовзі пожежники вистрибнули з літака, приземлилися на парашутах на вершині над вируючим вогнем і зібралися, щоб діяти далі. Спостерігаючи за пожежею згори, вони бачили півдесятка можливих напрямків, щоб розпочати роботу.

Дотримуючись домовленості з диспетчером, командир групи взяв

Спокійно сидячи на верхівці, ви безсумнівно уникнете помилок, але ви також не будете її розвиватися.

переносну рацію, знайшов відповідну хвилину і вийшов на зв'язок з диспетчером, щоб отримати інструкції щодо того, в якому напрямку рухатися. Але з радіо було чути лише шипіння. Вони зовсім не чули диспетчера.

Вважаючи, що диспетчер був зайнятий вирішенням інших питань, парашутисти вирішили зачекати 10 хвилин і спробувати знову. Але коли вони хотіли вийти на зв'язок з диспетчером удруге, результат був таким самим—ніякого зв'язку, шипіння в ефірі, жодних настанов.

Пожежники порадилися між собою. Вони все ще бачили кілька шляхів, якими можна було спуститися вниз з гори і зайняти хорошу позицію в боротьбі з пожежею. Однак їх непокоїло те, що вони не отримали жодних настанов від диспетчера. Вони побоювалися, що якщо почнуть спускатися шляхом, який здається їм найбільш прийнятним, виявиться, що вони рухаються в напрямку, протилежному тому, який вкаже диспетчер, і їм доведеться йти назад.

Тож вони вирішили зачекати на вершині гори. Через п'ятнадцять хвилин вони знову спробували зв'язатися з диспетчером. Безрезультатно. Команда зняла рюкзаки й знайшла місце, щоб сісти. Тридцять хвилин перетворилися на годину, година на дві. Вони постійно намагалися зв'язатися з диспетчером. Але, як і раніше, у відповідь вони лише чули шипіння в ефірі.

Пожежники вирішили перекусити. Потім, не змігши знову зв'язатися з диспетчером, вони зручно вместилися на рюкзаках і вирішили подрімати. Вони були дуже розчаровані. Якби диспетчер приділив їм хоч трохи уваги і сказав, у якому напрямку йти, вони б з радістю пішли вказаним курсом і почали гасити пожежу. Але здавалося, що диспетчер повністю забув про них, можливо, займаючись іншими командами. І вони вирішили, що не рушать з місця, поки не отримають інструкцію від диспетчера. Зрештою, він обіцяв дати їм настанови ще до того, як вони приземлилися з парашутами на горі.

Через сім годин після того, як пожежники-парашутисти прибули на гору, стомлений командир групи пожежників, які гасили пожежу далі, внизу гори, вийшов на стежку і знайшов пожежників-парашутистів. Він остовпів. Підійшовши до їхнього керівника, він запитав: “Чому ви відпочиваєте тут на горі? Нам так потрібна була ваша допомога. Нам не вдалося упоратися з вогнем, тому що ніхто не допоміг нам його стримати. І весь цей час ви просто відпочивали тут, на вершині?”

Керівник парашутистів пояснив ситуацію іншому командиру групи пожежників. Диспетчер пообіцяв їм дати настанови. Вони постійно чекали, коли ж надійдуть ті настанови. Але диспетчер забув про них і жодного разу не вийшов на зв'язок. Правда й те, що вони бачили кілька шляхів, якими могли спуститися вниз до місця пожежі. Але вони боялися піти хибним напрямком, тому вирішили зачекати, поки не отримають обіцяних настанов від диспетчера.

Командир загону пожежників простягнув руку і взяв маленьку рацію, якою користувався пожежник-парашутист. Він спустився метрів на 40 вниз по одному з проходів, що вів до пожежі. Чоловік зупинився і ввімкнув радіо. Голос диспетчера звучав голосно і чітко. Потім командир пожежників повернувся на вершину гори і пройшов 50 метрів далі в іншому напрямку. Він зупинився й зв'язався з диспетчером. І цього разу він відразу ж почув у відповідь голос.

Найкраща і найчіткіша настанова приходить у наше життя не тоді, коли ми просто чекаємо, що Небесний Батько пошле нам допомогу і спрямування, а коли ми не розгинаючись працюємо над цим.

Командир пожежників повернувся до парашутистів і віддав радіо їхньому керівнику: “Ви у мертвій зоні. Усе, що вам треба було зробити—це почати рухатися одним із проходів, і диспетчер легко скорегував би ваш курс та вивів на місце, де ви нам були потрібні. Замість цього ви тут відпочивали й не надали нам жодної допомоги”.

Часто, коли ми потребуємо духовного проводу і спрямування, може виникати спокуса зробити саме те, що зробили пожежники-парашутисти. Ми потрапляємо у незнайоме місце. Ми бачимо кілька шляхів, якими можемо рухатися, але не впевнені, який саме обрати. Небесний Батько пообіцяв нам натхнення і допомогу. Але вони не завжди приходять відразу. Ми починаємо відчувати розчарування і вирішуємо, що просто будемо сидіти й чекати, поки не прийде обіцяне скерування. Ми чекаємо,

чекаємо і чекаємо, розмірковуючи, чому божественний Диспетчер не допомагає нам на шляху.

Коли ми так чинимо, то нехтуємо важливим принципом одкровення. Наш Небесний Батько сподівається, що ми будемо використовувати свій розум, здібності й досвід, щоб прокласти собі шлях на початковому етапі. Просуваючись далі обраним шляхом, нам буде легше сприймати поправки, які Він хоче нам дати. Але якщо ми просто всядемося на вершині гори, обпершись об рюкзак, чекаючи, коли Він дасть настанову, то ризикуємо опинитися в духовній мертвій зоні.

Президент Бойд К. Пекер, президент Кворуму Дванадцятьох Апостолів, навчав нас:

“Очікується, що ми будемо користуватися світлом і знаннями, які вже маємо, для вирішення своїх життєвих проблем. Нам не потрібне одкровення, яке б навчало

МАЛИМИ ЗАСОБАМИ

нас ретельно виконувати свої обов'язки, бо нам про це вже було сказано в Писаннях; ми також не повинні чекати одкровення, яке замінить уже отримане нами духовне чи мирське знання, а лише одкровення, що розширить це знання. Ми повинні жити звичайним щоденним життям, виконуючи повсякденні справи, правила та норми, що керують життям.

Правила, норми і заповіді є цінним захистом. Якщо нам потрібна настанова, дана через одкровення для зміни нашого курсу, то ми її отримаємо саме тоді, коли в цьому виникне необхідність”¹.

Я свідчу, що найкраща і найчіткіша настанова приходить у наше життя не тоді, коли ми просто чекаємо, що Небесний Батько пошле нам допомогу і спрямування, а коли ми не розгинаючись працюємо над цим. До тих з вас, хто чекає, коли Господь дасть настанову для вашого життя—хто потребує допомоги у прийнятті важливих рішень чи вирішенні питань,—я звертаюся з таким закликком: з молитвою і всією старанністю застосовуйте свій розум і власні ресурси, щоб обрати шлях, який здається вам правильним. Потім з усіх сил ідіть тим шляхом (див. УЗ 58:26–28). Коли настане час відкоригувати курс, Він буде поруч, щоб допомогти і спрямувати. ■

ПОСИЛАННЯ

1. Бойд К. Пекер, “Пошуки духовного знання”, *Ліягона*, січ. 2007, с. 16.

Лоурел Тойшер

Я вважала, що в моєму житті все йде добре. Я відслужила місію, закінчила коледж, знайшла повноцінну роботу і згодом переїхала в окрему квартиру. Кожної неділі я ходила до церкви й іноді відвідувала заходи. У мене було багато друзів—і таких, у яких ще не було сім'ї, і сімейних. Раптом у мене з'явилося більше часу для читання—мого найулюбленішого заняття з дитинства. Але незважаючи на все це, я відчувала себе незатишно.

У 37 розділі книги Алми ми читаємо пораду Алми своєму синові Геламану. У віршах 41–42 Алма говорить про сім'ю Легія і про Ліягону. Він пояснює, що Ліягона не працювала, коли “вони були ледячими і забували користуватися своєю вірою і старанністю” і “вони не просувалися у своїй мандрівці; отже, вони залишилися в пустині, тобто не пішли прямим шляхом”. Читання цих віршів допомогло мені зрозуміти, що я не розвиваюся. Я не користувалася своєю вірою і не була старанною в будь-якому аспекті свого життя. У мене не було жодної цілі. Я просто чекала, що щось станеться.

Не те, щоб я сіла і в одну мить складала перелік усього, що мені слід змінити. Натомість, ті зміни

відбувалися поступово. Перш за все, я почала вставати рано і бігати або займатися іншими фізичними вправами. Крім того, я почала шукати навчальну програму, яка допоможе мені вдосконалитися у моїй роботі чи знайти іншу. Я знайшла програму і почала готуватися, щоб скласти відповідні вступні іспити. Вивчення Писань і молитва стали для мене більш важливими, і я намагалася кожного дня виділяти час, щоб бенкетувати словами Христа і намагатися відчувати Духа. Я доклала особливих зусиль, щоб активніше служити у своєму приході, навіть якщо для цього потрібно було жертвувати особистим часом.

Як тільки я почала робити ці невеличкі зміни, я відчула себе щасливішою. Я відчула, що розвиваюся і Небесний Батько дає мені нові виклики. Я можу приймати ті виклики з надією, а не зі страхом і збентеженням. Я зрозуміла, що коли ми перестаємо працювати або виявляти віру й рухатися у тому чи іншому напрямку, Небесний Батько не може нам допомогти розвиватися і ми не досягаємо своєї мети. Я така вдячна за маленькі зміни у своєму житті, які допомогли мені побачити дорогу, що веде вперед. ■

Чому ми повинні бути повністю занурені у воду, коли приймаємо хрищення?

Ви, мабуть, були на хрищенні, коли для особи, яка хреститься, обряд проводили двічі, тому що її не повністю занурили у воду першого разу. Оскільки хрищення є спасительним обрядом, дуже важливо, щоб

його виконували точно і правильно.

Хрищення є символічним актом. Воно “символізує смерть, поховання і воскресіння та може виконуватися виключно зануренням” (Bible Dictionary, “Baptism”). Занурення у воду символізує смерть і поховання Ісуса Христа, але воно також символізує смерть нашого плотського ества (див. Римлянам 6:3–6). Коли нас піднімають з води, це символізує Воскресіння Ісуса Христа й уособлює наше нове народження в якості Його завітних учнів. Двоє свідків, які стоять біля христильної купелі, спостерігають, щоб пересвідчитися в тому, що особа, яку хрестять, повністю занурена. Це є символом того, що вона повністю має переродитися.

Коли нас хрестять, ми наслідуюмо взірць, даний Спасителем, якого охристили зануренням у ріку Йордан (див. Матвій 3:13–17). Небесний Батько бажає, щоб кожен з Його дітей очистився від гріхів, аби знову жити з Ним. Бути хрищеним зануренням, як Христос,—це важлива складова божественного плану. ■

**Нам обіцяно, що
Святий Дух
буде нашим
постійним
супутником,
але я не знаю, чи
відчуваю Святого
Духа постійно.
Може зі мною
щось не так?**

Якщо ви гідні, але не відчуваєте Духа постійно, це може означати, що ви все ще вчитеся розпізнавати спрямування Утішителя і діяти відповідно. Старійшина Девід А. Беднар, з Кворуму Дванадцятьох Апостолів, пояснював: “Навіть коли ми намагаємось бути відданими і послухними, інколи бувають часи, коли настанова, запевнення та спокій Духа не сильно відчуваються у нашому житті” (“Щоб Його Дух міг завжди бути з нами”, *Ліягона*, трав. 2006, с. 29).

Якщо ви не знаєте, чи

Святий Дух з вами, будьте спокійні і прислухайтеся. Можливо, ви відчуєте вплив Духа у вигляді тихого спокійного запевнення. Спробуйте розрізнити тихий спокійний голос, коли ви робите те, що запрошує Духа, наприклад, під час молитви, вивчення Писань чи відвідування причасних зборів. Якщо ви будете діяти відповідно до спонувань і будете постійно дослухатися до Духа, це покращить вашу здатність розрізнити ті тихі, ледь вловимі відчуття.

Ви повинні жити гідно, аби Дух був з вами (див. Мосія 2:36). Якщо ви не відчуваєте вплив Духа у своєму житті, це може бути застереженням про те, що вам необхідно покаятися і переглянути свої пріоритети. Ви можете запросити Духа у Своє життя шляхом щирого покаяння, молитви, вивчення Писань та інших надихаючих дій. ■

**Церква виступає
проти всіх
відеоігор
чи лише проти
жорстоких?**

Є багато хороших, цікавих і веселих відеоігор, а деякі ігри, в які одночасно грають кілька гравців, можуть бути прекрасним способом спільного проведення часу. Церква не виступає проти

відеоігор, але молодь закликають розумно вибирати ігри та вирішувати, скільки часу їм присвячувати. Нам дано заповідь використовувати свій час мудро (див. УЗ 60:13). Навіть якщо мова йде про щось цікаве й веселе, це не означає, що його варто робити.

Старійшина М. Рассел Баллард, з Кворуму Дванадцятьох Апостолів, пояснив: “Один зі способів, які використовує Сатана, аби ... послабити вашу духовну силу, полягає в тому, щоб заохочувати вас витратити велику кількість часу на те, що є малозначним. Я кажу про такі речі, як багатогодинний перегляд телепрограм, відеофільмів, проведення цілих вечорів вдома чи в інших місцях за відеоіграми [чи] в Інтернеті” (“Be Strong in the Lord,” *Ensign*, July 2004, 13).

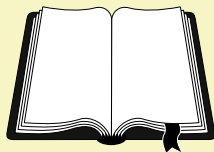
Непогано, якщо ви якийсь час пограєте у відеоігри, які відповідають нормам, зазначеним для медіа в брошурі *Заради зміцнення молоді*. Але будьте готові в будь-яку мить відкласти ігрові контролери чи вимкнути комп'ютер і зайнятися чимось іншим. Не дозволяйте, щоб відеоігри відволікали вас від корисних справ, таких як спорт, вивчення євангелії, виконання домашніх завдань чи проведення часу із сім'єю. ■

ПЛІТКИ

НЕ ПЕРЕДАВАЙ ДАЛІ.

Місце для нас

МІЙ УЛЮБЛЕНИЙ ВІРШ З ПИСАНЬ

2 Нефій 2:11

Цей вірш завжди був дороговказом і сповнював натхненням, коли виникали сумніви, розпач або складна ситуація. Цей вірш став моїм улюбленим з того часу, коли в мене виникло питання: чому повинна бути протилежність? Чому потрібні протиріччя? Чому життя не може бути просто позитивним, щасливим, легким і приємним? Чому має існувати щось погане?

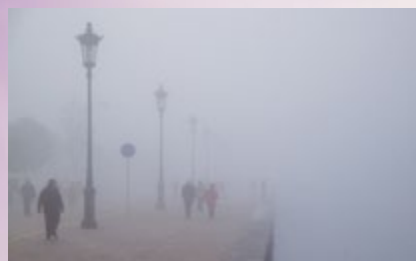
Цей вірш допоміг мені розуміти життя і те, яким воно є складним. Він допоміг мені більше цінувати сенс життя. Він спонукав мене усвідомити мету протилежності й те, що я повинна бути вдячною за неї. Бо без протилежності ми б не пізнали справжньої суті та краси життя. Без протилежності ми б не знали, як любити, як бути щасливими чи як досягнути успіху.

Я навчилася любити життя і приймати його таким, як воно є, та покладатися на Господа, бо Його мудрість є неперевершеною.

Шина П., Філіппіни

Я раджу всім нам спрямувати погляд на маяк Господа. Не буває настільки густого туману, настільки темної ночі, настільки сильної бурі, настільки загубленого мореплавця, щоб його не міг врятувати той сигнальний вогонь. Він веде нас крізь шторми життя. Маяк Господа подає сигнали, які легко розпізнати і не можна переплутати”.

Президент Томас С. Монсон,
“Заключні слова”, *Ліягона*, трав.
2010, с. 113.

Я зробив це фото в Салоніках, Греція. Воно нагадало мені про імлу темряви у сні Легія (див. 1 Нефій 8:22–24).

Кевін К., Німеччина

Надсилайте вашу історію, фотографію або коментар електронною поштою на адресу: liahona@ldschurch.org. Вкажіть своє повне ім'я, назву приходу або філії, колу або округу і надайте дозвіл батьків (можна у вигляді електронного послання). Листи можуть бути відредаговані для більш стислого і ясного подання інформації.

ЯК НАМ МАТИ ЧИСТІ ДУМКИ

Навіть коли погані думки стукають до нас у двері, нам не слід пропонувати їм увійти й присісти. Найкращий час захистити себе від спокуси—це коли думка лише починає набирати форму. Знищіть насіння, і рослина ніколи не виросте. Коли я опиняюся в такій ситуації, то співаю улюблений гімн і намагаюся в серці плекати образ Ісуса, поки не зможу чинити опір. Якщо ми постійно чинимо опір поганим думкам, вони залишать нас.

Хорхе Г., Венесуела

ВІДПОВІДЬ У ВОСЬМОМУ ВІРШІ

*Джозеф Сміт знайшов для себе відповідь у Посланні Якова 1:5.
Я знайшла свою відповідь, прочитавши ще кілька віршів.*

Анжеліка Нельсон

Була одинадцята вечора, і я сиділа в своїй кімнаті. Я щойно повернулася з вечірки, на якій гуляла зі своїми шкільними друзями. Я знала, що зробила не найкращий вибір. “Однак,—втішала я себе,—цей вибір не був найгіршим”.

Відчуваючи пригнічення, я відкрила домашнє завдання. Я була така стомлена, що просто хотіла якнайшвидше виконати його і лягти спати. “Мені ще слід почитати Писання. Але сьогодні не буду”,—подумала я.

Я почала думати про все, що повинна була робити: читати Писання, ходити на ранкову семінарію, ходити в церкву й на спільні заходи, отримувати хороші оцінки, брати участь у позакласній роботі, ходити на роботу ... Список продовжувався.

Я відчувала такий тиск в усіх сферах свого життя, особливо як єдина дівчина, яка була святою останніх днів у нашій школі. Я знову і знову нагадувала собі, що, можливо, я єдина дівчина-свята останніх днів, яку бачать мої однолітки, тому мені потрібно бути хорошим прикладом. Однак я знала, що почала занижувати норми.

“Мені б так хотілося бути безтурботною, як і мої друзі”,—думала я. Я

також хотіла, щоб у мене не виникали жахливі почуття, коли я йшла на вечірку або вимовляла погане слово, але насправді я почувалася жахливо. Я фізично почувала себе погано, коли приймала рішення, які, як знала, не були правильними. Однак чомусь я продовжувала їх приймати.

Була майже північ, коли я закінчила виконувати домашнє завдання. О п'ятій годині задзвонить будильник. Я прокинуся, поплентаюся на семінарію і проживу ще один шкільний день.

Потім мене вразила думка: я зовсім не повинна виконувати всі ті правила. Я можу перестати ходити до церкви, до семінарії і на спільні заходи, якщо тільки забажаю. Я зовсім не повинна ходити лише тому, що моя сім'я ходить.

Ця думка принесла відчуття свободи. Я лягла у ліжку і вже майже заснула, як раптом у мене виникло сильне відчуття, що я повинна почитати Писання. “Ні,—подумала я.—З мене вже досить”.

Але відчуття не зникало. Цього разу я подумала: “Ну, мабуть, це вже востаннє”.

Того року в семінарії ми вивчали Новий Завіт. Я відкрила його там,

де лежав мій маркер. То було Послання Якова, перший розділ. Саме цей розділ читав Джозеф Сміт, і він надихнув його піти до Священного гаю й вилити своє серце Небесному Батькові. “Яка іронія”,—подумала я і почала читати.

Вірш 5 був мені знайомий: “А якщо кому з вас не стачає мудрости ...” Але саме восьмий вірш відкрив мені очі того вечора. В ньому йшлося: “Двоєдушна людина не-постійна на всіх дорогах своїх”. Я заціпеніла. Потім я перечитала вірш.

Я була двоєдушною. Я казала, що є святою останніх днів, але мої вчинки почали свідчити про інше. І якщо я буду так продовжувати, то який би шлях не обрала, я буду непостійною і невпевненою, а тому й дуже нещасною.

Мені потрібно було знати, чи євангелія істинна. Мені потрібно було знати, чи варто вставати кожного ранку о п'ятій, щоб вивчати євангелію. Мені потрібно було знати, що я намагаюся прожити своє життя якнайкраще, незважаючи на глузування, бо саме таке життя принесе мені найбільшу радість і щастя.

Уже була майже перша година, але я стала на коліна біля ліжка і

вила серце Небесному Батькові. Я просила Його допомогти мені дізнатися, що є правильним, аби знати, яким шляхом іти; я просила вести мене за руку і забрати збентеження, яке я відчувала.

Просто, чітко і спокійно в моєму розумі з'явилася думка: "Ти вже знаєш". І я таки знала.

Я встала з колін, вимкнула світло і лягла спати. Через чотири години задзвонив будильник. Сонна, я вимкнула його. За хвилину я встала, готова до нового дня, у тому числі й до ранкової семінарії.

Минули роки після тієї чудової нічної пригоди. Мое свідчення продовжує зростати. Інколи воно сильніше, інколи—ні. Різниця полягає в тому, що я знаю, і я ніколи не озирваюся назад. ■

Президент
Томас С. Монсон

НАШ ПОЧЕСНИЙ ПІОНЕРСЬКИЙ СПАДОК

Кожен з нас може багато чого навчитися від наших предків-піонерів, які з незмінною сміливістю та непохитною вірою в живого Бога долали труднощі та незгоди.

Страждання піонерів

“Той перший перехід 1847 року, організований і очолюваний Бригадом Янгом, описується істориками як одна з найвеличніших епічних подій в історії Сполучених Штатів. Сотні піонерів-мормонів страждали й помирали від хвороб, холоду або голоду. У декого не було ні воза, ні запрягу, і вони в буквальному розумінні пройшли понад 2000 кілометрів рівнинами й горами, штовхаючи перед собою чи тягнучи за собою ручні візки”¹.

Надихаюча віра

“Кожен з нас може багато чого навчитися від наших предків-піонерів, які з незмінною сміливістю та непохитною вірою в живого Бога долали труднощі та незгоди. ... Серед тисяч тих, хто тягнули й штовхали ручні візки або йшли шляхами піонерів, були молоді люди й діти, так само, як і серед святих у наш час, які є піонерами у своїх країнах в усьому світі. Я думаю, що сьогодні немає жодного члена цієї Церкви, якого б не

зворушили розповіді про перших піонерів. Ті, які так багато зробили для загального блага, безумовно мали ціль надихнути на віру. Вони досягли мети чудовим чином”².

Дивитися труднощам в обличчя

“З пожовклих від часу сторінок запорошеного пилом щоденника одного з піонерів доносяться зворушливі слова: “Ми схилилися в смиренній молитві перед Всемогутнім Богом з серцями, сповненими вдячності до Нього і посвятили цю землю Йому як місце перебування Його народу”.

Ось як описує примітивні домівки людина, яка тоді була ще хлопчиком: “У нашому домі не було ніяких вікон взагалі. Не було там і дверей. Моя мати повісила стару стьобану ковдру, яка служила дверима протягом першої зими. Це була наша спальня, наша вітальня, загальна кімната, наша кухня, кімната для гостей—все в одній кімнаті розміром 3,5 на 5 м. Як ми там жили, я й сам не знаю. Я пригадую, як моя мила старенька матуся

казала, що жодна королева, яка входила в свій палац, не була такою щасливою чи сповненою гордості за місце прихистку і благословення Господа, якою була моя мати, коли вона увійшла в ту збудовану землянку”.

Такими були випробування, труднощі, боротьба і переживання минулих днів. Їх долали з рішучою сміливістю і незмінною вірою в живого Бога”³.

Піонери в наш час

“Ми вшановуємо тих, хто зніс неймовірні труднощі. Ми уславлюємо їхні імена і розмірковуємо над їхньою жертвою.

А як щодо наших днів? Чи не випало й нам на долю бути піонерами? Чи будуть майбутні покоління з вдячністю думати про наші зусилля, наш приклад? Ви, молоді [люди], дійсно можете бути піонерами, показуючи приклад сміливості, віри, милосердя, рішучості.

Ви можете зміцнювати один одного; ви вмієте помічати те, що є непомітним. Якщо у вас є очі, щоб

ЗВЕРХУ ВНИЗ: ФОТОПІСТРАШІ МЕТЬО РІБЕРА, ДЖОНА ЛОКА І ЛЮБ'ЯЗНО НАДАЧА І КОЛОМ ВІЛОУЖРІК, СЕНДІ, ШТ. ЮТА; КРИПІ ФУРґОНІ, ХУДОЖНИК МІНЕРВА ТАМЧЕРТ, З ЛЮБ'ЯЗНОГО ДОВОЛУ МУЗЕО ІСТОРИ ЦЕРКВИ

бачити, вуха, щоб чути, і серце, щоб відчувати, ви можете знаходити і рятувати однолітків”⁴.

Найбільший піонер

“Гортаючи сторінки історії, що міститься в Писаннях, від початку до кінця, ми дізнаємося про найбільшого піонера—самого Ісуса Христа. Його народження було передречене пророками давнини. Про Його прихід у це життя проголосив ангел. Його життя і служіння змінили світ. ...

Одним реченням з книги Дії сказано багато: Ісус “ходив..., добро чинячи, ... бо Бог був із Ним” (Дії 10:38). ...

Його місія, Його служіння людям, Його вчення істини, Його милосердні вчинки, Його незмінна любов до нас викликає вдячність і зігріває наші серця. Ісус Христос, Спаситель світу—Син Божий,—був і є найбільшим піонером, бо Він пройшов першим, показавши всім іншим шлях, яким слід йти. Тож завжди йдімо за Ним”⁵. ■

ПОСИЛАННЯ

1. “Come Follow Me,” *Ensign*, July 1988, 2; див. також *Tambuli*, Nov. 1988, 2.
2. “Навчати наших дітей”, *Ліягона*, жовт. 2004, с. 4.
3. *Ensign*, July 1988, 4; див. також *Tambuli*, Nov. 1988, 3.
4. “Pioneers All,” *Ensign*, May 1997, 93.
5. “Йти за духовними піонерами”, *Ліягона*, серп. 2006, с. 8.

Надання допомоги в

ІНДІЇ

Старійшина Чарльз і сестра Керол Кевіш

Літні місіонери, Азійська територія

Коли у жовтні 2009 року жорстокі шторми й тайфуни обрушилися на південь Індії, молоді чоловіки й доросла молодь з Гайдерабадського та Бангалорського округів у Індії взялися до справи, щоб допомогти тим, хто постраждав від повені.

Ось що сказав президент Гайдерабадського Індійського округу Прасада Гуді: “Наші молоді чоловіки виконали чудову справу, доставляючи продукти і воду тим, хто їх потребував. Ці товари були отримані в дар. Їх привезли у провінцію, але уряд не міг доставити їх тисячам постраждалих до понад 200 таборів для біженців. Наші члени Церкви одягнули жилети “Руки допомоги мормонів” і старанно працювали, розносячи всім продукти і воду”.

Дехто з молодих чоловіків і дорослої молоді, які брали участь у цьому служінні, розповіли, яку радість і задоволення може приносити служіння. ■

Справа: “Я відчувала велике щастя, тому що могла служити своїм ближнім. Це був чудовий досвід, і я дізналася так багато в процесі роботи. В той же час мені подобалося бути разом з друзями, поки ми пакували продукти та інші необхідні речі. Я відчувала любов Спасителя і спокій під час служіння іншим”. Венус Армстронг

“Я була дуже щаслива, що могла допомагати в цьому проєкті. Думка про те, що я допомагаю іншим людям, які опинилися у великій нужді, принесла мені велику радість. Я молилася, щоб Господь благословив цих людей”. Вішалі Натта

Внизу: Прабху Кумар (на вантажівці) був одним з 60 членів Церкви, який поїхав у табір для біженців до північного штату Карнатака. Вони привезли ковдри, брезент та гігієнічні набори, зібрані членами Церкви. Він радісно розповідав: “Це було абсолютно неймовірно—допомагати в проєкті подолання наслідків повені. Я завжди хотів допомагати і служити іншим. Я такий вдячний, що міг служити. Коли я бачив тих людей, які втратили під час повені все, у мене на очі наверталися сльози. Це таке благословення—мати можливість допомагати людям своєї країни”.

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ?

Пророк Джозеф Сміт навчав, що обов'язок істинного святого останніх днів—“нагодувати голодного, одягти нагого, допомогти вдові, втерти сльози сироті, втішити засмученого, чи то в цій церкві, чи будь-якій іншій, чи взагалі не в церкві—де б він таких не знайшов” (*Учення Президентів Церкви: Джозеф Сміт* ([2007], с. 432). Завдяки нашому бажанню служити іншим Церква спонсорує проекти гуманітарної допомоги та розвитку по всьому світу. Наприклад, у 2009 році:

- 763737 днів добровільної праці було віддано роботі на церковних виробництвах, що працюють за програмою благополуччя.
- Понад 8 тис. місіонерів служило у Службі благополуччя.

З 1985 по 2010 рік Церква надала гуманітарну допомогу 178 країнам. Серед проектів були такі:

- Надання допомоги після землетрусів на Гаїті, в Індонезії та Чилі; після цунамі на Самоа і після тайфуну на Філіппінах.
- Фінансування проведення щеплень від кору в Африці.
- Постачання 10,3 мільйонів гігієнічних наборів, наборів для новонароджених та шкільного приладдя.
- Розподілення понад 61 тис. тонн продуктів, понад 13 тис. тонн медичних засобів та понад 89 тис. тонн одягу.

Більш докладна інформація про церковну програму благополуччя міститься на сайті www.providentliving.org.

Вгорі: “Коли я розповів друзям у коледжі про проект служіння, вони були дуже раді за мене. Я пояснив, що ми робили і розповів їм про принципи Церкви. Я мав чудові почуття, коли допомагав людям під час служіння. Дуже дякую Церкві за те, що ми мали цю нагоду служити”. Діпак Шалма

Справа: “У мене були прекрасні почуття завдяки служінню в проекті з надання допомоги постраждалим від повені. Я допомагав фарбувати і роздавав пакунки з продуктами. Таке благословення бути там з іншими братами-носіями священства і допомагати й служити людям, які були у великій нужді”. Авінаш Томас

ТЕ, ЩО ДЛЯ ОДНОГО НЕПОТРІБ, ДЛЯ ІНШОГО— СКАРБЪ

*Книга з золотими літерами на палітурці стала
скарбом для того, хто шукав істину.*

Андрій Боженів

То був спекотний літній день під час моєї місії. Ми з напарником ходили вулицями Санкт-Петербурга, Росія, сподіваючись знайти нових слухачів. Того вечора ми зустрілися з літнім чоловіком біля нашого дому і почали з ним розмовляти. Хоча він не виявив зацікавленості до євангелії, ми з напарником відчували спонукання дати йому примірник Книги Мормона. В середині книги ми написали йому хороші побажання, свої свідчення і нашу контактну інформацію.

Ми не знали про те, що пізніше того вечора один юнак на ім'я Ілля теж був на вулиці разом зі своїм братом. Проходячи погано освітленим підземним переходом, Ілля помітив золотий напис на палітурці книги, що лежала на землі. Нахилившись, щоб роздивитися

книгу, він прочитав золоті літери, витиснені на книзі—Книга Мормона: Ще одне свідчення про Ісуса Христа. Він підняв книгу і приніс додому.

Наступного дня ми з напарником розмірковували над тим, як нам знайти нових слухачів. В голові промайнули думки: “Ми докладаємо всіх зусиль, щоб знайти когось. І де ж результати? Може, нам потрібно щось змінити в своїй роботі?”

За мить пролунав телефонний дзвінок. Я підняв слухавку. Голос на іншому кінці запитав: “Це старійшина? Я знайшов загублену вами книгу в підземному переході. Я хочу її повернути”.

Я відразу ж кинув погляд на полицю, де лежали мої Писання. “Я не думаю, що загубив свої Писання в метро,—відповів я.—Ні, я не губив свою Книгу Мормона, але ви можете залишити її собі й читати”.

Юнак сказав, що його звать Ілля і пояснив, що він з Орська, Росія, а до Санкт-Петербурга приїхав працювати.

“Я б хотів більше дізнатися про цю книгу і про вашу церкву,—сказав він.—Можна з вами зустрітися?”

Я підскочив від радості. Не кожного дня потенційні слухачі дзвонять і просять зустрітися з нами, щоб більше дізнатися про Церкву.

“Звичайно ж, ми можемо зустрітися, Ілля!”—радісно відповів я.

Коли ми зустрілися з Іллею, він уважно слухав і ставив запитання. Ми були раді, що він був такий сприйнятливий до євангелії.

Під час уроку я відкрив примірник Книги Мормона, яку мав Ілля. Коли я побачив перші сторінки, то помітив знайомий почерк. Це був мій почерк! Я зрозумів, що то була та сама книга, яку ми дали літньому чоловікові за день до

того. Очевидно, чоловік викинув книгу, і її невдовзі знайшов Ілля. Я був сповнений вдячності, що ми з напарником вирішили дати книгу літньому чоловікові, хоча в ту мить навіть не розуміли навіщо.

Невдовзі Ілля вирішив приєднатися до Церкви. Він почав активно ділитися євангельським посланням зі своїми родичами й друзями.

Я зрозумів, що Небесний Батько знає, коли людина готова сприйняти Його слово. Він вимагає від нас, місіонерів і членів Його Церкви, лише того, щоб ми виконували Його заповіді і підкорялися Його волі, коли бажаємо ділитися євангелією. У цьому випадку Бог знав, що хоча перший чоловік, який отримав Книгу Мормона, не зрозуміє її цінності, це вдасться Іллі (див. 1 Нефій 19:7). ■

Просто продовжуй плисти

Дванадцятирічна Моніка Сайлі любить плавати. Вона одна з найкращих плавчих у Новій Зеландії. Можливо, вона наполовину риба.

Ну, щодо риби, це, мабуть, не зовсім так. Але є й інше пояснення того, чому вона досягає таких результатів—вона багато тренується.

Вона плаває в басейні по дві години кожного понеділка, середи і п'ятниці, починаючи з 5 ранку. У вівторок, четвер і суботу після школи займається бігом на стадіоні або біжить крос.

Вправа з плавання, яка їй подобається найменше,—це плисти батерфляем лише однією рукою, тримаючи підборіддя над водою і змінюючи руку кожні 100 метрів. “Тоді плечі дійсно болять”,—каже вона.

Але вона зрозуміла, що коли важко щось робити, не слід відступати, бо це не полегшить життя. Виконуючи складне завдання, вона стає сильнішою.

Наполеглива праця і важкі часи

Наполеглива праця принесла користь. Вона почала завойовувати медалі в 10-річному віці. В 11 років вона була в десятці найкращих плавців країни у своїй віковій групі в стилі батерфляй. У 12 років її відібрали до спеціального табору для плавців з національної збірної і для участі у змаганнях Oceania Games на Самоа, щоб змагатися зі спортсменами-плавцями з інших країн.

Дівчина розповідає: “Мій тато завжди казав: “Успіх є результатом наполегливої праці. Він не впаде прямо в руки”.

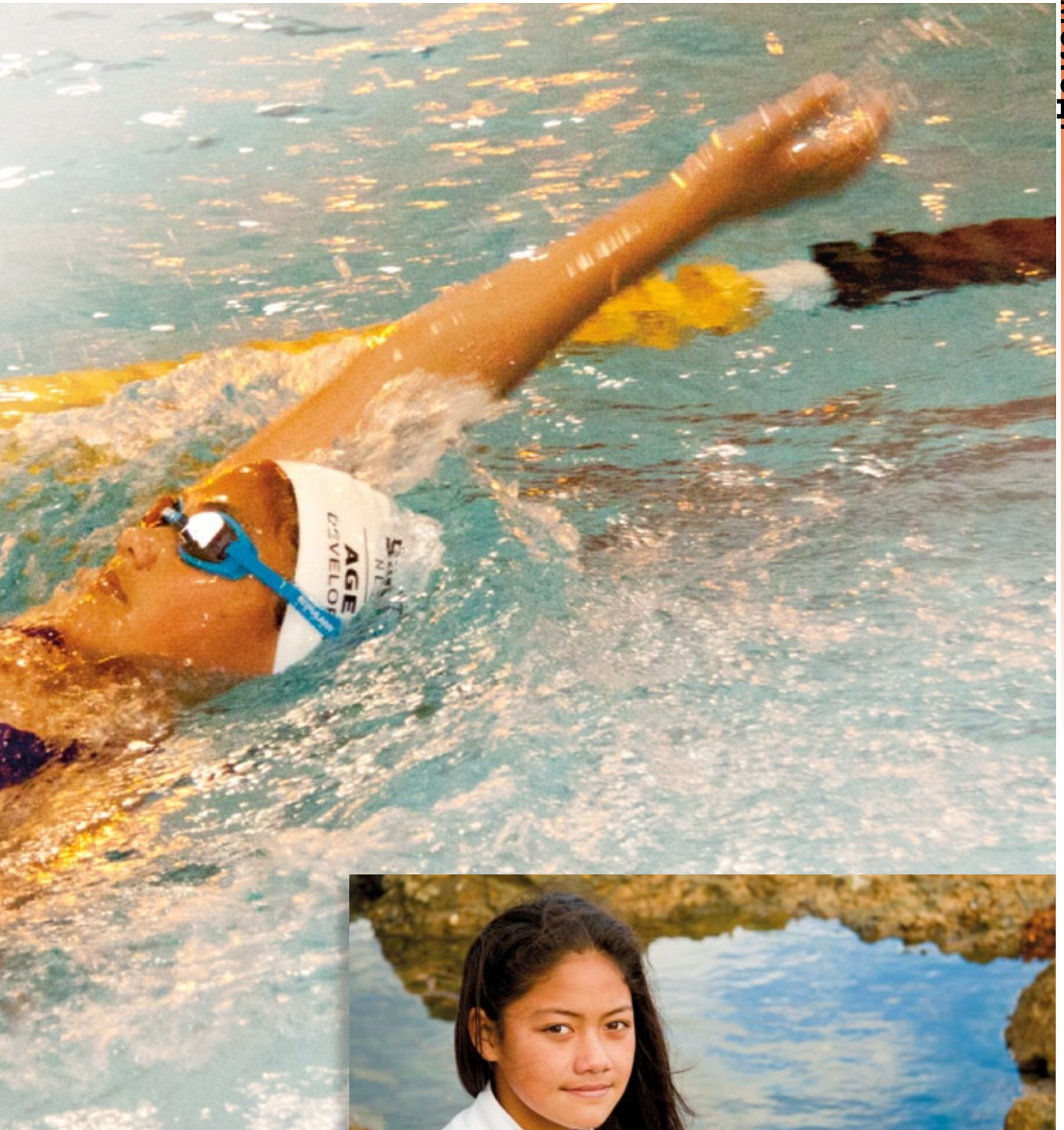
Моніка дізналася, що це стосується не лише плавання, але, як вона зрозуміла після раптової смерті батька, що сталася усього через кілька місяців після її 11-го дня народження, так відбувається і в житті.

“Ми з батьком були дуже близькими,—каже Моніка.—Завдяки йому я почала плавати. Він возив мене на всі тренування і змагання. Коли він помер, мені здавалося, що немає з ким поговорити”.

Не здаватися

Було важко втратити батька. Але так само, як Моніка не здається під час важких тренувань, вона не

Моніка Сайлі зрозуміла, що коли важко щось робити, не слід відступати, бо це не полегшить життя.

НЕ ЗДАВАЙТЕСЯ!

“Часом
у кожного
з нас бува-

ють важкі дні. Не впадайте у відчай! Не здавайтесь! Вмійте бачити, як поза хмарами світить сонце!”

Президент Гордон Б. Хінклі (1910–2008), “The Continuing Search for Truth,” *Tambuli*, Feb. 1986, 9.

*Завдяки маминій допомозі
Моніка подолала важкі часи.
Одночасно вона зрозуміла,
що якими б не були труднощі,
вона може бути щасливою.*

здалася і після смерті батька й не перестала вірити в Небесного Батька.

“Мій батько був для мене прикладом,—каже вона.— Він навчав мене жити за євангелією”.

З часу його смерті Моніка почала вивчати Писання перед сном, і, за її словами, вона “намагається перетворити це на звичку”. Дівчина відстоює свої вірування у школі. “Мені ставлять багато запитань про Церкву”,—каже вона. І вона також служить диригентом у своєму приході.

“Членство у Церкві є великим благословенням для мене,—каже Моніка.—Коли я переживаю сильний стрес, то приходиться втішення”.

Більше сили в кінці

Моніка все ще сумує за батьком. Але підтримка мами і сім'ї допомагають їй іти вперед.

Її життя наповнене уроками з піаніно та скрипки, зборами студентської ради, плаванням, програмою “Особистий розвиток” і диригуванням під час причасних зборів.

Вона ще не знає, яких результатів досягне у плаванні чи як довго буде займатися ним. Але щодо євангелії, вона не сумнівається, що буде триматися її завжди.

“Іноді життя важке,—каже Моніка.—Але коли ми робимо те, що важко, ми стаємо міцнішими. Просто треба продовжувати плисти”. ■

Щоб побачити більше фотографій до цієї історії, зайдіть на сайт liahona.lds.org.

*Старійшина
Даллін Х. Оукс,
з Кворуму Два-
надцятьох
Апостолів,
ділиться
своїми думками
з цього приводу.*

Чому важливо служити іншим людям?

Зі статті "Безкорисливе служіння", Ліягона, трав. 2009, сс. 93–96.

Приймаючи щотижня причастя, ми засвідчуємо, що взяли на себе зобов'язання служити Господу і своїм ближнім.

Наш Спаситель повністю присвятив Себе безкорисливому служінню. Він навчав, що кожен з нас має наслідувати Його, полишаючи егоїстичні бажання заради служіння іншим людям.

Ми щасливіші й живемо повноціннішим життям, коли діємо і служимо заради того, щоб дарувати, а не заради того, щоб отримувати.

Ісус навчав, що ми, Його послідовники, маємо бути дорогоцінними й неповторними, щоб бути світлом для всіх людей.

Президент Генрі Б. Айрінг
Перший радник у Першому Президентстві

Спрямування вас ДОДОМУ

Наш люблячий Небесний Батько хоче, аби Його духовні діти знову повернулися до Нього додому. Він послав Свого Сина, Ісуса Христа, щоб уможливити цей шлях. Аби допомогти Своїм дітям, Він також помістив на цьому шляху провідників і рятувальників. Батьки, брати і сестри, дідуся й бабусі, тітки й дядьки є дуже хорошими провідниками і рятувальниками.

Ті, хто служить у Початковому товаристві, також допомагають спрямовувати дітей. Одна така жінка у молодому віці служила в Головному правлінні Початкового товариства і допомагала у створенні девізу ВП (“Вибирай правильно”). Вона навчала в Початковому товаристві приходу, доки їй не виповнилося

майже 90 років. Маленькі діти могли відчувати її любов до них. І понад усе, завдяки її прикладу вони навчилися відчувати і впізнавати Святого Духа.

Одного дня після обіду моя дружина відвезла нашого найстаршого сина до жінки, яка навчала його читати. По дорозі з роботи я мав його забрати.

Його урок закінчився раніше, ніж ми очікували. Син був упевнений, що знає дорогу додому. Тому він пішов. Коли він пройшов майже кілометр, почало темніти. Додому все ще було дуже далеко.

Світло фар від потоку машин, що мчали повз нього, розпливалося через сльози в очах. Він розумів, що потребує допомоги. І тому він зійшов з дороги і знайшов місце, щоб стати на коліна й помолитися.

ДОРОГОВКАЗ ВП

Президент Айрінг розповів про вчительку Початкового товариства, яка допомогла створити девіз ВП: **Вибирай правильно.** Цей девіз уже багато років допомагає дітям робити правильний вибір. Тут зображені каблучки з написом німецькою, фінською, англійською, французькою та італійською мовами.

ХТО ВАШІ ПРОВІДНИКИ?

Президент Айрінг сказав, що Небесний Батько помістив на землі провідників та рятувальників, щоб допомогти дітям повернутися до Нього. Ви можете намалювати людей, яких Вам дав Небесний Батько, щоб вказувати шлях. Або ви можете написати записку комусь із цих людей, подякувавши за допомогу, яку вони вам надали.

ЦЕРКОВНИЙ
ПРОВІДНИК АБО
ЧЛЕН ЦЕРКВИ

ХТОСЬ ІЗ БАТЬКІВ
АБО ЧЛЕНІВ СІМ'Ї

УЧИТЕЛЬ

ХТОСЬ ІЗ БАТЬКІВ
АБО ЧЛЕНІВ СІМ'Ї

У кущах він почув голоси, які наближалися до нього. Двоє молодих людей почули його плач. Вони запитали: “Тобі допомогти?” Він розповів їм, що загубився і хотів додому. Вони запитали його домашній номер телефону або адресу. Він не знав цього. А потім вони відвели його до свого дому, який був неподалік. За прізвищем вони знайшли адресу в телефонному довіднику.

Після дзвінка я поквапився на порятунок, вдячний за те, що на шляху додому йому зустрілися добрі люди. І я завжди буду вдячний, що його було навчено молитися з вірою в те, що коли він загубиться, допомога прийде.

Я свідчу, що Господь любить вас і кожну дитину Бога. Якщо ви йтимете за натхненним спрямуванням цієї істинної Церкви Ісуса Христа, то зможете безпечно потрапити до нашого дому, до Небесного Батька і Спасителя. ■

З виступу на квітневій генеральній конференції 2010 року.

Ви можете скористатися цим уроком і вправою, щоб більше дізнатися про тему місяця Початкового товариства.

Храм—це Дім Бога

“Священні обряди й завіти, які можна отримати у святих храмах, дають можливість людям повернутися в присутність Бога, а сім’ям—об’єднатися навечно” (“Сім’я: Проголошення світові”).

Джоенн Чайлд і Крістіна Франко

Що ви відчуваєте, коли бачите красу храму? Чи спадають вам на думку такі слова: “Люблю на храм дивитись, колись туди піду”?

Іноді діти співають пісню “Люблю на храм дивитись”¹, вони хочуть туди коли-небудь піти, але не розуміють, навіщо існують храми і що відбувається у храмі чи що їм необхідно робити, аби увійти всередину. Давайте більше дізнаємося про храм.

Навіщо потрібні храми?

Господь сказав: “Збудуйте дім Моему імені, щоб Всевишній перебував у ньому” (УЗ 124:27). Дух Господа перебуває у Його храмах. Храм—це Дім Бога. Це місце, де ми укладаємо завіти, тобто даємо обіцяння Небесному Батькові. Якщо ми дотримуємося своїх завітів, то зможемо знову жити з Ним.

Що відбувається у храмі?

Кожен має охреститися, щоб повернутися до Небесного Батька. Багато дітей Небесного Батька померли, не охрестившись. Після того як вам виповниться 12 років, ви можете хреститися у храмі за тих людей, щоб і вони могли отримати такі самі благословення.

У храмах ми також отримуємо ендаумент або дар. Цей дар є обіцянням того, що коли ми дотримуємося заповідей, то зможемо мати вічне життя.

У храмі чоловік і дружина можуть запечататися як сім’я на час і на всю вічність. Це означає, що якщо вони залишаться гідними, то збережуть шлюб назавжди й разом зі своїми дітьми будуть вічною сім’єю.

Усе у храмі виконується священством, тобто повноваженням Бога.

Як я готуюся до того, щоб колись увійти до храму?

Щоб увійти до храму, вам має бути принаймні 12 років. Ви повинні бути охрищені і конфірмовані. Ви повинні вірити в Небесного Батька і Його Сина, Ісуса Христа. Ви повинні вірити в Церкву Ісуса Христа Святих Останніх Днів. Ви повинні дотримуватися заповідей Небесного Батька. Ваш єпископ або президент філії проведе з вами співбесіду, щоб переконатися, що ви гідні увійти до храму, і ви отримаєте храмову рекомендацію, яку покажете у храмі. Найявність рекомендації означає, що ви живете таким чином, що можете увійти до храму.

Якщо ви залишаєтеся на шляху, що веде до храму, то будете готові піти до нього, щоб “молитись і відповідь знай[ти]. Храм—це Божий дім, це дім краси”². ■

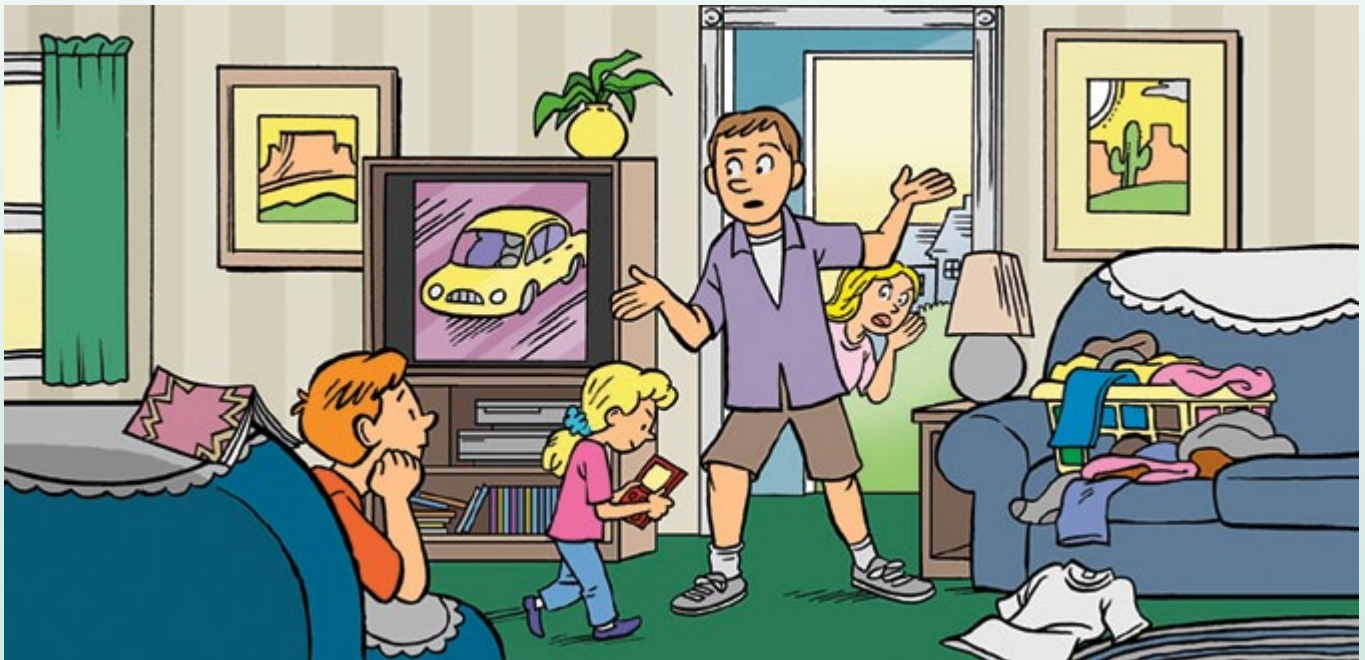
ПОСИЛАННЯ

1. “Люблю на храм дивитись”, *Збірник дитячих пісень*, с. 99.
2. “Люблю на храм дивитись”, с. 99.

ВПРАВА

Подивіться на обидва малюнки. Яка із сімей готова піти на день відкритих дверей храму? (1) На першому малюнку обведіть кружечком те, що допомагає сім'ї відвідувати храм. (2) На іншому малюнку обведіть те, що сім'ї слід змінити, аби підготуватися до відвідування храму. (3) Подумайте про дві речі, які ви можете робити, аби підготуватися й піти до храму, коли ви підростете. Напишіть про це під малюнками.

Те, що я можу робити, аби підготуватися до відвідування храму: _____.

Те, що я можу робити, аби підготуватися до відвідування храму: _____.

День піонерів на Таїті

Марія Т. Муді

Діти з колу Папеете на Таїті люблять піонерів! Вони збираються зі своїми батьками на День піонерів колу, щоб вшанувати піонерів, які йшли в Долину Солоного озера в 1847 році.

Кожен приход змайстрував піонерський фургон—у деяких були колеса від велосипеда, а в інших—картонні коні. Діти марширували на параді, грали в ігри піонерської доби та їли смачні страви.

День піонерів—це також особливий день, щоб згадати людей в усіх країнах, які прийняли евангелію й допомагають навчати інших. Усі ці люди також є піонерами! ■

Ця сім'я пошила з однакової тканини чепчики, фартушки та підтяжки.

Ці хлопчики тягнули на параді критий фургон свого приходу.

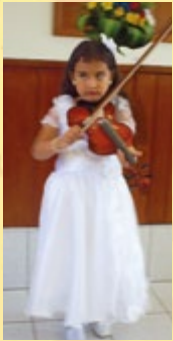

Деякі дівчатка були одягнені в спіднички й чепчики піонерської доби.

Деякі хлопчики були в капелюхах і банданах.

Наша сторінка

5-річна Марсія В. з Перу пишається своїми батьками—Патрицією та Раулем. Вона в класі ВП Початкового товариства і в неї є каблучка ВП. Їй подобається розмальовувати малюнки в Ліягоні, а її улюблений гімн—“Я Божеє дитя”.

Вона любить допомагати, піклуючись про менших дітей, і допомагає вчительці витирати дошку. Марсія грає на скрипці. Їй подобаються домашні сімейні вечори й вона із задоволенням ходить до церкви. Марсія любить Небесного Батька і знає, що Він також любить її.

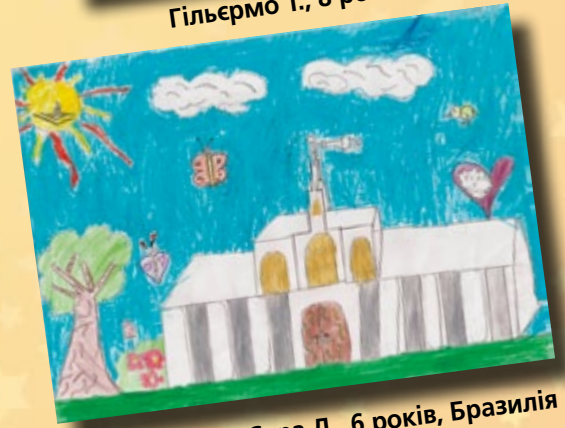

Яір О., 10 років, Перу

Надсилайте свої малюнки, фотографії, історії або свідчення на адресу: liahona@ldschurch.org, зазначивши в рядку для теми “Our Page”. У кожному листі необхідно вказати повне ім'я дитини, стать і вік, а також прізвище батьків, назву приходу або філії, колу чи округу, письмовий дозвіл батьків (прийнятно і в електронному вигляді) на використання фотографії дитини або надісланих матеріалів. Листи можуть редагуватися для стислого та ясного подання інформації.

Гільєрмо Т., 8 років, Венесуела

Сара Д., 6 років, Бразилія

ВІЧНА СІМ'Я

23 серпня 2008 року моя сім'я запечаталася в Солт-Лейкському храмі в Юті. Для нас це було здійсненням мрії. Ми їхали через увесь світ. Це була довга й стомлива подорож, але варта того. Коли ми приїхали в Юту, була ніч, і найперше, що ми зробили—ми пішли побачити храм. Він був таким гарним вночі з усіма вогнями, що освітлювали його. Через два дні ми запечаталися. Сестра, яка дбала про дітей у храмі, допомогла мені й моїй сестрі переодягнутися в білий одяг. Потім ми пішли до наших батьків. Мені здавалося, що я йду на зустріч з Ісусом. Ми такі раді, що запечаталися! Тепер я знаю, що зможу жити зі своєю сім'єю навіки.

Дін Ф., 5 років, Шрі-Ланка

Покликання

“Я ... наказую вам збудувати дім у Моє ім'я, саме на цьому місці, щоб ви довели Мені свою вірність в усьому, що Я наказую вам” (УЗ 124:55).

Корін Пау

Ґрунтується на справжніх подіях з життя піонера Джона Карлінґа

“Ісаку, Ісаку!”—то був голос його матері.—Ти потрібен батьку у хліву”.

Ісак підвів голову й подивився у вікно. Безсумнівно, сонце вже вставало й це означало, що пора братися за роботу. Ісак неохоче піднявся з ліжка й потягнувся за сорочкою. Він чув, як ревели воли.

Коли він вийшов із дверей кухні, то побачив, як батько веде старого Тауруса до воріт.

“Тату, куди ти так рано йдеш?”— запитав Ісак.

“Лишень до огорожі. Мені потрібно, щоб ти потримав відро із зерном, щоб Таурус постояв спокійно”.

Віл мукав, ніби запитуючи: “Що відбувається цього ранку?” Але поки Ісак тримав відро у вола під носом, Таурус заспокоївся і почав лизати зерно своїм довгим язиком. Поки віл їв, батько міцно прив'язав віршовку до огорожі.

Коли мама вийшла з дверей, тато сказав: “У мене є особливе завдання, Емелін. Принеси мені, будь ласка, широкий теслярський олівець зі столу”.

Коли мама повернулася з олівцем, тато поклав кілька дощок на землю. Потім, уважно поглянувши на Тауруса, він почав малювати на гладенькій жовтій деревині.

“Що ти робиш, тату?”—запитав Ісак.

“Ми з братом Фордхемом отримали важливе завдання для храму,—пояснив тато.— Ми будемо допомагати у створенні статуй 12 волів, які будуть підтримувати купіль у христильні. Я готую шаблон, а Таурус— моя модель”.

Коли Таурус почув своє ім'я, він підняв голову, а потім продовжив свій сніданок.

Ісак спостерігав, як батько робить ескіз, наносячи довгі широкі лінії. “Це вже починає бути схожим на Тауруса,—сказав Ісак.—Але чому ти вибрав його?”

“Тому що він сильний і найкращий з усіх волів, яких я бачив. Поглянь, як він стоїть. Здається, що він розуміє свою важливість. Але Таурус також слухняний”.

“Цей проект є дуже особливим покликанням, так, тату?”

“Так, синку. Я вдячний за те, що мене попросили допомагати”.

Ісак погладив шию Тауруса. Він відчув сильні м'язи вола. “Яка це для тебе честь, друже”,—прошепотів він.

Ісак швидко закінчив свою роботу по господарству. Він навіть швидше, ніж завжди, зробив свої звичні два десятки дерев'яних прищепок для білизни. Він знав, що після цього у нього буде час робити те, що він захоче.

Сьогодні Ісак хотів малювати. Батьки дозволили йому малювати обвугленими шматочками дерева на кам'яній плиті перед каміном. Вугілля легко змивалося і він міг за його допомогою наносити широкі або тонкі лінії.

Коли Ісак малював Тауруса, то думав про свого батька і про прекрасний храм, який будувався в Наву. Якщо Ісак буде сильним і слухняним, як Таурус, то, можливо, Господь призначить його брати участь в будівництві храму, так само, як і батька. ■

“Діліться своїми талантами, бо ми зберігаємо те, що з радістю віддаємо”.

Президент Томас С. Монсон,
“The Spirit of Relief Society,”
Ensign, May 1992, 101.

Навіки разом

Ребекка Корніш Теллі

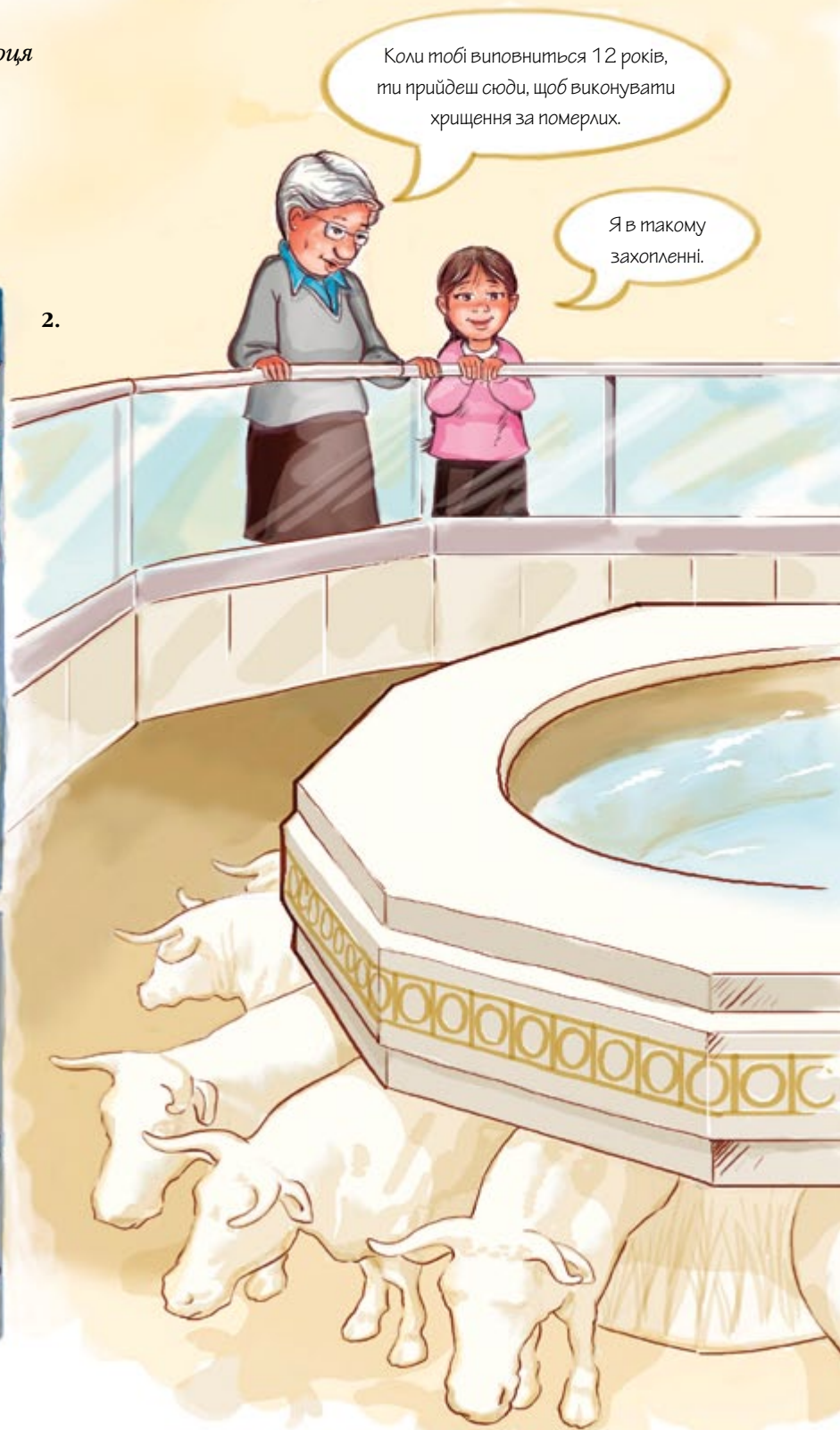
Ґрунтується на справжніх подіях

“Він поверне серця батьків до дітей, а серця дітей—до їхніх батьків” (3 Нефій 25:6).

1. До того, як храм біля їхнього дому було освячено, Олівія запро-сила бабуся прийти разом з нею на день відкритих дверей.

2.

3.

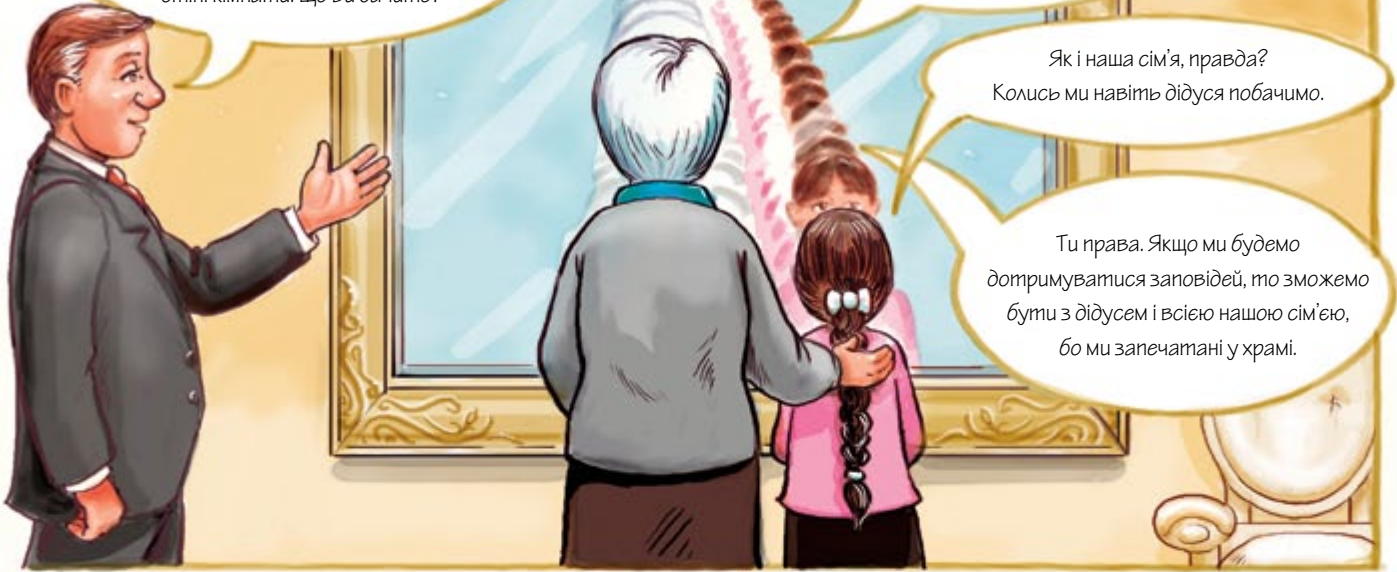
4.

Запечаткування буде відбуватися в цій кімнаті. Станьте навпроти цього дзеркала й погляньте в дзеркало, що на протилежній стіні кімнати. Що ви бачите?

Ніби ми продовжуємося без кінця.

Як і наша сім'я, правда? Колись ми навіть дідуся побачимо.

Ти права. Якщо ми будемо дотримуватися заповідей, то зможемо бути з дідусям і всією нашою сім'єю, бо ми запечатані у храмі.

5. Олівія і бабуся пішли за гідом до целестіальної кімнати храму.

Мені подобається те, що я тут відчуваю. Я щаслива.

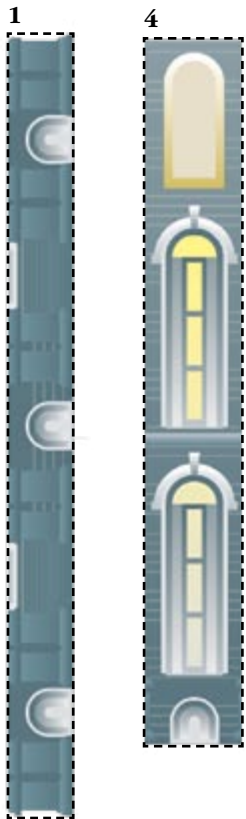
І я.

6.

Я люблю храм, бабуся. Колись, коли я підросту, я повернуся, щоб укласти тут шлюб. Я щаслива, що вся наша сім'я може бути разом навіки — навіть дідуся.

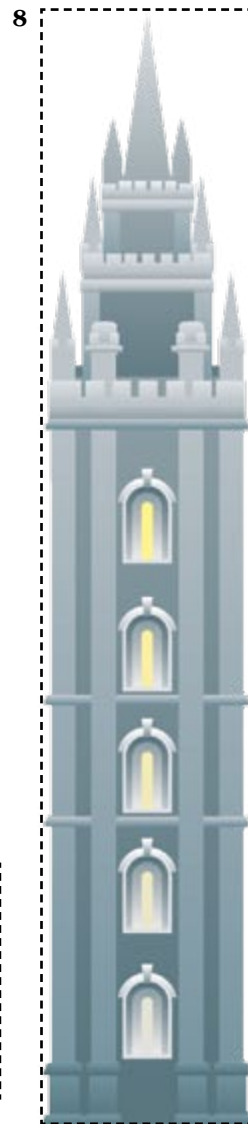
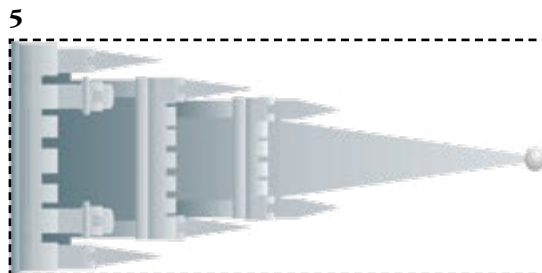
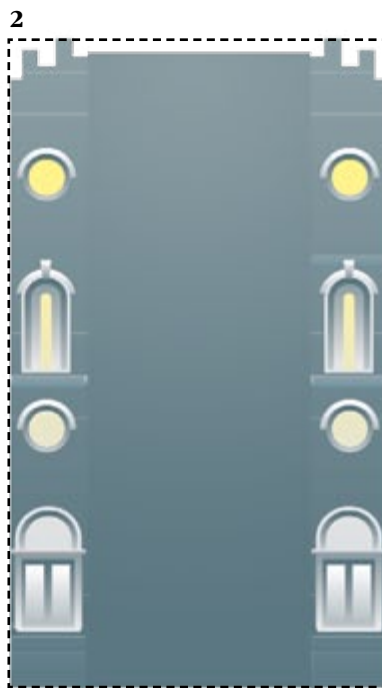
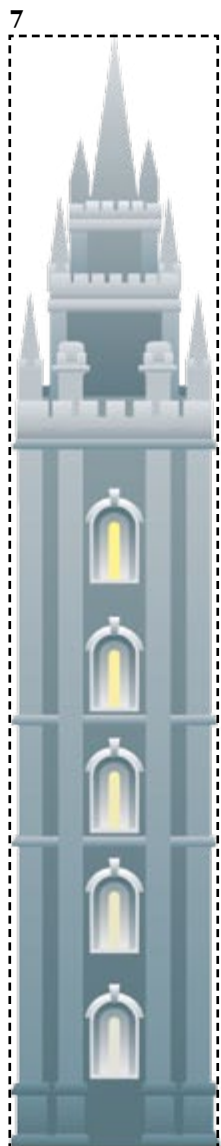
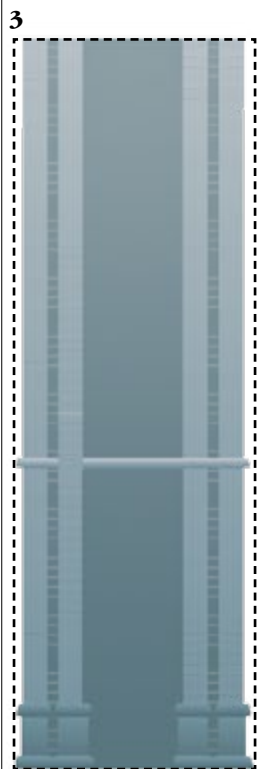
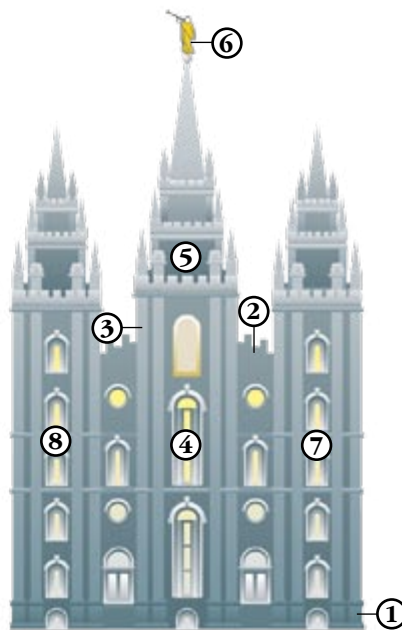
Саме так. Я дуже вдячна за храм, за день відкритих дверей і за тебе.

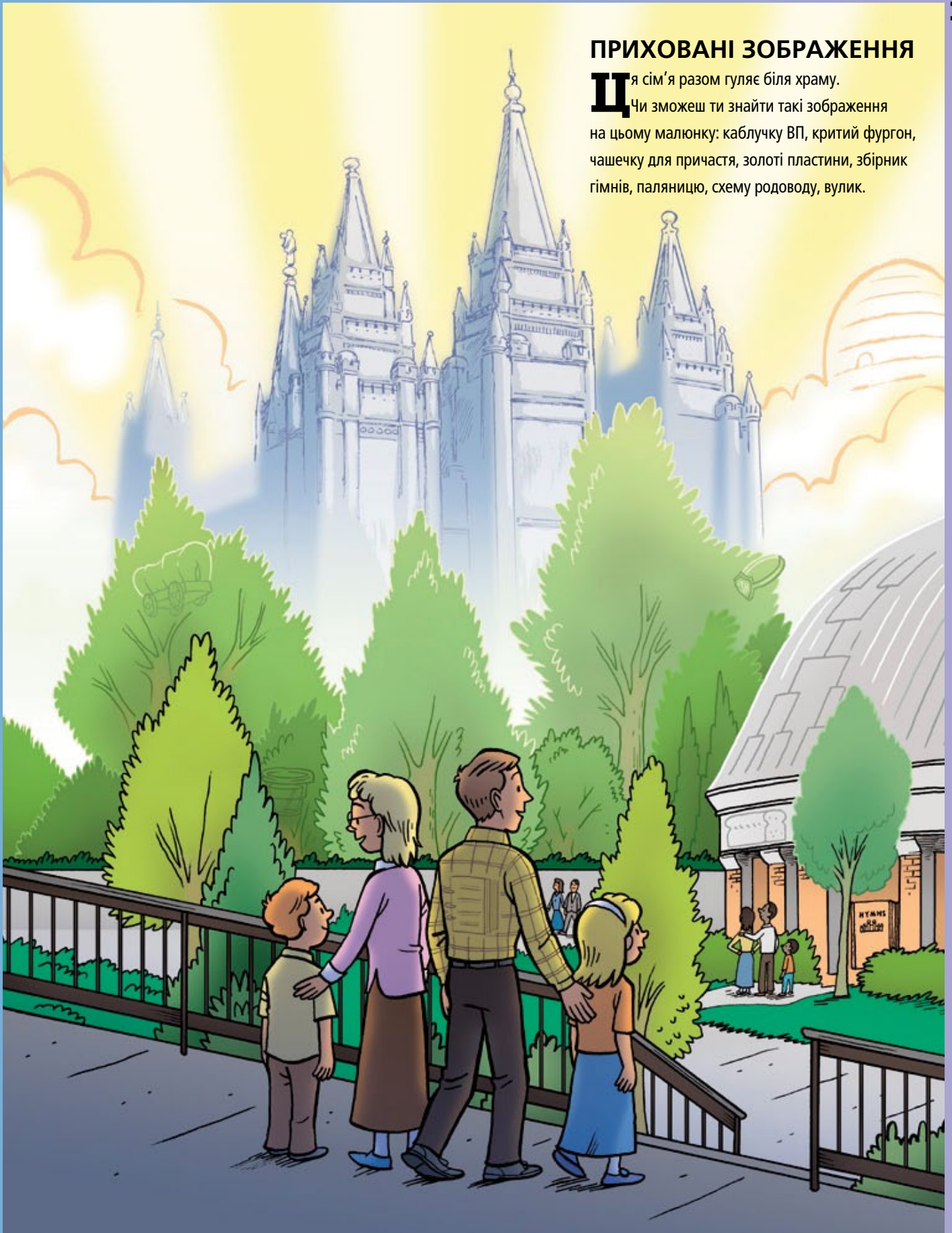
ПОБУДУЙ ХРАМ

Першим поселенцям Солт-Лейк-Сіті знадобилося 40 років, щоб побудувати Солт-Лейкський храм. За допомогою когось із дорослих виріж ці частини храму й об'єднай їх, щоб зробити макет.

ПРИХОВАНІ ЗОБРАЖЕННЯ

Ця сім'я разом гуляє біля храму.
 Чи зможеш ти знайти такі зображення
 на цьому малюнку: каблучку ВП, критий фургон,
 чашечку для причастя, золоті пластини, збірник
 гімнів, паляницю, схему родоводу, вулик.

Картки з важливими цитатами з конференції

Ви можете вирізати ці картки і використовувати як нагадування про засвоєне на генеральній конференції.

“Ви, мої юні друзі... завжди тримайте храм у полі вашого зору. Не робіть нічого такого, що завадить вам увійти в його двері та скуштувати священні й вічні благословення, які чекають на вас там”.

Президент Томас С. Монсон

“Надзвичайно прекрасно бути християнином і жити так, як істинний учень Христа”.

Старійшина Л. Том Перрі, з Кворуму Дванадцятих Апостолів

“Від того, що може здаватися вам незначними рішеннями, Господь поведе вас до щастя, якого ви прагнете. Через ваш вибір Він зможе благословити безліч інших людей”.

Президент Генрі Б. Айрінг, перший радник у Першому Президентстві

“Через нашу сердечну доброту і служіння ми можемо подружитися з тими, з ким служимо. Із цієї дружби приходять краще розуміння нашої відданості євангелії і бажання більше дізнатися про нас”.

Старійшина М. Рассел Баллард, з Кворуму Дванадцятих Апостолів

“Нехай не проходить і дня, щоб ви не зробили чогось, діючи за спонуканнями Духа”.

Президент Дітер Ф. Ухтдорф, другий радник у Першому Президентстві

“Ми не можемо бачити нашого Небесного Батька, але ми можемо чути Його голос, який дає нам потрібну силу знести випробування життя”.

Джин А. Стівенс, перший радник у генеральному президентстві Початкового товариства

“Ви прийшли на землю у цей час,... і Господь почав Свою роботу по підготовці світу до Свого повернення в славі. Це дні великих можливостей і важливої відповідальності. Ці дні належать вам”.

Старійшина Ніл Л. Андерсен, з Кворуму Дванадцятих Апостолів

“Ви не самі!... Якщо ви будете дотримуватися укладених завітів, Святий Дух вестиме і охоронятиме вас. Вас буде оточено сонмами небесних ангелів”.

Елейн Ш. Дальтон, генеральний президент Товариства молодих жінок

Церква шукає історії про сучасних піонерів

Хікарі Лофтус

Співробітник редакції церковних журналів

Коли члени Церкви думають про піонерів, вони, як правило, уявляють собі тих, хто прибув у західну частину Сполучених Штатів у XIX-му столітті на кораблі або пішки.

Багато хто не усвідомлює, що вони самі є піонерами в наші дні.

Церковний історичний відділ в даний час шукає історії про сучасних піонерів. І хоч відділ радий приймати всі особисті історії, які будуть подаватися, усе ж він особливо зацікавлений в історіях новонавернених, людей, які живуть в територіях, де будується чи побудувався новий храм, місіонерів, які служать в новій місії, і тих, хто живе за євангелією, незважаючи на те, що живе окремо від багатьох інших святих останніх днів.

“Особисті історії інших людей можуть допомогти тим, хто, можливо, пройшов через те саме у своєму житті або живе в тому самому місці чи на тій самій території”, — сказав Бред

Уествуд, менеджер з придбань Церковного історичного відділу.

Особисті історії можуть бути представлені як повна історія життя або її фрагменти і частини, наприклад: спогади про місію, особистий батьківський досвід або інші особливі історії, пов’язані з якоюсь важливою подією, сказав брат Уествуд.

“Ми вважаємо, що всі діти Бога є рівними в Його очах, — сказав брат Уествуд, — У всіх нас є якась цікава історія, щоб її розказати — ми всі проходимо через випробування у цьому світі і ми знаємо, що ця історія допомагає набутти свідчення”.

Через сто років, за словами брата Уествуда, хтось, у кого, можливо, немає власних записів із сімейної історії, може прочитати вашу і сказати: “Так ось воно як бути наверненим!”

Коли люди дізнаються про своїх родичів або інших людей, які були піонерами, — в т.ч. про труднощі, які вони долали, про уроки, які вони засвоювали, і про мудрість, яку вони набували,

У короткому фільмі про життя Джозефа Міллета, який доступний англійською мовою на сайті news.lds.org, розповідається про зміцнюючу віру історію, з якою можна ознайомитися сьогодні завдяки тому, що вона була збережена в особистих історіях.

вони можуть знайти пораду й допомогу для свого життя.

Коли історію подають до бібліотеки, вона заноситься в каталог і стає доступною для перегляду і читання відвідувачами. Рукописи або книги розміщуються в Бібліотеці церковної історії в умовах клімат-контролю, який сприяє подовженню терміну зберігання.

Брат Уествуд дав такі поради бажаючим прислати свої особисті історії до Бібліотеки церковної історії:

Пишіть для загального користування. Хоч щоденники та особисті записи і є чудовими історичними джерелами, часто в них йдеться про щоденні події й особисті думки, які не завжди є цікавими для широкого загалу. Іноді вони можуть поставити під загрозу чиєсь приватне життя. Якщо в історіях є інформація, що може зашкодити чиємусь доброму імені, такі історії будуть прийматися, але вони не будуть доступними для широкого загалу.

Пишіть історії в сегментах і епізодах. Часто, намагання почати із самих ранніх дитячих спогадів й описати все до сьогодення може налякати. Почніть писати з чогось одного. Наприклад, почніть писати тільки про свою місію. Коли ви її закінчите, перейдіть до іншого сегменту вашого життя.

Використовуйте першоджерела. Якщо у вас є лист, переписіть його або вкладіть його в книгу. Якщо у вас є фото, додайте його. Якщо ви використовуєте інформацію з якоїсь книги, зробіть на неї посилання. Альбоми з вирізками можуть бути важливою частиною особистої історії. Однак ті, хто робить такі альбоми, як правило, не подають контексту чи опису подій, які зображено на вирізках, сказав брат Уествуд. Він радить виділити кілька хвилин, щоб описати події на зображеннях, розміщених в альбомі.

Порадьтеся і поговоріть з іншими. “Звичайно ми думаємо про свою особисту історію як лише про нашу власну, але чим більше ми в ній

повідомимо, тим вагомішою вона буде”,—сказав брат Уествуд. Бесіди з іншими людьми дають нове бачення і можуть допомогти вам зробити свою історію цікавішою.

Пишіть про духовний досвід, найважливіші моменти та про ключові фактори, події і задіяних людей. “Людам подобаються гарно розказані історії,—сказав брат Уествуд.—Пишучи про якийсь досвід, напишіть про його початок, розвиток та кінець. Не відводьте 60 сторінок першим двом рокам

вашого життя. Ви, можливо, їх не напишете, а люди не збираються це читати”.

Пишіть про те, що вам дуже подобається. Брат Уествуд порадив писати не за хронологічним порядком, а тематично або описувати те, що для вас є цікавим.

Найважливіше, щоб члени Церкви не передавали особисту чи сімейну історію Церкві, не поширивши її спочатку серед членів сім’ї, оскільки вона повинна зміцнювати сім’ю, про яку розповідається.

Брат Уествуд вважає, що люди, які виділяють час для написання особистої історії, чесно описуючи важкі й радісні часи, зможуть побачити руку Господа у своєму житті і залишать спадок та спогади, які зміцнюватимуть їхні сім’ї та інших членів Церкви.

Якщо ви є сучасним піонером і бажаєте поділитися вашим досвідом, подайте вашу історію до Церковного історичного відділу.

Ви можете принести або надіслати її поштою за адресою: Church History Library, 15 East North Temple Street, Salt Lake City, UT 84150-1600, USA, Attention: Acquisitions.

Матеріали приймаються з 9:00 до 17:00 з понеділка до п’ятниці.

Також ви можете надіслати свою історію електронною поштою за адресою: ChurchHistoryAcquisitions@ldschurch.org або по телефону кол-центру Church History Acquisition за номером 1-801-240-5696. ■

© 2006 ДЕВІД СТОКЕР

Особисті історії можуть допомогти іншим зміцнити свою віру.

Доросла молодь повинна стати найкращим поколінням, каже старійшина Перрі

“Я бачив величезну духовну силу дорослої молоді цієї Церкви,—сказав старійшина Л. Том Перрі, з Кворуму Дванадцятьох Апостолів, під час трансляції духовного вечора Церковної системи освіти для дорослої молоді, що відбулася 6 березня 2011 року.—Я знаю ваші здібності”.

Він навчав про чотири речі, які допомагати-муть дорослій молоді досягнути свого потенціалу і допомогти іншим знову мати віру в Христа, ними є: щоденна молитва, щоденне вивчення Писань, храмова гідність і щоденні вчинки служіння.

“Ви—те покоління, яке Господь приборег для цього дня. ... Я прошу вас стати “найвеличнішим поколінням”,—сказав старійшина Перрі.

Читайте, слухайте або дивіться багатьма мовами на сайті institute.lds.org. Клацніть на **CES Firesides**, потім виберіть мову.

“Євангелія приносить радість”,—каже старійшина Кук азійським святам

З 12 по 20 лютого 2011 р. старійшина Квентін Л. Кук, з Кворуму Дванадцятьох Апостолів, відвідав святих у Кореї та Японії.

У Сеулі, Корея, він навчав святих про те, що ми повинні бути вдячними за те, що маємо, і не зосереджуватися на тому, чого не маємо. Він нагадав їм, що євангелія приносить радість, щастя і мир, яких ми всі прагнемо.

Старійшина Кук також зустрівся з журналістами кількох газет і дав відповіді на їхні запитання.

Старійшина Кук мав час для навчання, поради та відповіді на запитання місіонерів у Корейській Теджонській місії, а також узяв участь у конференції провідництва священства для Корейської Теджонської території.

ФОТОГРАФІЯ GEON WOO JUN

Під час своєї подорожі до Південної Кореї старійшина Квентін Л. Кук нагадав святам останніх днів, що євангелія приносить радість і мир, яких ми прагнемо. Додаткові фотографії доступні на сайті news.lds.org.

Старійшина Кук закінчив свій візит, узявши участь у конференції колу, що проводилася Чонджуським Корейським колом, колом, який вперше відвідав апостол.

Старійшина Кук також взяв участь в конференції провідництва священства в Кобе, Японія, і конференції колу Окаяма, Японія; він мав бесіду з представниками храму Мейдзі в Токіо, Японія; здійснив короткий візит до В'єтнаму.

“Закон дозволяє нам збагатити свій потенціал”,—каже старійшина Крістофферсон

“Бог делегував нам, Своїм дітям, можливість і відповідальність встановлювати закони і правові системи для регулювання людських відносин і поведінки”,—сказав у своєму зверненні до членів J. Reuben Clark Law Society [Товариства правників Дж. Рубена Кларка] 4 лютого старійшина Д. Тодд Крістофферсон, з Кворуму Дванадцятьох Апостолів.

Старійшина Крістофферсон нагадав присутнім, що “ми не можемо досягнути остаточної справедливості без Ісуса Христа”, і що “найбільше благо, яке ми можемо принести, щоб допомогти іншим стати такими, якими вони

можуть стати,—це вести їх до Спасителя”. Він свідчив про владу Спасителя виправляти помилки і “компенсувати нашу недосконалість і виправдати нас перед тим законом, який дає нам можливість стати співспадкоємцями вічного життя з Ним”. Він завершив свій виступ свідченням про те, що Христос живий.

Також під час духовного вечора старійшині Крістоферсону була вручена нагорода “За видатне служіння” від J. Reuben Clark Law Society, якою вшанувався його визначний вклад у галузь права.

Сестра Бек наголошує на важливості ролі Товариства допомоги в Божому плані

26 лютого 2011 р. генеральний президент Товариства допомоги Джулі Б. Бек зустрілася приблизно з 10000 сестер і провідників Товариства допомоги у студмістечку УБЯ—Айдахо, щоб зміцнити їхню віру і підтримати їх у виконанні їхньої ролі в Товаристві допомоги та у плані спасіння.

На загальній сесії та на навчальній сесії для провідництва сестра Бек відповіла на запитання від жінок та провідників священства, які представляли більше 40 південно-східних колів Айдахо, США.

Сестра Бек свідчила: якщо ті, хто залучений в роботу Товариства допомоги, будуть тримати в пам’яті і серці Господні цілі і досягати цих Його цілей тут, на землі, вони будуть благословенні, зміцнені, очищені і зцілені.

“У нас є організація, встановлена Господом, щоб благословляти Його дочок,— сказала вона.—Господь знає, хто ви є, бо це Його робота. Він зміцнить і звеличить вас”.

Читайте більше, про що навчала сестра Бек, і дивіться супроводжуюче відео на сайті news.lds.org. (І відео, і текст доступні тільки англійською мовою). ■

Швейні машинки сприяють самозабезпеченню

Завдяки тому, що в 2010 р. Церква передала Міністерству соціального забезпечення Фуджі в дар 50 швейних машинок і планує передати ще 50, зростають можливості зайнятості і самозабезпечення для жінок, що живуть у сільській місцевості.

Внески членів Церкви у фонд гуманітарної допомоги дозволяють Церкві задовольняти потреби по всьому світу через гуманітарні проекти, наприклад, надання швейних машинок. Представники Церкви тісно співпрацюють із сільськими та урядовими керівниками, щоб зрозуміти місцеві обставини та врахувати бажання людей в громадах.

“Ми здійснюємо цей і подібні проекти, бо ми є послідовниками Ісуса Христа,— сказав в інтерв’ю *Fiji Times* старійшина Таніела Б. Ваколо, територіальний сімдесятник.— Наша віра спонукає нас ... творити добро по всьому світу”.

Член Церкви з Японії отримує нагороду

9 листопада 2010 р., за чотири місяці до нищівного землетрусу в Японії, Йодзі Сугіяма, з колу Фудзісава, Японія, отримав Орден Священного Скарбу

середнього ступеня за особливі заслуги перед його країною.

Працюючи в Міністерстві закордонних справ впродовж багатьох років, брат Сугіяма брав активну участь у проведенні

переговорів і підписанні договорів, також служив в якості посла Японії.

Брат Сугіяма знає, що Господь надає всім нам можливості чинити добрі справи у сфері своєї діяльності.

Він сказав: “Іноді Господь дає нам труднощі, щоб ми могли знати, що нам потрібно. Без цих потреб і можливості знайти правильне рішення люди не розвиваються і не приносять радості у цей світ”.

Служба благодійного служіння святих останніх днів допомагає забезпечити чистою водою

Майже мільярд людей на Землі не мають доступу до чистої води, що часто призводить до виникнення таких хвороб, як холера, діарея та черевний тиф. Але починаючи з 2002 р. Церква допомогла семи мільйонам людей більш як в 5000 громадах отримати доступ до джерел чистої води. У відеофільмі *Water Is Happiness* [“Вода—це щастя”], який доступний англійською мовою на сайті news.lds.org, показано, як Служба благодійного служіння підводить чисту воду до села в Сьєрра-Леоне. ■

КОРОТКО З УСЬОГО СВІТУ

Учення сучасних пророків, нове видання

Церковна система освіти випустила новий кольоровий посібник *Учення сучасних пророків*. У цьому новому посібнику наголошується на важливості сучасних пророків, описується роль Першого Президентства та Кворуму Дванадцятьох Апостолів, пояснюється правонаступність у Першому Президентстві.

Посібник можна придбати на сайті store.lds.org або в розподільчих центрах у Сполучених Штатах. На даний час посібник доступний англійською та іспанською мовами і перекладається іншими мовами.

Церква приймає учасників міжконфесійного концерту

Міжконфесійний музичний концерт, на якому звучали пісні, виконувалися танці, читалися Писання

© 2007 IRI

Проводити міжконфесійний музичний концерт розпочали під час Олімпійських ігор 2002 р., і він відбувається кожний рік у лютому.

і молитви, що представляли різні релігійні традиції, відбувся в неділю, 20 лютого 2011 р. в Скінні на Храмовій площі.

Велика кількість подій у місцевих синагогах, каплицях, індуїстських храмах та в інших місцях передувала цьому недільному концерту і продемонструвала традиції релігійної громади штату Юта. ■

ВІДГУКИ

Спаситель—основа сім'ї і шлюбу

Ми з чоловіком для проведення домашнього сімейного вечора використовуємо *Лягону*. Це був повчальний досвід. У посланнях від Першого Президентства ми шукаємо слова натхнення, щоб вони допомагали нам у наших щоденних труднощах. Так ми зміцнюємо основні принципи сім'ї і шлюбу, які ґрунтуються на вченні Спасителя Ісуса Христа.

Патрісія Олівейра де Соуза Балена Леаль, Бразилія

Радість посеред печалі

Послання в *Лягоні* дійсно зміцнювали мене, особливо відтоді, як померла моя мама. Навіть у найсильнішій своїй печалі я рада бути частиною цієї великої роботи і мати всі благословення євангелії у своєму житті. Я знаю: якщо я дотерплю до кінця, то зможу бути з мамою знову. ■

Дінабель Зелая, Гондурас

Будь ласка, надсилайте свої відгуки або пропозиції на адресу: liahona@ldschurch.org. Листви можуть бути відредаговані для більш стислої і ясного подання інформації.

ІДЕЇ ДЛЯ ДОМАШНЬОГО СІМЕЙНОГО ВЕЧОРА

У цьому номері є статті та вправи, якими можна скористатися на домашньому сімейному вечорі. Далі подано кілька прикладів.

“Починайте рухатися”, с. 42:

Частина уроку можна провести у вигляді гри “Саймон каже”, щоб проілюструвати, що треба чекати, поки хтось не скаже зробити якийсь рух. (Щоб грати в цю гру, одна людина промовляє: “Саймон каже...” і каже іншим робити певні дії, наприклад, підняти руку. Ця людина продовжує робити це кілька разів, а потім намагається підбити інших робити дії, не сказавши перед цим: “Саймон каже”. Наприклад: “Саймон каже підняти руку. Саймон каже плескати в долоні. Тупайте ногами”). Свідчить про час, коли вас було скеровано, коли ви рухалися вперед.

“Відповідь у восьмому вірші”,

с. 50: Прочитайте статтю разом. А потім прочитайте Якова 1:8. Обговоріть, що означає “двоєдушна”. За бажанням ви також можете прочитати Матвія 6:24 та Ісус Навин 24:15. Чого навчає ця стаття про зв'язок між нашим вибором і нашими бажаннями? Чого вона навчає нас про Небесного Батька? Що зробила Анжеліка, щоб знайти відповіді на свої запитання? Можете свідчити про важливість вивчення Писань та молитву.

“Покликання”, с. 68: Розкажіть цю історію. Можете обговорити, як таланти членів вашої сім'ї можуть принести користь іншим через служіння і церковні покликання. Візьміть зобов'язання чогось навчитися або розвивати якийсь талант чи вміння. ■

ЦЬОГО РОКУ— ЦЕ БУР'ЯН. ВИРВИ ЙОГО

Монт Полсен

В дитинстві я жив у місті Легій, шт. Юта, США. Наша сім'я мала город, який був достатньо великим, щоб кожного року ми могли робити сівозміну, міняючи місцями кукурудзу і картоплю. Якось батько дав мені завдання прополоти кукурудзу, в той час як він полов картоплю. Коли я прополював свій рядок кукурудзи, яка вже підросла на 15 см, то натрапив на одинокий кущ картоплі, який був більшим і кращим за всі кущі картоплі, що росли на батьковій половині городу. Я покликав його і запитав: “Що мені з цим робити?”

Батько, трохи підвівши голову, сказав: “Вирви його”.

Думаючи, що він мене не зрозумів, я показав на кущ картоплі й заперечив: “Але ж тату, це не бур'ян. Це картопля”. Знову, навіть не дивлячись у мій бік, батько сказав: “Не цього року. Цього року—це бур'ян. Вирви його”. Я так і зробив.

З того часу я часто розмірковував над мудрістю слів мого батька. Я зрозумів, що послух—це не просто робити правильний вибір. Це—робити правильний вибір у *правильний час*. Коли я розмірковую над усім, що Небесний Батько доручив мені виконувати в цьому житті, то вважаю,

Коли я розмірковую над усім, що Небесний Батько доручив мені виконувати в цьому житті, то вважаю, що виконання цього у правильний час є таким самим важливим, як і сам факт виконання.

що виконання цього у правильний час є таким самим важливим, як і сам факт виконання. Наприклад, служіння на місії, побачення, одруження, народження дітей, освіта, повноцінна робота—все це правильні рішення. Однак, коли люди роблять ці речі не в тому порядку,

наслідки часто можуть бути катастрофічними.

Цар Веніямин навчав, що ми маємо стежити “щоб усе... робилося з мудрістю і за порядком” (Мосія 4:27). Старійшина Ніл А. Максвелл (1926–2004), з Кворуму Дванадцятьох Апостолів, навчав: “Вірити—це також довіряти Божому розкладу, бо Він сказав: “Але все має статися у свій час”(УЗ 64:32)”¹.

Я впевнений, що Сатана обманює нас, переконуючи робити правильні речі в неправильному порядку: статеві інтимні стосунки до шлюбу, побачення до 16 років, батьківство, а потім шлюб та інше. Найвеличніші заповіді Бога, якщо їх перекинути або осквернити, перетворюються на рослину, яка виросла не в ту пору—на бур'ян. Коли в мене виникала спокуса виправдати те, що я роблю щось правильне, але в неправильний час, я був вдячний за важливий урок, викладений батьком: “Не цього року. Цього року—це бур'ян. Вирви його”. ■

ПОСИЛАННЯ

1. Ніл А. Максвелл, “Lest Ye Be Wearied and Faint in Your Minds,” *Ensign*, May 1991, 90.

Жінки всіх народів плекають мир, Емма Аллебес

“Серце ваше нехай не тривожиться, ані не лякається” (Іван 14:27).

“Це Я вам розповів, щоб мали ви мир у Мені.

Страждання зазнаєте у світі,—але будьте відважні: Я світ переміг!” (Іван 16:33).

Віктор Васкес (вгорі)
і Рут Лопес Андерсон
(на першій сторінці об-
кладинки) є 2 з 24 латиноамери-
канських святих, які поділилися
своїми надихаючими історіями
навернення і свідченнями для
виставки *Mi Vida, Mi Historia*
(Мое життя, моя історія), яка
нещодавно пройшла в Музеї
історії Церкви в Солт-Лейк-Сіті.
Прочитайте про 9 з цих святих
останніх днів на сс. 16–21.
Ви можете оглянути всю
виставку он-лайн іспанською
або англійською мовами на сайті
**[lds.org/churchhistory/museum/
exhibits/mividamihistoria](https://lds.org/churchhistory/museum/exhibits/mividamihistoria)**.